

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik
Tone Maslo — Tiska Celjska tiskarna — Uredništvo: Celje, Titov t. 1 — Pošt. pred. 123 —
Telef.: uredništvo 24-25, uprava 25-25 — Tek. rač. 620-1-230 pri NB FLRJ v Celju. — Letna naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 dinarjev. — Izhaja vsak petek — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo

Zmagoslavni dnevi pred desetimi leti

Dan zmage bodo v Celju svečano proslavili

V prvih dneh po osvoboditvi so Celjani navdušeni pozdravljali v svoji sredi maršala Tita (Foto Pelikan)

Narodi Jugoslavije v svoji zgodovini ne poznajo lepše pomladi kot je bila pomlad leta 1945. Ta pomlad je prinesla trpečim jugoslovanskim narodom težko pričakovano svobodo, v tej pomladi se je začelo novo obdobje v zgodovini naših narodov. Danes je težko obnoviti vsa tista občutja, ki so nas obdajala takrat, saj je od tega že 10 let polnih naporov, uspehov in prizadevanj.

Jugoslovanski narodi bodo vedno ime, ki pred očmi tudi pomlad leta 1941, ko se je zanje začelo najtežje, najbolečnejše in najbolj krvavo obdobje v zgodovini. Poglobimo se v tisti čas, ko so fašistične vojske zrušile izdano jugoslovansko vojsko, si razdelile našo zemljo kot plen in začele strahovito gospodariti nad našimi ljudmi. To so bili temni časi obupa, solz in krvi. Odrekli so jugoslovanskim narodom pravice do najosnovnejših dobrin, ki jih vsak narod uživa. Vzeli so nam jezik, preganjali zavedne državljane, ubijali, ropali in požigali. Načrti fašizma je bil za jugoslovanske narode nečloveško strahoten. Jugoslavija je po Hitlerjevem načrtu morala biti izbrisana z narodi vred. Da bi lažje iztrebili ljudstva na jugoslovanskem ozemlju, je sovražnik poslal najbolj zvržene sovražnike lastnega ljudstva in jih pognal v boj zoper lastne ljudi. Emigrantska vlada je zapustila ljudstvo in povsod po državi so vznikli izdajalci Mihajlovičevega, Paveličevega, Rupnikovega in Nedelčevega kova. Ti ljudje so krali tisto, kar Nemci, Italijani in Madžari niso uspeli. Malokateri narod na svetu bi tak silovit in krvav pritisk zdržal. Toda sovražniki ljudstva so se temeljito ušteali, ker niso računali, da zna zasluženo ljudstvo za svobodo umirati, da je svoboda vreden človek pripravljen na najtežje, da vsega oropani ljudje z vso silovitostjo sežejo po zadnjem sredstvu in se borijo za življenje na življenje in smrt, za svobodo ali popolno propast. Sovražniki jugoslovanskih narodov so se zmotili tudi v tem, ko so mislili, da bodo narodi Jugoslavije brez vodstva, brez moči in brez sile morali kloniti pred nasiljem. Le-ti pa so se čvrsto oklenili Komunistične partije, ki je v teh najtežjih trenutkih prevzela vodstvo in organizirala splošen upor zoper okupatorje in domače izdajalce.

Boj za svobodo je bil dolgotrajen, težak, krvav, pa vendar zmagoslaven in veličasten. En milijon sedem sto tisoč žrtev je padlo v gozdovih, v taboriščih in pod strelci rabiljev 20. stoletja. Nešteto hiš je zgorelo. Polja so bila uničena. Tako strahotnega pustošenja na naših tleh ni bilo nikoli, ko so zemljo preplavila barbarska plemena. Ni bilo hiše, ni bilo družine, ki ne bi objokovala svojih mrtvih.

Jugoslovanski narodi so začeli boj zlorokov, iz majhnih skupin so nastajale čete in brigade. Zemlja, ki jo je sovražnik štel za svojo, je naenkrat začela piti kri njegovih vojakov. Fašistične armade niso Jugoslavije nikoli popolnoma osvojile. V tem boju, na življenje in smrt, je bila Jugoslavija iz leta v leto bolj svobodna, čeravno so Hitlerjeve tolpe preplavile vso Evropo. Sedem krvavih ofenziv so jugoslovanski narodi izbojevali kot zmagovalci. Ko je

svoji zemlji gospodaril, kjer ni nikogar več, ki bi izkoriščal delovnega človeka, ne da bi pri tem tvegali kazen proletarske pesti. Pogled nazaj nam ohranja mirno vest, da smo storili vse, kar je bilo v naših močeh, da bi številnim žrtvam z našim delom postavili dostojne spomenike in opravičili blagodat, ki so nam jo s svojo smrtjo izročili v roke — našo svobodo. Ideali, za katere so umirali naši boreci, so se uresničili. Narodi Jugoslavije niso niti za ped odstotki od začetne poti in tega niti nikoli storili ne bodo. Iz dneva v dan, iz leta v leto, smo bliže našemu cilju. Ta cilj pa je bil vzvišena beseda, s katero so junaški boreci umirali in trdno verjeli, da bo uresničen.

Deset let pomeni v življenju posameznika razmeroma dolgo razdobje. Vendar so dogodki pred desetimi leti bili tako močni, da jih ne smemo in jih ne moremo pozabiti. Ker pa ne pozabljamo nepopisnega trpljenja, ker ne pozabimo nenadomestljive cene, ki so jo dali naši narodi za svobodo, mora biti naše življenje in naše delo posvečeno ciljem, ki so nas takrat vodili v borbi in k zmagi. Kadar je treba nekaj žrtvovati, kadar je treba pozabiti nase in na svoje osebne koristi, takrat imejmo vedno pred očmi, da smo bili nekoč vsi obsojeni na popolno iztrebljenje, da je bilo naše življenje manj vredno kot takrat katerakoli stvar na svetu. Kadar hočemo dovolj ljubiti našo svobodno domovino, se moramo spomniti na čase, ko je bila najbolj zaslužena.

Ce bomo imeli vse te dogodke vedno pred očmi, nam ne bo nobena žrtev prevelika, noben napor pretežak. Te misli naj nas spremljajo, ko letos proslavljamo deseto obletnico naše osvoboditve, ko proslavljamo dan zmage na bojnem polju in dan zmage naše socialistične graditve.

PROSLAVE ZA 10-LETNICO OSVOBODITVE V CELJU

Dne 15. maja je naša domovina svobodno zadihala. Celje je s svojo okolico že od 9. maja dalje prekipelo od veselja, ki ga je naša partizanska enota, vse naše borce za svobodo.

Desetletnico osvoboditve bomo proslavljali v Celju v soboto in nedeljo, dne 14. in 15. maja 1955. Pozivamo vse prebivalce mesta Celja, vse hišne svete, družbene in strokovne organizacije, vse industrijske, trgovske, gostinske in obrtne obrate, vse zavode in ustanove, da na dan 14. maja t. l. do 12. ure opoldne izobesijo zastave in da olepšajo ter okrasijo svoje stavbe, poslovne prostore in okna ter tudi na ta način prispevajo k svečani proslavi desete obletnice osvoboditve.

Prireditve na dan 14. in 15. V. 1955 bodo naslednje:

14. MAJA:

ob 19: Slavnostna seja LO mestne občine Celje;
ob 19: Zbirališče članov političnih in družbenih organizacij ter mladine na terenih, pred podjetji, ustanovami in šolami, odkoder bo skupen odhod na slavnostni prostor;
ob 19:45: Prihod učiteljev na slavnostni prostor pred železniško postajo na Titovem trgu, kjer bo
ob 20: VELIKO ZBOROVANJE delovnih ljudi mesta Celja in okolice s slavnostnim govorom ter nastopom pevskih zborov in godb na pihala.

15. MAJA:

ob 10: Poklonitev padlim za svobodo na grobnici narodnih herojev na Slandrovem trgu.
Naj živi 15. maj, »Dan zmage«, veliki praznik jugoslovanskih narodov, osvobodilni izpod jarma fašističnega suženjstva!

Naj živi 10. obletnica svobodne graditve socialistične Jugoslavije!

Predsednik LOMO Celje:
Gradišnik Fedor, I. r.

Predsednik SZDL celjske komunice:
Pelko Florijan, I. r.

V soboto in nedeljo bomo proslavljali enega izmed najbolj svečanih praznikov v naši domovini »Dan zmage«. Po vsej državi bodo v teh dneh veličastne proslave, katerih vodilni program bo obudil spomine na dogodke pred desetimi leti, na težke čase med vojno in na zmagovite uspehe v dobi desetletne povojne graditve.

Celje se na ta praznik zelo skrbno pripravlja. Celjani, združeni v raznih organizacijah, političnih in družbenih, bodo dali mestu za to priložnost posebno svečan odraz. Celje je v naši osvobodilni domovini zavzemalo vedno zelo vidno mesto, zato je prav, da se njegova pomembnost odrazi tudi na zunaj. Odbor SZDL za bodočo celjsko komunice je zagradil organiziral dostojno okrasitev našega mesta. Zato smo prepričani, da bo Celje imelo zares prazničen izgled, s čimer bodo meščani izrazili svoje veselje in svojo zavest do tako pomembnega praznika.

Prireditve v soboto in nedeljo bodo v Celju zelo pestre. Tako bo v soboto ob 18 slavnostna seja Ljudskega odbora mestne občine Celje. Uro pozneje se bodo pri sedežih političnih in družbenih organizacij, v ustanovah in podjetjih zbrali delovni ljudje, od koder bodo ob 19:45 odšli skupaj na slavnostni prostor pred železniško postajo na Titov trg. Ob 20 bo pred železniško postajo veliko zborovanje delovnih ljudi mesta Celja in okolice. Na tem zborovanju bo prazniku posvečen slavnostni govor, nastopali pa bodo pevski zbori in godbe na pihala. Naslednji dan, v nedeljo bo ob 10 komemoracija padlim za svobodo pri

grobnici herojev na Slandrovem trgu. Množične organizacije, tako politične kakor družbene, naj poskrbijo do se bo teh prireditev udeležilo čim več ljudi. Predvsem iz predmestij in bližnjih okoliških krajev naj bi ljudje prišli v čim večjem številu na te proslave. Uspeh teh proslav bo končno pokazal tudi odnos do tako velikega praznika in pa seveda tudi organizacijsko sposobnost posameznih organizacij.

Vse kaže, da nam bo ob tem prazniku vreme naklonjeno, vendar je Mestni odbor SZDL pripravil tudi dvorano Ljudskega odra za proslavo, če bi bilo slabo vreme.

Dasiravno so množične organizacije večji del že obvestile svoje članstvo in se za proslavo dobro pripravile, vendar ne bo odveč, če na tem mestu še enkrat opozorimo prebivalce mesta Celja, da naj za praznik zmage dostojno okrasijo svoje hiše, razobesijo zastave, podjetja pa, ki imajo izložbena okna, naj v teh izložbah posvetijo del prostora prazničnemu aranžmaju. Celje je med vojno veliko žrtvovalo, bilo je med tistimi mesti, ki jih je okupator najbolj prizadejal. Hkrati je Celje središče industrije in je v povojnih letih ogromno doprineslo k našim skupnim delovnim uspehom. Zato je potrebno, da ob tako lepem jubilejnim prazniku pokaže kakšno je Celje danes in kako njegovi prebivalci cenijo našo svobodno socialistično državo. Zato Celje ne sme zaostajati za drugimi mesti.

Naj živi deseta obletnica Dneva zmage!

Mračno obdobje je bilo za Celje končano, ko so v mesto vkorakali borci osvobodilne vojske (Foto Pelikan)

Prvi celjski turistični teden

Letos poteka trideset let plodnega in uspešnega dela celjskega Olepševalnega in turističnega društva. V počastitev te obletnice ter na čast desete obletnice osvoboditve je društvo pripravilo bogat spored kulturnih in športnih prireditev, vse v okviru Prvega celjskega turističnega tedna.

Prireditve začno že v soboto, 14. maja in to z otvoritvijo dveh razstav ter z velikim namiznotenim turnirjem. V nedeljo, 15. maja bo dopoldne promena koncert godbe na pihala SKUD France Prešeren, zvečer pa bo slavnostna predstava ansambla Ljudskega odra. V ponedeljek, 16. maja je na sporedu šahovski brzoturnir za prvenstvo Celja, zvečer pa bo v veliki dvorani Narodnega doma koncert godalni nega orkestra Ivan Cankar. Naslednji dan, v torek 17. maja, bo literarni večer celjskih književnikov v sejni dvorani LOMO Celje. V sredo in četrtek bo v Celju gostovala ljubljanska Opera in to s Seviljskim brivcem ter Lucio Lammermoorsko. Prej napovedana predstava baleta Ohridska legenda bo odpadla. Poleg predvajanja turističnih filmov v petek 20. maja bo ta dan zvečer še nastop vseh odsekov SKUD France Prešeren in to v veliki dvorani Narodnega doma. V soboto, 21. maja bo slavnostna skupščina Stalne turistične konference, zvečer pa nastop Komornega pevskega zbora v veliki dvorani Narodnega doma. V nedeljo, 22. maja, to je zadnji dan Prvega celjskega turističnega tedna, bo slavnostni občni zbor Olepševalnega in turističnega društva, med športnimi prireditvami pa bo najvažnejši atletski troboj Mladost: Dinamo: Kladivar.

Odslej se bodo prireditve celjskega turističnega tedna ponavljale vsako leto in po možnosti tudi v istem času. Tako bo celjski turistični teden postal tradicionalna kulturna, turistična in športna prireditev celjskega Olepševalnega in turističnega društva.

V počastitev Prvega celjskega turističnega tedna je tudi glasilo Turistične zveze Slovenije »Turistični vestnik« izdalo jubilejno celjsko številko. Po uvodnih besedah, ki so jih prispevali predsednik OLO Riko Jerman, nadalje predsednik Stalne turistične konference Rado Jenko, predsednik LOMO Fedor Gradišnik pa tudi Turistična zveza Slovenije in uredništvo revije je v reviji podrobno obravnavana turistična problematika celotnega celjskega področja.

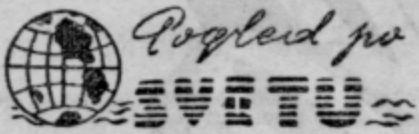
RAZPIS

Delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki so aktivni politični delavci in si žele razširiti svoje politično znanje, sporočamo, da se bo

NOVI TEČAJ POLITIČNE SOLE PRI CK ZKS

začel 1. septembra 1955 in bo trajal 5 mesecev.

Prijave z osebnimi podatki, s podatki o dokončanih solah in tečajih, o stažu in funkcijah v političnih organizacijah, o osebnem poklicu, zaposlitvi in višini mesečnih prejemkov, pošljite do 20. junija t. l. na upravo Politične sole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova ulica 37 II. trakt, tel. 25-981 int. 206, hkrati pa tudi na svoj okrajni komite ZKS. Sola ima internat. Podrobnejše informacije dobite na upravi Politične sole ali na okrajnem komiteju ZKS svojega okraja.

Upanje na splošno pomirjenje v svetu po velikih pomladnih dogodkih visi — vsaj formalno — na celi vrsti konferenc in sestankov, ki se vrše ali pa se bodo v bližnjih dneh vršili. Po gigantski konferenci v Bandungu se pričakuje, da bo prišlo do direktnih pogajanj med LR Kitajsko in ZDA, kajti samo ta lahko privedejo do začasne »bonazze« v formoski ožini. Ču En Laj jevo ponudbo in Bandungu najbrž ne bo mogoče odbiti — vsaj do prenehanja sovražnosti bi utegnili priti. Pravijo, da je v ZDA zelo zaželen odstop senatorja Knowlanda, ki je mnogo pripomogel k temu, da je republikanska stranka dobila vzdevek »stranka vojnega«. So pa zares velike težave. Zunanje ministrstvo se ne more odločiti, da bi zapustilo Cankajsko. Dulles se sicer o tem še ni izjavil, pač pa njegov pomočnik Murphy, češ da Washington brez vlade v Tajpehu ne bo šel s Pekingom v nobeno pogovornje ali sporazume. Kakor v potrdilo te trmaste revanšne politike so bila položena nova minska polja v teritorialne formoske vode in Tajpeh je ponovno opozarjal britansko vlado, naj neha trgovati s Pekingom. Tudi Cankajškov veleposlanik v Beli hiši Ku je dal vedeti, da se povsem zanaša na Knowlandovo smer ameriške politike na Kitajskem in še bolj na ameriško redno floto, ki patrolira med Formozo in Kitajsko. Res je tudi, da Ču En Laj v Bandungu v svoji ponudbi ni odstopil Formoze. Če bo torej prišlo do kakih pogajanj, bo šlo predvsem za ublažitev položaja, o položaju Formoze pa menda ne bodo govorili.

V istem času so se sestali strokovnjaki za upravljanje varnosti v državah manjškega pakta (SEATO). Sestanek je seveda tajen, le glavno točko dnevnega reda so povedali: Obramba proti komunistični subverzivni aktivnosti. Po Stasenovem mnenju je zdaj glavni boj koncentriran v Aziji, medtem ko po njegovem mnenju vpliv komunizma v Evropi pada. Ta sestanek najbrž ni kaj prida izkrčil pota k sporazumu na Daljnem vzhodu. Vrtil se je v senci strogo tajnega sestanka strokovnjakov zunanjega in obrambnega ministrstva v Washingtonu pri Eisenhoweru, ki je izjavil, da zavisi stališče ZDA na Formozu od tega, s kakšnimi silami bi Kitajci zasedli otoka Kvevoj in Macu. Z drugo besedo je Formozo ponovno menoval ameriško postojanko.

V Aziji se je v trenju med obema blokoma izkazala zadnje čase klasična metoda obračunavanja. V Južnem Vietnamu zmaguje Ngo Din Diem, ki z ameriško pomočjo sestavlja koalicijsko vlado, potem ko je postavil izven zakona vrsto komandantov sekte Bin Kien; med Afganistanom in Pakistanom se vžiga boj, ker so druga sredstva izčrpana; v Siriji pa je atentator odstranil polkovnika Malkija, enega od vidnih nasprotnikov zveze z Irakom, torej nasprotnika zapadne politike.

V Evropi se suče beseda največ o Nemčiji in Avstriji. Cela vrsta konferenc. Zahodno evropska zveza (7 ministrov) se je konstituirala v Parizu, prav tam so se zbrali voditelji Severnoatlantskega pakta. Ko bo njihovo zasedanje končano, bo v Varšavi zasedal vzhodni blok. Zapadna Nemčija je 5. maja končno dobila svojo suverenost, ki jo presoja vsak po svoje. Za ZDA je to uspeh prve vrste, Francozi jo sprejemajo z mešanimi občutki, zelo veliko njih pa tako kot urednik »Franc — Trier« , ki je ob tej priliki vrnil predsedniku francoske republike vsa odlikovanja, ki jih je prejel v drugi svetovni vojni, SZ pa vidi v tem aktu predvsem remilitarizacijo Nemčije in zato izjavlja, da so si Nemci sami zaprti pot do združitve. Tako meni tudi mnogo Nemcev. Poslanske klopi leve v Bundestagu so bile skoraj prazne, ko so vladni poslanci ploskali Adenauerju, ki je z ameriško podporo ustvaril »nemški čudež«. Socialni demokrati z Ollenhauerjem na čelu niso zadovoljni z omejitvami, ki jih je Zapadna Nemčija morala sprejeti: o združitvi ne smejo Nemci sklepati in ukrepati ničesar, če jim Zapad tega ne dovoli; o samostojnem sporazumu z Moskvom ne more biti govora, če Zapadu to ni všeč; v severni Nemčiji, ki čuva izhod iz Baltika in kjer dela najvažnejša industrija, ostanejo še nadalje okupacijske čete, nemška armada bo samo na pol nemška, kajti z njo bodo razpolagali poveljniki Atlantskega pakta, in končno, Berlin ostane še dalje okupiran, ker ni del Zvezne republike. Nemčija je sicer z aktom 5. maja dobila proste roke v težki industriji, v proučevanju nuklearne energije, odpadla je zavezniška kontrola v marsičem, toda upanje na združitve je postalo še manjše. Sestanek v Varšavi bo to verjetno še bolj potrdil.

Tudi prihodnost Avstrije je v rokah dveh konferenc. Veleposlaniki so od 59 členov koncepta avstrijske državne pogodbe spremenili celih 40, 7 pa so jih črtali. Največje težave so delale vojaške klavzule v pogodbi, klavzule, ki so zaradi nevtralnosti Avstrije zelo važne, dalje upravljanje neonacističnih organizacij, upravljanje beguncev, pa tudi gospodarska upravljanja, predvsem nafta v Zistersdorfu, glede katere ima SZ velike zahteve. Pravijo pa, da bodo veleposlaniki vse te težave nekako prebrali in se bodo v bližnji prihodnosti lahko zbrali zunanji ministri velike

Maj, petinštiridesetega leta. Nemška armada je bila v razsulu. Natrpinčeno Celje si je oddahnilo. Vsak čas mora biti konec štiriletnega trpljenja, morda samo še nekaj dni, nekaj ur. Zavedne Celjanke so šivale zastave s petokrako zvezdo na plavem polju. Rados jim je prevevala srca, čeravno so po ulicah še odmevali koraki oboroženih nemških vojakov. Vsak dan so pričakovali ljudje prihod partizanskih enot, katerih prisotnost so čutili po bližnjih hribih, ki jih je pomlad ozaljšala s svežim zelenjem...

V tistem času so slovenske brigade zapustile ozemlje tostran Karavank in ponesle osvobodilni ogenj na koroško stran, da bi osvobodile tiste slovenske vasi, ki so po prvi svetovni vojni s krivičnim plebiscitom bile odtrgane od matične domovine. Ozemlje med Dravo in Savo je bilo zelo naredko posejano

Proslavljeni komandanti osvobodilne vojske in politični delavci v Celju ob slovesnosti po osvoboditvi

s partizanskimi enotami. Tu so ostali predvsem terenci, politični aktivisti in nekaj enot Vojske državne varnosti. Od juga je veter prinašal grmenje topov. Jugoslovanska osvobodilna vojska je z vso naplico prodirala proti severu in trgala sovražniku rodno grudo iz rok...

DRZNA ODLOČITEV V BUNKERJU MESTNEGA KOMITEJA...

Tik ob cesti, ki vodi od Lopate v Smartno je bil bunker mestnega komiteja Celje, katerega sekretar je bil Nande Klančičar. Z njim so bili tam še nekateri drugi aktivisti, kot Tatjana, Staša, Riko in drugi. Bili so postavljeni pred težko nalogo, saj so vedeli, da borbenih enot partizanske vojske v služaju potrebe ne bodo dosegli. Aktivisti so se mrzlično pripravljali na zadnji udarec. Zveza z mestom je bila dobro organizirana, zato so začeli pripravljati domačo, mestno obrambo, tako imenovano »Narodno zaščito«. Ti ljudje so imeli nalogo prijeti za orožje v trenutku, ko bo to potrebno, ko bo treba v mestu zadrževati red do prihoda regularnih enot. Skupina »Narodne zaščite« je v Celju štela nad 200 članov, s katerimi je neposredno razpolagal mestni komite. Priladniki Narodne zaščite so zbirali orožje, ki so ga za sabo puščali Nemci, ki so se z mrzlično naglico umikali iz mesta. Takrat so bežali iz Celja tudi vsi tisti nemčurji in nacisti, katerim so bila tla že prevročna in so se bali kazni izmučenega ljudstva. Mestni komite je moral opustiti vsako akcijo na te ljudi, ker so bile enote

Fran Roš:

Pomlad narodov

(Maj 1945)

V viharju zdaj tista pomlad je prišla, ki njenega cvetja so čakali sužnji in roke po njem so iztezali tužni še tudi ob zadnjem utripu srca.

Vsa v cvetju zdaj tista pomlad je prišla, ki zanj stotisoči so krvaveli, borili se, umirali silni in smeli, prepolni ljubezni in srda do dna.

V viharju zdaj tista pomlad je prišla, ki narodom cvetje svobodnih dni nosi in tiho na grob milijonov jih trosi, ki sebe so dali v rešitev sveta.

In narodi stopajo v radostni svet, iz ječe in borbe v to jutro žareče, povezani v bratstvu trpljenja in sreče gredo si nov svet, nove čase gradit.

četrice za podpis avstrijske državne pogodbe, morda pa se bo premaknilo z mrtve točke tudi nemško upravljanje. Angleški filozof Bertrand Russell trdi, da je razvoj termonuklearnega orožja onemogočil, da bi bila vojna še instrument politike. Naj bi bilo to tako res, kakor je prav.

T. O.

CELJE V MAJU 1945. LETA

»POHOD V CELJE«

Težko si je danes predstavljati majhno skupino ljudi, ki je zapustila svoje skrivališče in odšla v sršenovo gnezdo. Se bolj čudno zveni to, da se je mestni komite naselil v Westnovi vili na Mariborski cesti, tam kjer je danes otroški vrt. Naselili so se z vednostjo Westna (mlajšega), ki se je v zadnjem hipu hotel na vsak način rehabilitirati in se ponuditi partizanom na razpolago. Westen je pripravil tudi vse potrebno za pogajanja v Celju.

Celje je bilo takrat nabito polno ustašev in Nemcev, da so bile dobesedno polne vse ulice in ceste, vsa dvorišča in tudi mnoge zgradbe. Redkoštevili partizani so bili tako rekoč v levjem brlogu, vendar nihče od sovražnikov ni mogel niti slutiti, da so Celje prišli »zavzemati« predrneži, ki bi jih lahko naštel na prste ene roke. To so bili Nande, Riko, Staša, Tatjana, Berglezova in še nekateri. S svojim odločnim nastopom so naredili vtis odposlancev številne partizanske vojske, ki lahko skupaj z zavezniki v najkrajšem času zmelje bežeče čete v prah. Westen je bil na moč uslužen, prav tako šef gestapa, ki je dal celo svoj avtomobil na razpolago članom skupine za pogajanja. S šefom gestapa se je vozil Riko Presinger, ki pa je pogajanja zamudil zaradi okvare avtomobila.

Pogajanja bi prvotno morala biti na magistratu, toda ker je bil le-ta zaseden z ustaši, so odšli v vilo pred prvo gimnazijo, kjer je danes Okrajni komite ZKS.

Klančičar je na tem pogajanju dosegel kar je največ mogel. Zastopnik nemške vojske je pristal na položitev orožja in si pridržal pravico nemotenega umika, trše je šlo z ustaši, ki niso hoteli izročiti orožja. Partizani so morali pristati na nekako premirje in jim pustiti orožje. Klančičar se je predvsem izognil morebitnim spopadom, kajti v tem slučaju bi sovražnik, predvsem pa ustaši, Celje lahko popolnoma uničili, saj se domače enote ne bi mogle uspešno upreti.

Sestanek je bil sila kratek in rešilen za Celje. V akcijo so stopili člani Narodne zaščite, ki so razoroževali nemške vojske. Kaj hitro so na celjskih ulicah ležali celi kupi lahkega in srednjetežkega orožja. Razoroženi Nemci so se nato skupaj z ustaši umikali iz Celja v Savinjsko dolino, deloma čez Trojane, deloma čez Šaleško dolino naprej proti meji.

OSMEGA MARCA SO V CELJU RAZOBESILI SLOVENSKE ZASTAVE

Celje je dočakalo dan kapitulacije Nemčije nad vse radostno. Sicer so morali Celjani svojo radost še zatajevati, toda po mestu so kljub navzočnosti desetstisočev sovražnikov razobesili zastave s peterokrako zvezdo. Naj-

bolj zagrizeni paveličevci so v besu streljali v zastave, toda niso imeli poguma storiti kaj hujšega, ker jih je »zastopstvo« partizanskih čet dobro prestrašilo s korenitim obračunom, če bi prekršili dogovor. Klančičar je na sestanku učinkovito prepričal visoke oficirje bežečih armad, da so v celjski kotlini popolnoma obkoljeni in da bo postala ta kotlina njihov grob, če se bodo kakorkoli pregrešili. Celje je bilo rešeno katastrofe s predrznostjo skupine partizanov.

Sovražniki so se umikali na sever. Mnoge nemške vojske so člani Narodne zaščite zajeli že v Celju in jih vtaknili v kasarne, dober del pa je padel v ujetništvo šele na meji, kjer so jih prestregle partizanske brigade. Tudi ustaši so naleteli na trdo partizansko pest. Ker niso niti brigadam hoteli predati orožje, so morali sprejeti boj, ki se je zanje zelo slabo končal.

LADO SMREKAR:

Zdravica svobodi

Utihnili so borb srčiti strelji, iz ognja vstali novi smo ljudje, ponosni, hrabri, drzni, čvrsti, smeli, v obzorja nova misli nam hite.

Spet nam rodijo širna naša polja, škrlanci frfole s puhtečih brazd, na licih kmetov spet je dobra volja, za zemljo dihaajo in njeno rast.

Veselo dvignimo te zlate čaše, naj rujno vince v soncu lesketa, na zdravje nas, na zdravje zemlje naše, ki ljubimo iz vsega jo srca.

Svobodna bodi večno domovina, in kruh svobode reži vsem ljudem, zato zdaj dvigamo to čašo vina, na poti v nove zarje, k novim dnevom.

Zamolkla pesem strojev je vesela in plavži radostno nam spet pojo, rudar ne gre več s kletvijo od dela, mostovi bratstva se k sosedom pno.

In naša vojska budno, čvrsto straži, sijaj svobode silne širnih kril, naj zgrudi v prah se, kdor nas zdaj sovraži, svoboda nam je dala novih sil.

Veselo dvignimo te zlate čaše, naj rujno vince v soncu lesketa, na zdravje nas, na zdravje zemlje naše, ki ljubimo iz vsega jo srca.

Svobodna bodi večno domovina, in kruh svobode reži vsem ljudem, zato zdaj dvigamo to čašo vina, na poti v nove zarje, k novim dnevom.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE

čestita vsemu prebivalstvu okraja in vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine k

10. obletnici osvoboditve

in jim želi obilo zmag pri nadaljnji graditvi socializma

V Ljubnem ob Savinji bodo praznovali 19. maja občinski praznik

Kakor drugod po Sloveniji, tako so se tudi prebivalci Ljubnega odločili, da bodo odslej vsako leto praznovali svoj občinski praznik. Za ta slovesen dan je občinski ljudski odbor proglasil 19. maj.

Na ta dan leta 1942. je I. Savinjska četa izvršila napad na Ljubno in uničila tam nemške postojanke. Takrat so začeli tudi odhajati prvi fantje v partizane, v Celju pa so začeli padati pod okupatorjevimi streli prvi talci iz Ljubnega. Zavedne družine so bile areti-

rane in odpeljane v zloglasna taborišča smrti.

Ker je 19. maj za občino Ljubno prvi zgodovinski dan iz NOB, je na predlog ZB občinski ljudski odbor odločil, da se ta dan praznuje kot ljudski praznik in da ostane v trajen spomin na žrtve naše osvobodilne borbe.

Našim vrlim Ljubencem, ki so za časa okupacije v dejanjih pokazali vso ljubezen do domače grude, k temu pomembnemu prazniku iskreno čestitamo.

Pretekli četrtek je iz Celja odpotovalo nad 90 bivših internirancev in svojcev umrlih v Mauthausen. Obisk je organiziral Republiški odbor zveze borcev. Jugoslovanski interniranci so odpotovali na obisk in ogled taborišča v Mauthausen v okviru proslav desetletnice osvoboditve mauthausenskih jetnikov. Iz Slovenije so udeleženci odpotovali v dveh skupinah. Interniranci iz Stajerske so potovali preko Maribora—Graz—Dunaja, kjer so v četrtek videli znamenitosti tega velenja. V petek so nadaljevali pot v Mauthausen v Gornji Avstriji, kjer so že čakali udeleženci s kranjske strani, ki so potovali preko Koroške—Salzburga in Linza.

Malo mestece ob Donavi je bilo okrašeno z zastavami, ko so udeleženci šli preko njegovih ulic na kraj, kjer je v minuli vojni okupator uprizarjal najbolj zverinske moritve naprednih ljudi vseh narodov Evrope. Taborišče Mauthausen, ki je oddaljeno od mesteca dobre pol ure, je imelo polno obiskovalcev, dasiravno so glavne proslave desete obletnice osvoboditve bile organizirane za nedeljo. Jugoslovanski udeleženci so taborišče obiskali ravno na dan dejanske osvoboditve, medtem ko je mednarodni biro bivših internirancev organiziral glavno proslavo za nedeljo.

Ze v vlaku so udeleženci obujali spomine na težko pot, ki so jo preživeli za časa fašizma. Obujali so spomine na življenje v taborišču, vendar je razpoloženje med njimi bilo še dokaj vedro. Toda čim so stopali po znani poti v taborišče smrti, so se jim zmračili

preživelega trpljenja, spomin na to mučno dobo, jim je ohromil korak. Mnogi so ob osvoboditvi od tod odhajali na pol omotični od lakote in od strahot, zato se posameznih podrobnosti niti spominjali niso več. Na položnem hribočku, kjer danes s svojo strahotno preteklostjo pričajo ostanke nekdanjega taborišča smrti o nepozabnih strahotah in zverstvih nemškega fašizma, je bil končni cilj tega potovanja. Na zunaj izgleda mauthausensko taborišče kot nekako srednjeveško vojaško taborišče. Vse te razsežne in visoke stene iz klesanega kamnja so leta in leta obdelovali jetniki, zidali in urejali sami sebi strahotno mrtvašnico in mučilnico. Danes so sem in tja zasajene cvetlice, tu in tam kipijo pod nebo spomeniki posameznih narodov, ki so jih postavili v spomin in opomin bodočim rodovom. Glavni vhod je bil okrašen z zastavami in okoli stolpa vhodnih vrat so bili razobešeni napisi v jeziku vseh nacij, katerih sinovi in hčere so v tem taborišču umirali. Na teh transparentih je bila ena sama obtožba: »Nikoli pozabiti!« in »Nikoli več Mauthausen!«

En sam pogled na taborišče in spet drugi pogled v brošuro, ki je zabeležila, koliko ljudi je v tem taborišču živelo in koliko jih je umrlo, dokazuje, da je bilo to taborišče dejansko le zadnja postaja pred smrtjo. Če bi te ljudi, ki so prihajali v to taborišče, ohranili pri življenju, bi na tem razsežnem hribu ne bilo dovolj prostora za barake. Toda taborišče je razmeroma majhno, morda bi v njem primerno nastanili komaj kak bataljon vojakov. To je dokaz, da so taboriščni krematoriji s pridom opravljali svojo nalogo. Udeleženci so hodili po taborišču in se ustavljali pri barakah, kjer so preživeli najtežje čase svojega življenja ali pa na prostorih, kjer so nekoč te barake stale. Koliko tragedij, koliko nezasišanih zločinov, ki jih človek skoraj ne more verjeti, najmanj pa razumeti, se je na tem prostoru zgodilo. Malo nižje v smeri vzhoda je ogromna globel, tako imenovani »Wienergraben«. To je zloglasni kamnolom, kjer so interniranci lomili kamnenje in ga po stopnicah (imenovane »stopnice smrti«) nosili navkreber za gradnjo taborišča. Kdor je pod težo kamnja na teh stopnicah omagal, so ga zadeli strelji stražarjev na robu kamnoloma. Tu se je začela trnjeva pot bivših španskih borcev, tu so trpeli prvi interniranci iz Poljske, Češkoslovaške, Avstrije in Nemčije. Čim več dežel je Hitler podvrnil svojemu krvavemu cesarstvu, več narodnosti se je zlivalo na ta strašni kraj. Sledili so jim Francozi, nato Jugoslovani, Grki, Rusi itd. Tu na tem prostoru so bili zbrani pripadniki vseh evropskih narodov, ki so enako trpeli, umirali in hrepeneli po svobodi. Če je bila kje želja po bratstvu med narodi iskrena, potem je bila tu, kjer so jo ljudje pisali s krvjo.

Jugoslovanski udeleženci so bili zbrani okoli 11. ure pri vhodnem zidu. Majhnj govorniški pult in dve veliki žari, na katerih je gorel ogenj, je pričalo, da bo tu spominjska svečanost. V imenu ZB Jugoslavije je zbranim obudil spomin na preteklost član Izvršnega odbora ZB Jugoslavije tov. Bertonec. Pevski zbor, ki so ga sestavili sami ude-

leženci, je zapel državno himno in pesem »Kot žrtve ste padli«. Pisatelj Filipić je pretresljivo recitiral pesem o otroku, ki povprašuje po očetu. Oče je v gradu brez oken in vrat. Ta grad, brez oken in vrat, je Mauthausen, ki sicer ima okna in vrata, vendar so brez pomena, saj kdor je bil notri, je bil obojen na smrt in le del vseh, ki so v taborišče prišli, je ob osvoboditvi zapustilo ta kraj. V imenu internirancev je spregovoril še neki bivši interniraneec, ki je obudil najvažnejše dogodke iz življenja v tem taborišču. Med navzočimi so zahtevale matere in žene padlih žrtv, oči so strmele v zidovje in obstale ob napisu. Ni jih besed, ki bi jih kdaj ljudje tako odkritosrčno in v vsem bistvom želeli, kot so bile tri besede v kratkem stavku: »Nikoli več Mauthausen!«

Po zaključni spominjski svečanosti, so se udeleženci razšli po taborišču, obujali spomine, si ogledovali posamezne prostore in mesta, obhodili so barake, Wienergraben in vse kraje, kjer so nekoč preživljali golgote svojega življenja. Udeleženci so nato odkrili spominjsko ploščo, posvečeno vsem umrlim žrtvam, Jugoslovanom.

Nekateri so odšli tudi v bližnje kraje, kjer so kot interniranci delali, potem pa so odšli spet na železniško postajo in odpotovali dalje. Mauthausenci so z nekako tesnobo opazovali bivanje mučence. Mauthausen je majhno mesto, morda ni tolikšno kot je Zalec, pa vendar je v svetu bolj znano kot marsikatero velenje ali marsikateri zgodovinski kraj davne preteklosti. Ta sloves pa je sramoten, obtožujoč in grozoten. Ob tem imenu se zdrznejo milijoni, Mauthausen je eden izmed spomenikov, ki si ga je postavil krvavi fašizem za vse čase, dokler bo človeštvo obstajalo. Mauthausen je kraj, ki se ga milijoni spominjajo s solzami in kletvami. Zato ni čudno, če so Mauthausenci izmikal pogledi in izpod vek opazovali morda do te internirance.

Stajerska skupina se je nato vračala preko Linza, Salzburga in Celovca nazaj v domovino. Vračali so se polni vtisov, poleg tega pa so spričo obujenih spominov postali še trdnjeji v svojem hotenju, še z večjo ljubeznijo do svoje domovine in z neomajnim sklepom v srcu: »Storiti vse, da se nikoli več ne ponovi usoda mauthausenskih žrtv, storiti vse za mir v svetu, storiti vse, da se nikoli več na površini zemlje ne razbotači fašizem in njemu slična krvava družina.«

Zaključek III. meduniverzitetnega orientacijskega planinskega pohoda v Logarski dolin

V ponedeljek, 9. t. m. se je v Planinskem domu zaključil III. Meduniverzitetni orientacijski planinski pohod, ki so se ga udeležili študentje vseh jugoslovanskih univerz. Pohod se je začel 7. maja v Crni, uro od Stahovice nad Kamnikom, potekal preko Črnivca in Lepenatke, zaključil I. etapo v Ljubnem, 8. maja pa nadaljeval preko Travnika, Oltarne in Bele peči na Javorje, od tod na Lanež, skozi Durce v Klobašo, od tod pa skozi Solčavo v Logarsko dolino. Tako je pohod, ki ga v bratskih republikah radi goje kot element izvenarmadne vzgoje, potekel po pokrajinski izredno mikavnem alpskem področju, ki je razmeroma malo obiskano, obenem pa po ozemlju, ki je v narodnoosvobodilni borbi doživljalo najhujše, pa tudi najslavnejše dni naše narodne zgodovine, saj so to kraji, kjer se je borila XIV. divizija, Tomšičeva brigada in druge slavne enidine naše narodne vojske. Orientacijski pohod je bil mogočna planinska prireditev v proslavo desetletnice zmage nad fašizmom: nastopili sta dve ženski ekipi in petnajst moških ekip. Zmagala je ženska ekipa PD Univerze iz Ljubljane (v postavi Pezdur, Serbec, Perc, Torkar) pred PD Velebit iz Zagreba, med moškimi pa je dosegla največ točk PD Univerza Ljubljana AO I (v postavi Kurnik, Janko, Aplenc, Tratnik), na drugem mestu je bil PD Velebit iz Zagreba, na tretje mesto so se plasirali Makedonci iz Skoplja, na četrto Beograščani itd. Sedem moških ekip je iz raznih vzrokov odstopilo. Prvi dan je ekipo močno prizadejalo neurje, v drugi etapi pa so imeli izredno lepo vreme.

Dne 9. maja po šesti uri zvečer se je v Planinskem domu prireditev dostojno zaključila. Navzoči so bili rektor ljubljanske univerze dr. inž. Anton Kuhelj, predsednik PZS Feder Košir, javni pravobranilec LRS, univ. prof. dr. inž. France Avčin, predsednik športnega društva »Olimpija« univ. prof. dr. Stojan Pretnar, načelnik komisije za alpinizem Tone Bučer, administrativni sekretar Lavrič in dva zastopnika PD Celje (Orel, Rotar). Nastopila je akademski oktet, ki je dovršeno zapel pet pesmi, folklorna skupina pod vodstvom tov. Maroltove pa je odplesala, lepo kostumirana v narodnih nošah, en prekmurski in en belokranjski ples. Sledila je deklamacija »Veš, poet, svoj dolg«. Po programu je bila skupna večerja, nato pa je dr. inž. Avčin ob diaskopu pokazal nekaj iz svoje obširne zbirke barvnih dispozitivov z motivi iz švicarskih in domačih gora. Bila je ura polnoč, ko so se gostje začeli razhajati, nekateri od mladih planincev pa so naslednji dan krenili iz Logarske preko zasneženih Jermanovih vrat v dolino Kamniške Bistrice. T. O.

Kmetijska zadruga Ljubno ob Savinji

S SVOJIMI PODJETJI IN OBRATI: MIZARSTVOM,
KOLARSTVOM, KLJUČAVNICARSTVOM, TRGOVINO
IN LESNO TRGOVINO ČESTITA SVOJIM ZADRUŽ-
NIKOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM K OBČIN-
SKEMU PRAZNIKU 19. MAJA IN 10-LETNICI OSVO-
BODITVE TER JIM ŽELI ŠE NADALJNJIH USPEHOV

GOSPODARSKA PODJETJA LJUBNO OB SAVINJI

ČESTITAJO K OBČINSKEMU PRAZNIKU 19. MAJA
IN 10. OBLETNICI OSVOBODITVE VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM, OBČANOM IN ODJEMALCEM TER SE
ŠE NADALJE PRIPOROČAJO

Srednja tehnična tekstilna šola (prej TEKSTILNI TEHNIKUM) v Kranju

že sedaj sprejema prijave novih dijakov za šolsko leto 1955/56.

— Pogoji: dovršena nižja gimnazija ali osemletka, dokončana industrijska ali vajenska šola sorodne stroke. Sprejemni izpiti bodo 27. junija in 13. septembra t.l. — Na pismeno prijavo (s priloženo znamko) bomo kandidatom poslali podrobnejša pojasnila o ustroju šole, o stanovanju in preskrbi v Dijaškem domu, o snovi sprejemnega izpita in o dogovoru s tekstilnimi tovarnami zaradi štipendiranja. Svetujemo, da se prijavite pismeno ali osebno čimprej, da zagotovimo mesto. — Ravnateljstvo.

obrazi. Bivši interniranci so v duhu posegli nazaj v čase, ko je nemški fašizem kanil zaslužiti ves svet in je s svojimi nasprotniki zverinsko postopal. Spominjali so se solzne poti, ko so jih SS-ovci pretepali in gnali v kraj, kjer človeško življenje ni bilo nič vredno. Ustavljali so se na gotovih krajih, obujali spomine in zadrževali korak. Teža

Zdravstveno prosveto čaka še mnogo dela Zdravstveni teden na Planini je dobro uspel

Zdravstveni dom na Planini je organiziral od 24. aprila do 1. maja Zdravstveni teden.

V tem času je bila v Zdravstvenem domu na Planini odprta zelo poučna zdravstvena razstava. Na hodniku in v treh razstavnih sobah je razstavljeni material prikazal 3 najbolj pereče probleme kozjanskega področja: komunalno higijeno, prehrano in alkoholizem ter nego dojenčka. V prvi sobi smo videli slike in modele nehygienskih vodnjakov, stranišč in gnojišč, zraven pa modele in načrte za njihovo higijensko ureditev. Pri teh se je ustavljalo največ gospodarjev, ki so prikazano primerjali z razmerami v svojem gospodarstvu. Malo naprej smo se seznanili s pravilno prehrano človeka, takoj zraven pa še s črevesnimi zajedavci človeka — glistami in trakuljo, pa tudi z domačo muho in z borbo proti tem nadlogam. V drugi sobi je bila izredno ljubko in posrečeno prikazana nega dojenčka. V tej sobi so se med materami razpletli ob primerjavah zelo zanimivi in koristni razgovori. V tretji sobi je tovarna Celeia-Sad iz Celja postavila dovršen paviljon, na katerem je ob neonski razsvetljavi nadvse vabeče in okusno razstavila svoje brezalkoholne proizvode. Vsak obiskovalec je dobil za poizkušnjo brezplačno kozarček borovničevega biserja, jabolčnega ali grozdnega soka. Ob izhodu iz te sobe so si obiskovalci ogledali modele notranjih organov zdravega človeka in pijačca. Na razstavi je bil stalno prisoten vodja, ki je obiskovalcem razlagal razstavljeni material in dajal pojasnila na razna vprašanja. To in pa dejstvo, da je razstavo obiskalo preko 2.500 ljudi (torej le 500 manj kot pred pol leta podobno razstavo v Laškem), predstavlja njen popoln uspeh. Na razstavi so razdelili in prodali tudi mnogo zdravstvene literature.

V tem tednu je v Planinskem okolišju na 11 filmskih predstavah 1250 ljudi gledalo poučne zdravstvene filme, v

dveh vaseh pa je imel zdravnik zdravstveno predavanje, ilustrirano z diafilmi, ki ga je poslušalo 100 ljudi. V Dobju pa je bil brezplačen zdravniški pregled, katerega se je poslužilo 16 ljudi.

Posebna ekipa Komunalnega oddelka Centralnega higienskega zavoda iz Ljubljane je pod vodstvom dr. Sevnika pregledala več vasi in se pomenila z gospodarji o asanacijah — zlasti o asanaciji preskrbe z vodo. Najbolj pereče je stanje v Podvinah, kjer vsa vasa dobliva vodo iz skrajno neprimerne studenca pod vasio. Ker je bila vasa v času okupacije do tal požgana in še zdaj ni popolnoma obnovljena, zlasti pa, ker sta bili tu pred leti epidemiji trebušnega tifusa, je nujno, da se prebivalcem s primerno pomočjo še letos omogoči asanacija studenca. Ekipa pa je ugotovila, da je prav na področju higijene na vasi še mnogo neznanja — pa tudi nemarnosti. Zdravstveno prosveto čaka torej še mnogo dela.

Zdravstveni teden je posvetil mnogo pažnje tudi otrokom. Dr. Poznik iz otroške bolnice v Celju je sistematsko pregledal vse otroke rojene v l. 1953. in 1954. Pregledanih je bilo 149 otrok obeh letnikov, poleg tega pa še več razredov šolskih otrok. Pregled je pokazal, da je zdravstveno stanje otrok zelo slabo, saj je bilo le zelo malo otrok, ki niso bili potrebni nobenega zdravlila, ali pa vsaj njih matere dobrega nasveta. Zelo visok je odstotek rahitisa, ker matere pogosto ne poznajo niti najosnovnejših pravil o negi in prehrani dojenčka in malega otroka.

V pripravih in izvedbi Zdravstvenega tedna na Planini so poleg organizatorja (Zdravstveni dom Planina) sodelovali: Centralni higienski zavod Ljubljana, Okrajni higienski zavod Celje, Svet za ljudsko zdravstvo Celje, otroška bolnica Celje, Tovarna Celeia-Sad, Glavni odbor RKS in okrajni odbor RKS, pa tudi nekaj tečajnic RK iz Planine.

Utrinki iz Dachaua

po pripovedovanju
interniranca Štormana

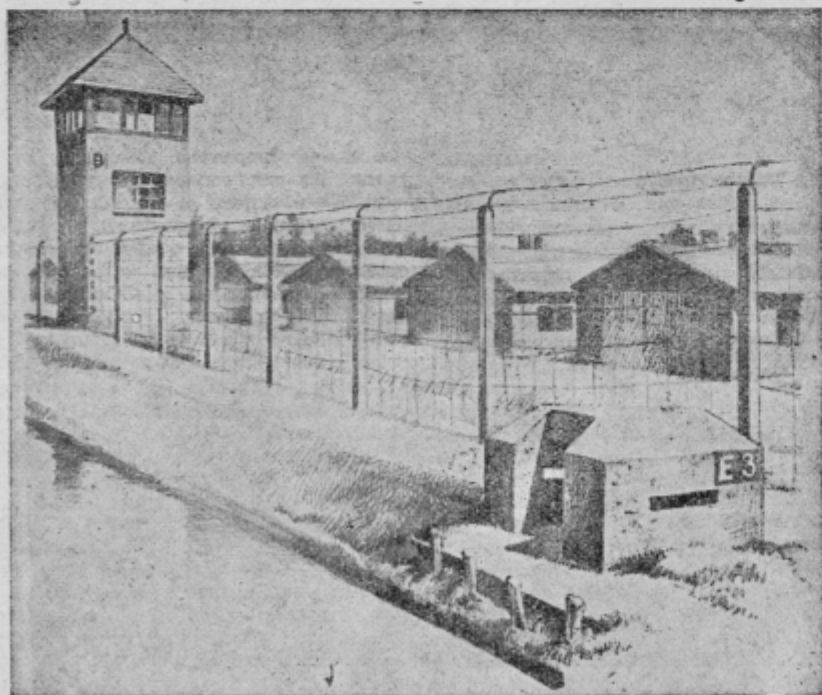
Leto 1941. Temne zloglasne marice so nemirno švigale in pobirale vedno nove žrtve. Med mnogimi sem bil tudi jaz. Natrpan zaprt kamion: pritaženo jokanje mlade matere z dojenčkom na prsih in sunkovito dihanje v nemi tišini. Dve mrzli cevi, naperjeni v nas, sta jo še povečali. Kdo bi se opisoval dvodnevno vožnjo brez hrane in pomešano z ostrim duhom nafte. Le pretresljivo vikanje dojenčka je povečevalo v nas neskončno žalost in usmiljenje...

»Heraus!« Na mestu. Velikanska ravnica vse naokrog. Visoka, bodeča žica in za njo široki kanal. Nešteto lesenih barak žari v rumenem majskega siju pred nami. Naš novi dom... taborišče smrti! Se višji stolpi, na katerih se svetijo čelade, ki se grozeče pobilskavajo v soncu.

Našo nemo družbo raztrgajo. Zadnji-krat se srečam s krvavo objokanimi očmi mlade žene, katere dete ni nič več jokalo...

Razdelijo nas v barake po številkah. Nova rebasta obleka in papirnata slamarica, ki je po nekaj mesecih le še kup cunj. V ozki sobi barake je že sem Ukrajincev, sestradanih in raztrganih. Ležimo kot sardine na lesenih pograđih.

Tragedija se prične...

Železna disciplina! Ob štirih zjutraj vstajamo. Doneči, marši zvočnikov se topo odbijajo in le še večja domotožje, s katerim bi preobračal gore... V vrsti zajtrk: smrdljivo dišča zelenjadna juha. — Potem na delo... Voda in samo voda ter pičel obrok kruha. Kako težko te prizadene, ko prvič vidiš tovariša, ki se iz onemoglosti zgrudi na tla — in krematorij ga požre. Top in neobčutljiv postaneš za vse psovke, udarce, in za smrt. Le nenavadni prizori vzbudijo v tebi takšen silen srd in željo po maščevanju...

Po dvorišču ob baraki se sprehajajo trije esesovci — stražarji. Nasproti pridrži sobni kolega — Ukrajinec... Velik in upogojen je. Srednji gestapovec se mahoma ustavi in njegov sklep na krastači, ki je priskakala iz zelene trave, je gotov. »Du!« reče ukazujoče Ukrajincu, Frosch fressen! Ukrajinec ga nemo pogleda. S kretinjskimi esesovec nakaže, kaj poveljuje. Oči Ukrajince so neme in proseče. Toda ne gane se. Gestapov obraz pordeči od jeze. Halo, los, los! kriči. Toda nič! Tedaj neznanosko hitro zgrabi z belo rokavico žabo in

že jo tlači v usta trpečemu Ivanu. Zgrudi se in bljuva. Strašno in odvratno. Zdi se mi, da gledam pobesnelo žival, ki ubija nedolžno jagnje. Toda žaba ne gre v notranjost. Joj, smrtnobeli obraz Ukrajince. Še nekaj zamahov s puškinim kopitom, krvave pene iz ust trpina — in živalsko divjanje, ki ga še nisem doživel, je končano. — V meni je divjalo, srce mi je nemelo v silni grozi, v sencih mi je razbijalo in vrgel bi se bil kot stekel pes na črno, s krvjo oškropljeno človeško žival, če bi ne upal, da bo nekoč drugače.

Vsak dan bučeča glasba in nemško zmagoslavno prodiranje: zjutraj in opoldne. Opoldanski obrok je bil sladak, zabeljen z mesom ljudi. Malo zelenjadne juhe in rečni kruha s salamo. Toda zgoditi se mora tudi to. Ugriznem — in ugriznem v nekaj trdega, roževinastega... Izpljujem. Na dlani pred menoj je delček enega prstov človeške roke... Kljub zevajoči lakoti tega nisem pojedel — vsaj nisem hotel biti med ljudožrci. Toda nihče ne more dejstva zanikati; hranili so nas z mesom naših sotrpinov. Kako je vendar potepano človeško dostojanstvo!

Tako so se vrstili dogodki, ki so povečali tragedijo trpečih v taborišču

ki in hropeči vzdih — zadnji trzaji mišic — in že je v sobi številka manj... Pomlad 1945. Ozračje je pretresalo daljnje grmenje topov, ki se je vedno bolj bližalo. V taborišče je prihajalo vedno več jetnikov. V nas se je vžgala iskrica upanja, ki je dolgo tiho tlela. Hitlerjevi krvniki so še zadnje dni hiteli streljati nedolžne žrtve.

Toda nič ni zaustavljalo zmagoslavnega pohoda — zmage pravice nad krivico. Zavezniška vojska — osvoboditeljica je med nami. Saj se nas ne morejo otesati, ko jih objemamo in poljubljamo.

Vse priganjaje, ki so vršili živalsko delo, so takoj postreljali.

Le neki esesovec se je izmaknil in skril v neko barako. Našli smo ga po nekaj dneh. Vsi smo mu sodili z gnevom in vračali plačilo za pepel tisočih.

7. maj in pijano zmagoslavje. Svoboda! Rešitelji so med nami. Na naših barakah so zaplapolale zastave 14 držav. Med njimi ponosno živobarvna trobojnica z rdečo zvezdo.

Bel kruh, meso! Ali je sploh mogoče? Jokali smo in v naših solzah je bilo toliko nepopisne sreče, ki je ni lahko izraziti.

In slednjči — dolgo smo te že želeli videti, trpeča domovina, ki si vselej bila z nami!

S cvetjem in zastavicami ovenčani kamion nas je potegnil v naročje nje — dragi in ljubljeni materi Sloveniji!

Pašizem je strl, strašen in ogaben v svojem početju. Deset let je že, odkar smo zadihali svobodo. Ko pomislim na tiste težke dni v Dachau-u, mi je še enkrat trpko pri srcu — in želim, da se vojne grozote nikdar več ne povrnejo.

Vinko Smajs

Z OBČNEGA ZBORA GOSTINSKE ZBORNICE ZA CELJSKI OKRAJ

Kljub napredku je podeželsko gostinstvo še zaostalo

PREDSEDNIK IN TAJNIK ZBORNICE ZOPET ZMAGO LIKAR IN IVAN RANČIGAJ

Preteklo soboto je bil v Celju občni zbor Gostinske zbornice za okraj Celje. Poleg delegatov se je zboru udeležilo tudi nekaj gostov in zastopnikov okrajnega ljudskega odbora, Gostinske zbornice v Celju in Turističnega društva. V imenu Republiške gostinske zbornice je občni zbor pozdravil tovariš Janez Jernejčič.

Iz poročila predsednika upravnega odbora tov. Zmaga Likarja povzemamo, da je gostinstvo v okraju v desetih povojnih letih doseglo viden napredek. Lani je pa gostinstvo doseglo napredek prvenstveno v naporih za usposabljanje strokovnega kadra in v tehničnih izboljšavah posameznih gostišč. Promet se je povečal tudi v gostinstvu, deloma zaradi večje iznajdljivosti in boljšega poslovanja, deloma pa na račun zvišanja cen. V primerjavi s predlanskim letom je promet narasel od 404,7 milijona na 423,8 milijona dinarjev.

Podeželske gostilne so še vedno bolj podobne krčmam in vinotocem kot gostilnam. Omejitve so se v pretežni večini le na točenju alkoholnih pijač, zato ni čudno, da se našemu gostinstvu očita pospeševanje alkoholizma, namesto da bi tudi dalo svoj prispevek v borbi proti alkoholizmu. Podeželske gostilne se bodo morale orestiti starih navad. Svojim gostom bodo morale nuditi tudi toplja in mrzla jedila ter brezalkoholne pijače. V gostinskih obratih je bilo zapaziti še nekaj negativnih pojavov, in sicer predvsem ta, da ponekod vinjenim gostom še vedno točijo alkoholne pijače ter da ne spoštujejo zapiralnega časa. K tem slabostim pa se je v gostinskem

podjetju Slovan na Vranskem in v Gostinske v Sentiurju pri Celju pridružil gospodarski kriminal. Vsekakor bo še nadalje ena važnih nalog gostinske zbornice, da bo sproti opozarjala pri-

Tajnik Zbornice Ivan Rančigaj

stojne organe na vse nepravilnosti, ki bi se pojavile v gostinskih obratih.

Osemindvajset gostinskih podjetij socialističnega sektorja je lani ostvarilo 56,4% vsega gostinskega prometa v okraju. V Dobrni in Rogoški Slatini je bilo od tega prometa ostvarjeno 53,8%. Kljub temu pa je v primerjavi s predlanskim letom v teh zdraviliščih promet padel za 3,2%. Levji delež pri padcu prometa nosi Zdravilišče Rogoška Slatina. Decentralizacija tega zdravilišča je brez dvoma ugodno vplivala na to, da je delavsko samoupravljanje prišlo do večjega izraza. Vendar pa so samostojna in razdrobljena podjetja pri tem pozabila, da za goste pomeni Rogoška Slatina samostojen pojem in niso nastopala organizirano, temveč so med seboj konkurirala v škodo celotnega zdravilišča, tako da se nivo zdravstvenih in gostinskih uslug ni izboljšal. Posledica tega je bila, da se je krog gostov zmanjševal, zlasti inozemskih. Ali ni škoda za izgubljene devize in izgubljen renome Rogoške Slatine?

Lani so začela obratovati tudi gostišča, ki so dana kolektivom v upravljanje. To so bila zasebna gostišča, ki so po uredbi o gostinskih podjetjih in z uredbo o zasebnih gostiščih prešla v socialistični sektor. Namen teh gostišč je vsekakor dvigniti kvaliteto in storilnost tudi teh manjših gostinskih obratov. V okraju je bilo z novim letom 28 državnih gostišč, 3 gostišča družbenih organizacij, 17 zadrugnih gostišč in 174 zasebnih. Izgled zadrugnih gostišč je dokaj boren, je v kmetijski zadrugi Frankolovo in Zreče so posvetili izgledu prostorov in opremlitvi večjo pozornost. Zasebna gostišča so lani ostvarila 33,7 odstotka gostinskega prometa v okraju. Lani je bilo v Konjicah ukinjeno eno zasebno gostišče, v Laškem pa štiri.

Za kriterij obdavčenja zasebnih gostilničarjev je okrajni ljudski odbor (Nadaljevanje na 5. strani)

S konference sindikalnega aktiva v Slovenskih Konjicah

Na zadnji konferenci sindikalnega aktiva v Slov. Konjicah so med drugim obravnavali nadaljnjo gradnjo športnega stadiona. Stadion so pričeli graditi že pred leti poleg letnega kopališča. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa so z deli morali začasno prenehati. Društvo »Partizan«, ki vsa ta dela vodi, pa je sedaj zbralo nekaj denarja za najbolj nujna strokovna dela, ki jih bo treba plačati. Na tej konferenci pa so sprejeli tudi obveznost, da bodo člani sindikalnih podružnic s prostovoljnim delom pomagali pri gradnji. Če ne bo kakšnih večjih ovir, bo stadion lahko letošnjo jesen ali prihodnjo pomlad predan svojemu namenu, s čimer bodo konjiški športniki dobili lep prostor za nadaljnji razvoj različnih športnih panog.

Odborniki so v razpravi ugotovili, da podružnice niso bile povsod dovolj aktivne pri sestavljanju tarifnih pravilnikov. Tako je večji del nalog ostalo na tehničnih komisijah, bil pa je celo primer, da je podružnica dobila osnutek šele takrat, ko ga je sprejel delavski svet podjetja. V par primerih so osnutki bili sicer pravočasno razobeseni, toda preden so prišli v potrditev okrajnim komisijam, so bili večidel popolnoma spremenjeni in le malo podobni prvim, o čemer pa delavci niso bili dovolj obveščeni. Seveda tako spreminjanje ni bilo na mestu, če o tem niso dosti vedeli niti sindikalni odborniki. Tudi delavski svet so ponekod

brez podrobnejše obrazložitve osnutke potrdili, posledice takega dela pa so bile; da so jih okrajne komisije morale zato večkrat zavrniti. Seveda pa je bilo pri tem tudi vrsto dobrih primerov, kjer so se tako delavski sveti kot sindikalni odborniki trudili, da bi pravilnik bil čim bolj izdelan.

Pri določanju tarifnih postavk na podlagi pravilnika za posamezne delavce pa je bilo tu in tam opaziti, da so le-te bile določene na osnovi simpatij in osebnosti, ne pa po delu in strokovni sposobnosti. Ponekod tolmarijo nagajevanje še vedno na podlagi povprečij, ki so bila v veljavi pretekla leta. Na koncu so tudi sklenili, da se bodo v tem mesecu še enkrat sestali in povabili tudi delegate III. kongresa ZSJ, ki jim bodo poročali o njegovem delu in sprejetih sklepih.

L. V.

IZ SLOVENSKE KONJIC

Pretekli teden je bilo v Slov. Konjicah zasedanje skupščine socialnega zavarovanja, na kateri so obravnavali delo v preteklem letu. Kljub precej dobrim poročilom vodilnih članov in upravnika ni bilo širše razprave, kar delno kaže tudi na to, da se člani premalo poglobljajo v vprašanja iz tega področja. Na zasedanju so bili prisotni tudi nekateri člani iz vodstev sosednjih okoliških podružnic.

L. V.

Razglas

Na podlagi člena 83 Uredbe o dohodnini (Ur. list FLRJ št. 56/53) obveščamo davčne zavezanca iz sektorja obrti in prostih poklicev, da bodo javne seje davčne komisije v času od 16. 5. do 18. 5. 1955 v sejni dvorani LOMO Celje, Gregorčičeva ulica 5 — pritrilje, po naslednjem razporedu:

- 16. 5. 1955 ob 8. uri Krojači in krznarji
- 16. 5. 1955 ob 10. uri čevljarji, sedlarji, torbarji, tapetniki
- 16. 5. 1955 ob 14. uri brivci in frizerji
- 16. 5. 1955 ob 15. uri slikarji in pleskarji
- 16. 5. 1955 ob 16. uri strojni, fino, avto in kolesni mehaniki
- 16. 5. 1955 ob 17. uri realitetna pisarna, kemične čistilnice, dimnikarji, drogerije, fotografi, kopiranje načrtov, konjači, mlinarji, podobarji, pletarji, žagarji in domača obrt
- 17. 5. 1955 ob 8. uri šivilje, pletilje in modistinke
- 17. 5. 1955 ob 8.30 cementnarji, kiparji, tesarji, stavbeniki, pečarji in ograjenotehnik
- 17. 5. 1955 ob 9. uri zlatarji, urarji in optiki
- 17. 5. 1955 ob 10. uri sodavičarji, slaščičarji in peki
- 17. 5. 1955 ob 11. uri avtoprevozniki (osebni in tovorni)
- 17. 5. 1955 ob 14. uri mizarji, kolarji, sodarji, strugarji, ščetarji in avtokaroseristi
- 17. 5. 1955 ob 16. uri električarji, kleparji, ključavničarji, kovači, vozličarji
- 18. 5. 1955 ob 8. uri zobozdravniki, dentisti in zobotehnik
- 18. 5. 1955 ob 9. uri zdravniki
- 18. 5. 1955 ob 10. uri gostilničarji
- 18. 5. 1955 ob 14. uri prevozniki s konji

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE
CELJE
Uprava za dohodke

Ljudski odbor Mestne občine Celje

čestita

svojim meščanom in vsemu delovnemu ljudstvu

k 10-letnici osvoboditve

in jim želi obilo zmag pri graditvi
socializma

O čem so razpravljali hmeljarji na letnem občnem zboru v Žalcu

ZVEZA MED HMEJARJI IN ZADRUGO SE JE V ZADNJIH LETIH MOČNO OKREPILA

POMANJKANJE HMELEJEK RESNO ZAVIRA HMEJARSTVO

KVALITETA HMELEJE JE BILA LANI 25 % BOLJŠA OD PREJŠNJIH LET

HMEJARSKI INŠTITUT V ŽALCU SE RESNO BORI PROTI ZAOSTALOSTI

NAJVEČ HMELEJE JE ODKUPILA AMERIKA (62 %)

ZA PRODANI HMELEJE SO HMEJARJI LANI SPREJELI 747 MILIJONOV DINARJEV

Pri Okrajni zadrugi zvezi so pred dvema letoma ustanovili Hmeljarski odbor s sedežem v Žalcu. Odbor je imel preteklo nedeljo svoj prvi občni zbor, na katerem so v podrobnostih preračevali vse uspehe in neuspehe našega hmeljarstva v razdobju zadnjih dveh let. Zbora so se poleg delegatov hmeljarskih odsekov kmetijskih zadrug udeležili še zastopniki ljudske oblasti, med njimi predsednik Glavne zadrugne zveze Slovenije, ljudski poslanec tov. Viktor Avbelj, sekretar Okrajnega komiteja ZKS Celje tov. Franc Simončič, podpredsednik OLO tov. Cvenk, predsednik OZZ tov. Franc Lubej in drugi.

Obširno poročilo o delu Hmeljarskega odbora je podal njegov predsednik tov. Jelovšek. V hmeljsko problematiko so v zadnjem letu aktivno posegli predvsem hmeljarski odseki pri KZ ter ob čedalje večjem sodelovanju dobrih in poštenih hmeljarjev dosegli ne samo velik napredek v hmeljarstvu, temveč tudi v ostalih kmetijskih panogah. Vez med zadrugo in hmeljarji se je v zadnjih dveh letih močno utrdila in hmeljarji vidijo danes v zadrugi ono organizacijo, ki se najbolj resno zavzema za napredek kmetijske proizvodnje, predvsem pa še hmeljarske.

V preteklem letu so hmeljarski odseki pripravili izredno dobre delovne sestanke s hmeljarji, na katerih so se pogovorili o uspehih in pomanjkljivosti hmeljarske proizvodnje. V letošnjem februarju in marcu pa so se hmeljarji ponovno sestali pri svojih zadrugah, kjer so proučili probleme letošnje hmeljske proizvodnje, obenem pa sprejeli program dela za letošnjo sezono.

Zadovoljivo je bila rešena dobava zaščitnih sredstev, resno problematična pa je bila oskrba hmeljišč s hmeljevskimi. Lansko leto so hmeljarji potrebovali približno 500.000 hmeljevsk, dobavljanih pa je bilo komaj 174.000. Pomanjkanje hmeljevsk resno ogroža tudi letošnjo proizvodnjo, saj so doslej hmeljarji nabavili komaj 140.000 hmeljevsk, potrebovali pa bi jih okrog 450 tisoč. Vse kaže, da bo letošnja hmeljska proizvodnja ponovno manjša in slabša ravno zaradi pomanjkanja hmeljevsk. Hmeljski odbor in Hmezad sta napravila potrebne korake, da bi se to stanje do neke mere zboljšalo, vendar pa ni dosti izgledov za izboljšanje tega problema. V letošnjem letu je Hmeljarski odbor namenil večjo pomoč onim hmeljarjem, ki bodo gradili žične naprave. Predvideno je, da bo letos zgrajenih žičnih naprav za okrog 50 ha hmeljišč, vendar so tudi tu težave, predvsem z nabavo potrebne žice.

Hmeljarji so v zadnjih dveh letih posvetili mnogo več pozornosti hmeljskim nasadom, zato pa smo v lanskem letu zabeležili rekordno hmeljsko letino. Leta 1953 so hmeljarji pridelali na

površini 1.602 ha 1.676 ton skupnega pridelka, lani pa na 1.551 ha 1.775 ton, medtem ko se je vsa povojna leta pridelovalo izpod 1000 kg na ha. Če pa primerjamo razmerje kvalitete v zadnjih letih, smo lani pridelali za 25 % več kvalitete blaga kot v letu 1953. Ker sprito zadostne količine hmelja tudi na svetovnem tržišču vedno bolj izstopa vprašanje kvalitete hmelja, je interes savinjskih hmeljarjev predvsem zboljšanje kvalitete svojemu pridelku. Zato pa so že v lanskem letu v tem

praktične nasvete o gnojenju in obdelavi analiziranih zemljišč. Pa tudi zaščitni oddelek je krepko posegel v hmeljsko proizvodnjo ter ob najmanjšem pojavu škodljivcev dosti pripomogel k kvaliteti lanskega pridelka. Prav tako tudi ne moremo mimo uspehov prosvetnega oddelka, kjer strokovnjaki Inštituta s pomočjo Hmeljarskega odbora in odsekov pri zadrugah prireajo strokovna predavanja, posvete ter vodijo strokovne tečaje. Pomembne naloge čakajo v tem letu agroprodukcijski oddelek. Na poskusnih poljih bo napravil vrsto poizkusov o vzgoji okrog 20 sort hmelja.

V lanskem letu je začela z rednim poukom tudi Hmeljarska šola v Vrbi pri Žalcu. Pred kratkim jo je absolvirala prva skupina gojencev, ki bodo pridobljeno znanje lahko praktično uporabljali na svojih posestvih. Kot izgleda, ne bo posebnega problema za nov naraščaj, saj so kmetijske šole še na-

Hmeljarski inštitut v Žalcu

pogledu napravili velik korak naprej s strokovno izobrazbo odgovornih ljudi pri zadrugah, z zaščitnimi tečaji, s pregledi zaščitnih sredstev in popravili zaščitne naprave, v glavnem pa tudi z nasveti strokovnjakov Hmeljarskega inštituta, ki so hmeljarjem bili ob vsakem času na razpolago.

Hmeljarski odbor je prejel lani pomembna denarna sredstva v višini 53 milijonov 250.000 din za investicije in pospeševanje hmeljarstva. Od tega je namenil 12 milijonov gradnji novih zadrugnih sušilnic, gradnji žičnic 16 milijonov, kot regres za hmeljevke pa 20 milijonov din. Vidi se, da se sredstva, ki jih Hmeljarski odbor prejema in vlagava v pospeševalne namene, bogato nagajajo.

Tesno povezan s Hmeljarskim odborom in vso hmeljarsko problematiko je Inštitut za hmeljarstvo v Žalcu, ki se že dalj časa uspešno spoprijema z zaostalostjo v hmeljarstvu in kmetijstvu sploh. V svojo razširjeno dejavnost je v lanskem letu vključil še analize zemeljskih vzorcev. Teh analiz je izšlo preko 2000 in podal za vsako zemljo potrebno diagnozo. Dajal pa je tudi

dalje pripravljene nuditi izdatno pomoč gojencem te šole.

Direktor Hmezada tov. Mišo Bobovnik je na zboru hmeljarjev poročal o prodaji lanskega hmeljskega pridelka. Hmelj je bil v celoti prodan in ga je največ odkupila Amerika (62 %). Naši proizvajalci so zanj prejeli skupno preko 747 milijonov din.

V razpravi so hmeljarji in zastopniki zadrugnih hmeljarskih odsekov razpravljali največ o problemu hmeljevke, o gradnji prepotrebne centralne skladišča, o zaščitnih sredstvih itd. Posebno burna je bila debata po vprašanju hmeljevke. Večina govornikov je bilo mnenja, da je pri nas še dovolj hmeljevke, toda sprito obstoječih predpisov Gozdne uprave preveč togo rešujejo to vprašanje. Kmetje sami bi imeli v gozdovih dovolj hmeljevke, ki bi jih lahko posekali brez vsake škode, pa ne dobe sečnega dovoljenja. V zvezi s tem vprašanjem je padlo več predlogov — dobrih in slabih — kot ukinitve gozdne takse, svobodna sečnja hmeljevke, sprememba predpisov itd. Mnogi hmeljarji so si bili edini v tem, da so glavne zavire pri dobavi hmeljevke ravno goz-

Pereči problemi celjskih trgovskih podjetij

Na plenarnem sestanku trgovskih podjetij in trgovin v Celju so v sejni sobi LOMO te dni razpravljali o perečih problemih trgovske službe na našem področju. Zastopnike trgovskih podjetij in celjskih trgovin je predvsem zanimalo vprašanje dopolnilnih kreditov, ki so v večini primerih premajhni, kar zavira celotni promet. Nejasno jim je bilo vprašanje, na podlagi česa bi se trgovska podjetja pravzaprav morala boriti za kredite. Zastopnik banke je tolmačil vprašanje na podlagi obstoječih predpisov kreditnega zakona, ki pa se vselej ne zlagajo s praktičnimi potrebami. Zato pa je zastopnik banke »polažal« navzoče z izjavo, da se pripravlja v Ljubljani nov kreditni sistem, ki bo verjetno popolnejši od dosedanjega. Da pa bi se rešili trenutno najbolj pereči problemi pravilnega dodeljevanja kreditov, pa je zastopnik banke priporočal, naj bi trgovska podjetja in trgovine bolje utemeljevala dobave kreditov in naj bi to delo opravljale skupno s trgovinsko zbornico in banko.

Zastopniki trgovskih podjetij in člani TGZ Celje-mesto so na tem sestanku razpravljali tudi o perspektivi razvoja trgovskih obratov. O tem vprašanju je pravzaprav v Celju še težko govoriti, ker še nimamo urbanističnega načrta mesta Celja. Predvidevati pa bi morali vsaj pri današnjih novogradnjah prostore, kjer naj bi bile bodoče, z ozirom na obstoječe potrebe, nove trgovine ali drugi potrebni lokali. (V Čretu, Dobravi in Lavi se že danes kažejo velike potrebe po novih lokalih.)

ne uprave, ki bi baje našle na terenu dovolj hmeljevke, če bi jih hmeljarji plačali po 200 din za komad. Zato pa so bili hmeljarji mnenja, da bi jim morale gozdne uprave ceneje prodajati hmeljevke ali pa bi hmeljarji smeli dražje prodajati hmelj, da bi jih lahko kupili po prosti ceni.

Na vso to razpravo v zvezi s hmeljevskimi je sekretar Okrajnega komiteja tov. Simončič pripomnil, da bi to vprašanje najlažje in najpravičnejše rešil okraj, ki bi po občinski pravilno določil, kje in koliko hmeljevke se lahko poseka.

Končno je zbor hmeljarjev pozdravil tudi ljudski poslanec tov. Viktor Avbelj in odgovoril na vrsto vprašanj, ki so v razpravi ostala nepojasnjena. Ugotovil je velik napredek hmeljarstva v Savinjski dolini v zadnjih letih. Poudaril je vlogo zadrug, ki so se v teh dveh letih močno utrdile in s svojimi uspehi prispevale, kljub temu, da pomeni hmelj središče pozornosti za Savinjsko dolino, da tudi ostale kmetijske panoge na tem področju niso zaostajale. Pohvalil je širok obseg dela hmeljarskega odbora in inštituta. »Če bo hmeljarski odbor šel po tej poti dalje — je zaključil tov. Avbelj — bodo v Savinjski dolini v hmeljarstvu v najbližnji bodočnosti zabeležili vidni rezultati.«

Predsednik OZZ tov. Lubej je govoril o vprašanju kreditne hranilne službe in omenil, da imamo pri nas še precej zadrug, ki sploh nimajo hranilno kreditnih odsekov, njihovi člani pa imajo denar naložen v banki. Zato je priporočal, da se letos po vseh zadrugah v Savinjski dolini izvede in tudi utrdi hranilnična služba.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika Hmeljarskega odbora tov. Jelovšek, ki že 25 let deluje kot strokovnjak za napredek hmeljarstva v Savinjski dolini in so mu zato hmeljarji znova z zaupanjem poverili to odgovorno nalogo.

Končno so sprejeli hmeljarji še pravilnik Hmeljarskega odbora ter program dela za tekoče leto. Svoj letni občni zbor pa so hmeljarji zaključili s predvajanjem filmske reportaže o razvoju in delu hmeljarske industrije v Savinjski dolini.

Z občnega zbora Gostinske zbornice za celjski okraj

(Nadaljevanje s 4. strani.)

sprejel predlog gostinske zbornice, ki določa, da se za davčno osnovo vzame 15 % od ostvarjenega prometa z alkoholnimi pijačami, 10 % od ostvarjenega prometa z brezalkoholnimi pijačami ter 5 % od ostvarjenega prometa s prodajo jestvin. Neobdavčen pa je promet, ostvarjen z nudenjem hrane abonentom. Zbornica je mnenja, naj bi se ta kriterij uveljavil tudi letos. Gostinska zbornica meni, da je bila lanskega obdobja zasebnih gostilničarjev ponekod nepravilna. To pa zaradi tega, ker je 45 % zasebnim gostilničarjem, ki so vložili davčno prijavo pravočasno, bila odmerjena dohodnina skupno s kmetijsko dohodnino po višji lestvici. Zamudniki pa so bili obdavčeni ločeno za gostinski dohodek od ostvarjenega prometa po omenjenih kriterijih ter je bil njihov davek znatno nižji od tistih, ki so davčno prijavo pravočasno vložili. Vsekakor je bilo nekaj primerov, da jim je utajala dohodkov uspeha in so bili dokaj nizko obdavčeni, nekatere obdavčitve pa presegajo stvarne gospodarske možnosti. Zato so sklenili, da bi naj zbornica izposlovala pri okrajnem ljudskem odboru revizijo davčnih obveznosti.

Družbena prehrana je v okraju še nezadovoljiva, saj so na območju okraja le trije takšni obrati. V tem pogledu je zlasti vzgleden obratni bife **Železarne v Štorah**, ki nudi po najnižjih cenah svojim delavcem hrano, od alkoholnih pijač pa le pivo in sadjevec. Ta pereč problem terja tudi v našem okra-

Problematična za Celje je tudi gradnja novih skladišč, o čemer so na trgovinski zbornici že resno razmišljali. Vendar bi za to potrebovali ogromna denarna sredstva, ki pa jih zaenkrat Celje ne bo zmoglo zbrati. Vprašanje skladišč v Celju pa bo postalo še večje, ko bo z regulacijo Savinje odpadlo celo skladišče Koloniale-Zivila.

Odprto vprašanje je ostala tudi adaptacija trgovin po odločbah sanitarne inspekcije. Več celjskih trgovin je v zadnjem času dobilo od sanitarne inspekcije odločbo za odpravo nedostatkov v lokalih. Trgovine pa ne smejo ničesar investirati v lokale, kjer je lastnik privatnik. Lastnik pa tudi odrine odločbo, češ naj adaptira oni, ki uporablja lokal. Precej je v Celju v privatnih hišah tudi lokalov, kjer bi morali celotni inventar nujno obnoviti. Trgovina ga ne sme, pa četudi razpolaga s sredstvi, lastnik ga noče, sanitarna inspekcija pa grozi z odločbo, da bo lokal zaprla, če ga ne obnovi. Iste težkoče imajo tudi lokali, kjer je lastnik zgradbe stanovanjska skupnost. Zato pa so zastopniki trgovskih podjetij predlagali, da bi sanitarna inspekcija v takih primerih dajala odločbe v roke lastniku hiše ali pa stanovanjski skupnosti. Ali pa naj bi inspekcija že v odločbi navedla, kdo ima poravnati stroške adaptacije. Seveda bi se o tem člani sanitarne inspekcije predhodno pomenili z zbornico, da bi skupno in pravično rešili vprašanje, kdo plača popravila.

Končno so se zastopniki celjskih trgovskih podjetij pomenili še o praktičnih izpitih za vajence, ki bodo odslej vsako leto. Odbor za vzgojo kadrov pa bo moral v bodoče nadzirati tudi delo vajencev po trgovinah. Mnogi vajenci v celjskih trgovinah se preveč obremenjujejo, zaradi česar trpi teoretični del njihove izobrazbe — šola. Neupravičenih ur zaradi dela v trgovini je iz dneva v dan več.

Tekmovanje na čast občinskega praznika Petrovče in 10. obletnice osvoboditve

Petrovče so letos prvič po osvoboditvi praznovali občinski praznik vstaje na dan 25. aprila. Na ta dan sta OOB in občinski ljudski odbor pripravila komemorativno svečanost, zvečer pa je bila v Libojah akademija, katero je pripravilo društvo Svoboda ob sodelovanju sindikalne podružnice Zdravilišča Novo Celje in Svobod Zabukovce in Žalca. Akademija je zelo dobro uspela in po svoji vsebini resnično manifestirala zmago svobodoljubnega ljudstva.

Poleg teh svečanskih prireditev pa so se preko celega tedna odvijala tekmovanja na čast občinskemu prazniku. Tako je kegljaški klub »Svoboda« Liboje imel osem tekmovalcev s kegljaškimi klubi celjskega okraja. Libojški kegljaški klub je v tem tekmovanju dosegel najboljši rezultat v svojem 5 mesečnem delovanju.

Tudi tekmovanja v odbojki med mladinskimi ekipami Savinjske doline so se prijateljsko razvijala. Libojški mladinci so se tudi na športnem področju dobro izkazali.

Libojška Svoboda se pa še posebej pripravila na kulturni program za 10. obletnico osvoboditve. Ob tej priliki pa se bodo spomnili tudi 30. obletnice ustanovitve društev »Svoboda«, 20. obletnice razpusta Svobod, 50. obletnice »Slovenske moderne« in 35. obletnice ljudske odra. Proslava bo na predvečer osvoboditve. Na dan osvoboditve dne 15. maja bodo libojški svobodarji gostovali s posebej pripravljenim programom v Št. Andražu.

OKRAJNI ODBOR SZDL

OKRAJNI KOMITE ZKS

OKRAJNI ODBOR ZVEZE BORCEV

OKRAJNI KOMITE LMS

C E L J E

čestitajo k

deseti obletnici osvoboditve

vsemu delovnemu ljudstvu

Kakšen poklic si boš izbral?

Vprašanje poklica je vedno zelo pereče. Izbera poklica je nadse važno življenjsko vprašanje. Tisti, ki bodo dobro izbrali, bodo srečni in zadovoljni v življenju.

Po dovršeni osemletni šolski obveznosti, t. j. s 14 ali 15 letom, je vsak otrok pred izredno važnim vprašanjem, kam se bo odločil. Zato mora biti odločitev za poklic dobro premišljena. Važno vlogo pri izbiri poklica otroku igrajo pri tem seveda v prvi vrsti starši in so odgovorni, da vsestransko presodijo, če je njihov otrok za določen poklic res sposoben, da se ne bo počutil nesrečnega v poklicu, ki si ga je izbral. Če se je za poklic prav odločil, bo v življenju uspeval, če ne, bo lahko tudi nesrečen. Zato moramo odločitev otroka za poklic vzeti mnogo bolj resno, kakor pa jo mnogi smatrajo.

Mnogi starši le površno poznajo nekatere poklice, zato silijo otroka v poklic, ki jim je le po imenu znan, ne da bi vedeli, kakšne telesne in duševne sposobnosti zahteva ta poklic od otroka.

Na roditeljskih sestankih kaj pogosto slišimo starše otrok, ki težko zdelujejo, takole govoriti: Komaj čakam, da bo otroku štiri-najst let, potem se gre učiti. Pri tem seveda ne mislijo na uspešno dovršitev osemletnega šolanja, ki je osnova za vsak poklic. Tako govorjenje je povsem zgrešeno in vzbuja tudi pri otroku miselnje, da je za poklic dober vsakdo, če kaj zna ali ne. Učitelj bo storil največje uslugo, če bo staršem dopovedal, da je potreba po predizobrazbi nujna in vsak dan večja, da ni več daleč, ko bo za večino poklicev potrebno uspešno dovršeno osemletno šolanje. Besede »saj se bo šel učiti in ni važno, če izdele«, se ne bi smele med starši več čuti. Do ročnih poklicev moramo imeti prav tako spoštovanje, kakor do umskih! Mnogo učencev ni v zadnjih letih moglo v uk, ker je bila njihova predizobrazba premajhna. So primeri, da so bile učne pogodbe zaradi tega razveljavljene. Zato bi moral vsakdo vedeti, kakšno predizobrazbo zahtevajo posamezni poklici.

Starši so prevečkrat v nekatere poklice zaljubljeni in ne vidijo še ostalih možnosti zaposlitve svojih otrok. Če otrok do poklica, ki so mu ga določili, nima veselja, se bodo pametni starši zanimali o možnostih izbire med tistimi poklici, ki jih ne poznajo. (Uradno je priznanih nad 520 poklicev, samo za kvalificirane delavce).

Pri Biroju za zaposlovanje v Celju je sedaj ustanovljen »REFERAT ZA USMERJANJE MLADINE V POKLICE«. Priporočamo staršem, kakor tudi mladincem, da se obračajo na ta referat, kjer bodo sprejeli vsa potrebna pojasnila v zvezi z usmerjanjem mladincev v poklice in tudi vse informacije o strokovnih, srednjih in višjih šolah v Sloveniji.

Priporočamo jim tudi, da se poslužujejo priloge »Delavske enotnosti« z naslovom »Naši nasveti za usmerjanje v poklice in zaposlovanje«, ki so začeli izhajati 11. marca 1955, ter izhajajo redno vsakih 14 dni. Šolska vodstva, starši in razni mladinci naj se predvsem poslužijo 4. številke »Naših nasvetov« ki so bili priloženi v 16. št. »Delavske enotnosti« ki je izšla 22. aprila 1955, ki podrobno obravnava vse višje, srednje in ostale strokovne šole.

P. D.

„PEHTA“ v Laškem

Nižja gimnazija v Laškem je počastila 10. obletnico osvoboditve z ljubko spevoigro v treh dejanjih »Pehta«. Dejanje je povzeto po Vandotovi pripovedki »Kekec na voljčji sledi«. Po tem delu je film Kekec žel priznanje doma in v tujini.

V nedeljo 8. maja je bila dvorana kljub sončnemu popoldnevu, skoraj polna odraslih in mladih, hvaležnih prijateljev mladinske igre. Vsekakor smo pogrešili pri tej predstavi vse one, ki vidijo le senčne strani in napake pri naši mladini.

Petdesetero sodelujočih dijakov v režiji tov. Tavželj Nike in ob pomoči celotnega učiteljskega zbora je častno odigralo hvaležno mladinsko delo. Koga v igri naj bi bolj pohvalili, Kekca (Mlakar Rafko) ali Mojco (Klezin Marica), Rožleta (Košar) ali strica Joka (Železnik), Pehto (Pasarič Jožica) ali vile, palčke ali otročad, ne vem. Vsi so se trudili in njih trud je žel velik moralni uspeh.

Repriza igre je bila v ponedeljek za učence osnovne šole in za ostale dijake nižje gimnazije.

»Pehta« in vsem sodelujočim lep majniški pozdrav in topla hvala

stric Marij

Vsakemu otroku karakteristiko ob koncu leta

Ne smemo trditi, da ni pri nas dosti dobrih učiteljev in vzgojiteljev, toda kot je učiteljica Marija Zmuderlova, takih pa je vendarle še malo v naši sredini. Trikrat sem se z njo bolj po slučaju srečala: prvič sem slišala njeno ime, ko se je moja znanka na vse pretege trudila, da bi svojo punčko spravila v njen I. razred. Učitelj je učitelj, sem ji dejala, čemu si toliko brusiš pete in kapricasto vztrajaš ravno na Zmuderlovi! Na te pripombe sem dobila spet malce trmast odgovor: Vsi se pulljo za njen razred in matere najraje zaupajo prvošolke njej. Zato hočem že iz radovednosti poskusiti.

Drugič sem njeno ime srečala pri drugi znanki, ki je ravno urejevala spominski album svojemu sinku, drugošolcu. Ko je urejevala prve šolske spomine, se je ustavila pri koščku papirja in dejala: »Ali poznaš tovarišico Zmuderlovo? Sijajna učiteljica je. Poglej samo, kako dobro je pogodila mojega sinka!« Čitala sem:

»Dragi Neško! Bil si res priden fant pri meni. Pri vsem svojem znanju, govorjenju, delu in pisanju si bil sicer počasen, prav tako v mišljenju, toda vse to me ni motilo, saj sem vedela, da spada to k Tvojim lastnostim. Si pa resen in preudaren, pameten in lepega vedenja. Prav lepo si si ustvaril pokončno pisavo s svojo vztrajnostjo. Vem, da si tu in tam malo polenaril, toda tega je menda kriva Tvoja sestra, s katero si se poigraval. Neško, ostani še nadalje tako lepega vedenja, pa te bodo imeli vsi radi.«

Taka pozornost in tako iskrene besede prve učiteljice-elementarke do svojih učencev so me ganile. Znanka mi je še pojasnila, da se učiteljica Zmuderlova vsako leto od vsakega svojih učencev poslovi s tako podrobno karakteristiko, da vsakega svojega učenca obišče v boleznih na domu, da vsaki materi pošlje pismene pripombe o uspehih, če se te slučajno niso mogle udeležiti roditeljskih sestankov. Za zaključek je znanka še dejala: »Nič čudnega ni, da so otroci tako zaljubljeni v to svojo tovarišico in da ob koncu leta zajokajo, ko zvedo, da jih ne bo spremljala v naslednji razred.«

Tale listič in take laskave pohvale mater tovarišici Zmuderlovi so rodile željo, da jo osebno spoznam in napi-

šem o njej nekaj besed. Z znanko sva se razmišljali, kako bi prišli do njene slike. Tovarišica Zmuderlova je zelo skromna in gotovo ne bi želela, da bi pisali o njej, je pripomnila Ančka. »Znajdi se«, sem si dejala. In tako sva skupno rešili: znanka je zaprosila za

sliko, da jo da v spominski album svojemu sinku, jaz pa sem se najavila pri njej s povsem drugo pretvezo. Dobili sva sliko, jaz pa še vse podatke, ki sem jih potrebovala. Naj mi tovarišica Zmuderlova oprost, da sem jo tako »okrog prinesla«. Menim, da si je to skromno priznanje tovarišica Zmuderlova v polni meri zaslužila in moje besede so le glasne misli stotih hvaležnih mater, ko je njihovim otrokom tako toplo, materinsko, usmerjala prve korake v življenje.

S kratkega obiska pri njej sem zvedela še to, da tovarišica Zmuderlova že 27 let poučuje prvi razred in da ji že danes misel, da bo čez tri leta morala v pokoj, povzroča bolečino. »Brez otrok kratko in malo ne znam živeti«, zatrjuje sama, »počitnice so mi vedno dolgačasne in komaj čakam začetek šolskega leta, da objamem nova, mlada življenja in jim pomagam preko prvih težav.«

Prosvetni dom je Vitanjčanom v ponos

Deset let je minilo te dni — deset let od dni, odkar je vse naše delo usmerjeno v prid skupnosti. Vzor skupnega, vzajemnega dela je mnogim našim krajem lahko prikupni trg pod Pohorjem — Vitanje. Lansko leto v avgustu so Vitanjčani predali skupnosti pristošen, lep prosvetni dom, ki so ga zgradili izključno iz lastnih sredstev. Požrtovni predsednik gradbenega odbora tovariš Kušar je z osemdesetimi prostovoljnimi voznjaki prvi dal pobudo vsem ostalim. Toda oder v dvorani lani

še ni bil urejen. Zastopniki okrajnega ljudskega odbora, ki so videli tolikšno prizadevanost in pridnost ljudi, so obljubili pomoč za opremo odra. Tako imajo danes v Vitanju enega najlepših imrov v široki okolici. Na tem odru je nameščenih 18 reflektorjev. Moderni bloki za reguliranje luči, lepe, velike, temnomodre zavese, umetniško izdelane kulise, smotno urejeno pododre, velika kulisarna in oblačilnice dajejo vtis skrbne priprave za kvalitetno delo. Vizjak Darinka.

Delovni kolektiv

ŽELEZARNE ŠTORE

čestita vsem delovnim kolektivom,

poslovnim prijateljem in vsemu delovnemu

ljudstvu k

DESETI OBLETNICI OSVOBODITVE

Naj živi 15. maj - Dan zmage jugoslovanskih narodov,

osvobojenih izpod jarma fašističnega suženjstva!

Naša družina in mladina

Ali čustva manjvrednosti res podedujemo?

V 13. številki Celjskega tednika sem prvič bral trditev, da čustva manjvrednosti podedujemo. Tov. V. v sestavku »Sožitje doma in šole je glavni pogoj za uspeh otroka« pogumno trdi, da mu je neka mati priznala, da je njen otrok od nje podedoval čustvo manjvrednosti. Prav bi bilo, da bi avtor tega sestavka materi pojasnil, da je čustvo vrednosti in manjvrednosti posledica otrokovih uspehov in uveljavljanj v družini in ostali družbi, ni pa preneseno od staršev na otroke s kalilno plazmo, torej ni podedovano.

Razen drugih čustev doživljamo večkrat v življenju tudi čustva manjvrednosti. Pri otroku so čustva manjvrednosti mnogokrat že posledica napačnih odnosov staršev ter ostalih do otroka. Navedena čustva so vzrok mnogim otrokovim neugodjem, umišljenim neuspehom in neuspehom ob dokajšnjem duševnem trpljenju in osebnosti nesposobenosti, ki zavira uspešno dejavnost. Zaradi vsega navedenega je prav, da o tem pomembnem in pogostem čustvu vemo malo več. Zanima nas zlasti naslednje: značilnosti čustva manjvrednosti, vzroki nastanka in vzgojni ukrepi, ki ga nadomeščajo s čustvom vrednosti, časti in samozvesti.

Čustvo manjvrednosti temelji na napačni zavesti o lastnih sposobnostih. Neugodje nas kot dokaz prisotnosti čustva manjvrednosti obvladuje zlasti v naslednjih primerih: kadar se močno podcenjujemo, kadar zaradi lastnih neuspehov dvomimo v lastne sposobnosti, ko ne dobivamo od sodelavcev in ostalih soljudi potrebnih ter upravičenih priznanj, ko izostaja potrebna osebna pozornost naših najbližjih in kadar ostajamo osamljeni in neopaženi v družbi. Med našimi resničnimi sposobnostmi in čustvom manjvrednosti, ki je lažni poročevalec o njih, je veliko nasprotje. V tem nasprotju je vsa usodna tragika tega čustva, saj nam čustvo manjvrednosti ovira polet naših sposobnosti do njihovega vrednega uveljavljanja v družbi. Čustvo manjvrednosti je v vlogi ocenjevalca naših sposobnosti krivično, v svojih neugodjih bolešno, v vsebinah pa sebe podcenjujoča kritika. Čim manj so komu znani vzroki nastanka določenega čustva manjvrednosti, tem škodljivejša je to za njegovo duševno zdravje. Čustvo manjvrednosti nas stalno opozarja na naše napake in nesposobnosti, ki baje so, a jih naš trezni razum in temeljitše poznavanje samega sebe ne pri-

znava, ker jih ni. Čustvo manjvrednosti je mnogokrat posledica napačnega držanja soljudi do naših naporov, uspehov in sposobnosti.

Najpogostejši vzroki čustva manjvrednosti so:

1. Organske napake (pomanjkljivosti v organizmu, v udih, konstituciji, govoru itd.).

2. Razneženost staršev v odnosih do otrok. Raznežen otrok je vedno nesamostojen in brez pravega samozaupanja. Taki otroci v težavah hitro izgubljajo samozavest in se v življenju ne znajdejo.

3. Prestroga domača vzgoja, ki nudi otroku premalo ljubezni, zaradi česar je otrok nezaupen do družbe.

4. Napačne sodbe okolice o naših delih, nerazumevanje za naše resnične napore in težave pri delu, prepovršni, prehitri in zgolj na zunanji videzi temelječi zaključki drugih o nas.

5. Večja ali manjša odsotnost pozornosti soljudi do nas, kot tudi zanimanja za naše življenjsko stanje.

Kako je v resničnosti s čustvi manjvrednosti bomo večinoma vedeli iz lastnih izkustev, saj ga skoraj ni človeka, ki bi ne zapadel v tej ali oni situaciji življenja v to čustvo in se nato boril za dvig na višino samozvesti in ponosa. Pri mladinki Roziki pa je to potekalo v naslednjem: »Samozavestna nisem bila nikoli. Doma so me odriivali vedno v ozadje. Bila sem prepričana, da sploh ničesar ne zmorem in ne pomnim. Delala sem z veliko vnemo samo zato, da bi dokazala, da nekaj znam. Govorila nisem dosti, ker sem se bala, da se osmešim. Manjvrednost sem skušala prikriti s tem, da sem se pridno učila. Do matere, očeta in sester sem bila vedno pozorna. Vesela sem bila, če sem lahko za koga kaj naredila. Upijala sem se, ko so mi nalagali najtežja dela, sestrkam pa ne. Dokaj dobro sem se še znašla v mnogih položajih. Vse, kar sem naredila, se mi je zdelo slabo. Kazen se mi je zdela vedno prevelika, saj so me za vsako stvar pretepali kot snop. Sebična nisem bila. Starše in sestre sem vedno iskreno ljubila. Bolelo me je le to, da so me zapostavljali. Pri delu sem znala napraviti vse, kar so mi naročili. Tudi iz lastne iniciative sem se marsičesa lotila, a so mi mnogokrat taka dela preprečili.«

Sprememba vsega okolja je v mnogih primerih najboljši lek proti čustvu manjvrednosti. To potrjuje tudi izkustvo mladinke Rozike pri prikazu odnosov do sebe v svoji srednješolski dobi, ko je obiskovala učiteljico. V spominih ugotavlja med ostalim tudi to-le: »Čutila sem se zelo počaščeno, da sem lahko obiskovala učiteljico in živela proč od doma v večjem mestu. Postala sem samozavestna. Manjvrednosti nisem več tako grenko občutila.«

Mnogo možnosti za nastanek čustva manjvrednosti nudi tudi šolsko življenje s stalnim ocenjevanjem znanja, z mnogimi lepšimi, sposobnejšimi ali le prikupnejšimi sošolci in z učitelji, tudi profesorji, ki vedno dovolj ne čutijo otrokovega doživljanja vrednosti in manjvrednosti, a vanj le krepke posegajo. Dijakinja Stanka pravi: »Čutila sem se manjvredno, ker so se delale v šoli velike simpatizerske in družabne razlike. Svojo manjvrednost sem hotela prikriti s tem, da sem se učila in vedno vse znala. Vesela sem bila pohvale, vendar tega nisem hotela pokazati niti učitelju, niti razredu. Z lastnim delom sem bila malokdaj zadovoljna. Vedno sem mislila, da bi se dalo še bolje napraviti. Jezila sem se, ker nisem imela v šoli na razpolago vseh sredstev, a nisem marala prositi součencev. Tudi doma je bilo s tem tako. Če sem kaj rabila, sem prosila samo enkrat. Če tedaj nisem dobila, nisem ponovno prosila, čeprav bi kaj nujno rabila. Ob takih prilikah sem odšla v kak skrit kraj in sem jokala.«

Borbo proti čustvu manjvrednosti vsiljuje že veliko in stalno neugodje, ki ga dokazuje. Za uspehe v tem je razen otrokove dobre volje in marljivosti potrebno še duševno zdravo okolje z mnogo smisla za otrokov napredek. Otroka ali mladostnika, ki je poln čustev manjvrednosti, vzpodbujamo pogostoma k delu in ga pohvalimo tudi ob manjših uspehih. Navajamo ga zlasti k samostojnosti. Z našim zanimanjem zanj mu omogočimo močno doživljanje lastnih uspehov. Kazni naj pri takem otroku čim bolj izostajajo. Vse šale na njegov račun in vsak posmeh opuščajmo. Varujemo se tudi večkrat običajnih, a zelo neumesnih pripomb v zvezi s to ali oni njegovo osebno značilnostjo, ki je vidnejša. Ne prepuščajmo ga samotam in zgolj lastnemu, sebe podcenjujočemu razlagljanju ter samoocenjevanju. Sodelujmo v udeležbo njegovega zaupanja tudi pri takih osebnostih doživetjih.

Ko bomo v bodoče bolj pozorni na čustva vrednosti in manjvrednosti pri otrocih in pri mladini, bomo še sami našli mnogo možnosti za dvig samozvesti in rušenje manjvrednosti v čustvozanju. Pogoj k vsemu temu pa je naša resnična nesebičnost in ljubezen v odnosu do vseh mladih ljudi, ki jih vzgajamo v pogumne in samozvestne državljane — socialiste.

Ivo Svarc

Ob začetku gledališkega festivala (7. in 8. maja)

Težko je najti primerne besede, s katerimi bi po častniškarski dolžnosti opozorili široko celjsko javnost na imenitno dogajanje, ki se je od 7. do 13. maja t. l. odigralo v našem gledališču. Če doslej celjsko gledališče za koga ni stalo v osrčju slovenske kulture, je s tem sedaj pokazalo svoj globoki čut odgovornosti pred narodom in razodelo tolikšen smisel za organizacijo kulturnega dela, kolikor ga je doslej pokazala le malokatera kulturno-umetniška ustanova. Čeprav je ideja takih festivalov že stara in v neki obliki temelji v staroslavni antičnih gledaliških tekmah, pri nas doslej ni bilo človeka, ki bi bil skušal pospešiti rast slovenske dramatike na tak dostojanstven, odkrit in pošten način.

Prepričan sem, da bo slovenska kulturna javnost dostojno ocenila ta veliki kulturni akt provincialnega gledališča, še bolj pa želimo, da bi festival dosegel tisto, za kar se je vršil. Globoko sem prepričan, da pobude, ki so ob njem nastajale, ne bodo zatonile v pozabo in da bo slovenski dramski festival postal stalna oblika pospeševanja naše dramatike, ki bolj kot kaka druga umetnost potrebuje zavestno pomoč javnosti in zavestno vodstvo, ki ve kaj hoče.

Da dramaturg Lojze Filipič to ve, razodeva tudi anketa o problematiki slovenske dramatike, ki jo prinaša obširni Gledališki list, ki je izšel za festival in na katerega široko javnost posebej opozarjamo. Na anketo je odgovorila vrsta naših kulturnih delavcev, ki se v večji ali manjši meri ukvarjajo s dramatikom, in to na vprašanja, ki jih je pregledno in razgledno načel dramaturg sam: O krizi domače dramatike; o tem, kako je dramska ustvarjalnost odvisna od časa in razmer; v čem so dobre in slabe strani naše povojne dramatike; o moderni dramaturgiji; o vzpizorjanju domačih del; o vlogi dramaturgov pri pospeševanju domače dramatike; o praktični, normativni dramaturgiji; o psiholoških in socioloških vzrokih pedsodkov proti domači drami; o repertoarni politiki in modernem gledališču; o pomeni in namenu festivala; o Gledališki reviji in Gledališkem listu ter o vsem, kar še prihaja na dnevni red, ko se odpirajo in zapirajo vrata Talijinih hramov, najimenitnejše manifestacije narodnega duha in človeške kulture, s katero se hranimo in s katero se ponašamo.

Prav je, da je festival začelo Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane, nositelj slovenskega gledališkega izročila, in prav je, da je prišlo na festival prav s Cankarjem, ki ga še vedno štejemo za vrh slovenske dramatike. Nočemo se spuščati v razglabljanja o psiholoških in socioloških osnovah pglavlinih Cankarjevih dram, saj o tem teče beseda v

sambel, ki je zato požel nedeljeno navdušeno priznanje polno zasedenega celjskega gledališča. V nedeljo zvečer je Celje pozdravilo Slovensko narodno gledališče za Tržaško ozemlje. Tržačani so prišli s Cankarjem »Pohujšanjem v dolini šentflorjanski«, ki ga je zrežiral režiser Jože Babič v inscenaciji Maksa Kavčiča. Predstava je pokazala nekaj novih režiserskih domislekov, nekaj zelo dobrih igralskih likov, zlasti v drugem dejanju zanimivo, ideji farse in smislu drugega dejanja zelo odgovarjajočo sceno, v vsem pa nekoliko drugačen koncept celotnega dela, kakor smo ga navajeni. Miha Baloh in Stefka Drolčeva, kot Kobar in Jacinta, sta s svojo vzneseno igro podčrtala »poglavitno poslanstvo« tega dela, tako da so šentflorjanski občani močno stopili v ozadje: župana je igral Joško Lukeš, županjo Ema Starčeva, dacarja Stane Raztresen dacarko Leli Nakrstova, ekspedito-

In še trije večeri gledališkega festivala

V ponedeljek, 9. maja je celjsko mestno gledališče nastopilo s krstno uprizoritvijo drame Miloša Mikelna »Dež v pomladni noči«. O predstavi in o delu bom spregovoril po reprizi, ker pri premieri nisem bil navzoč. Mikelno dramo sta si ogledala tudi književnik in nestor slovenskih gledaliških kritikov Fran Albreht in gledališka umetnica Mira Danilova, poleg teh pa vrsta mlajših gledaliških kritikov.

V torek, 10. maja smo gledali koprsko gledališče, ki je nastopilo s »Tretjim ležiščem«, delom Vasje Ocvirka. Vasja Ocvirk je delo označil kot »pet slik rahlega razburjenja«, s čimer je vzbudil upanje na satiro in humor, na komedijo. Zares smo gledali komedijo, napisano lahkotno, spretno in živo, kar je za našo komedijsko revščino razveseljivo. V komediji ni posebnega zapleta: v okvir hotelske sobe v mestu, kjer predstavlja stanovanjsko vprašanje eno prvih mučilnih sredstev, je vložil vrsto prizorov, v katerih se pojavijo tipi, ki se na oder kot akterji ne vrnejo več. Po tehnikah sem se ob delu spomnil na Molièrove »Nadležneže« (ali bolje »Tečneže«, les Facheux), ki jih francoska literatura označuje kot comédie à tiroirs (s predali na predale). Pri Molièru bi Erast rad prišel na rendez-vous z Orfizjo, pri Ocvirku pa bi Javor, novinar in literat, ki ga je prijetno igral Klasinc, rad do roka oddal redaksijski roman. Pri tem pa ga ovi-rata prehodni gostje, ki jih hotelski receptor pošilja v pisateljevo sobo na tretje ležišče. Ob tem preprostem za-

rico Nada Gabrijelečeva, Šviligoja Stane Starešinič, notarja Modest Sanein, štacunarja Anton Požar, štacunarko Zlata Rodoškova, cerkovnika Josip Fišer, popotnika Julij Guštin, zlodej pa je bil Rado Nakrst. Tudi to »Pohujšanje« je dokazalo, da bo Cankar vedno ostal veliko odrsko doživetje, za vsak ansambel pa tudi trd in kočljiv preizkus. Tržaško gledališče je upoštevalo vse tisto, zaradi česar je Cankar napisal ta duhoviti tekst, edinstven v naši literaturi, za moj okus je manjkalo pri pretiravanju le neke notranje uglašenosti in sloga.

Mogočna antonacija festivala z dvema Cankarjema v dveh zaporednih popoldnevih in večerih je po svoje ustvarila v Celju vzdušje, ki daje prireditvi pečat pomembnosti in vzvišenosti. Mislim, da bi bilo prav, če bi se uresničila zamisel o presojanju in nagrajevanju nastopajočih gledališč.

T. O.

močno poseže v etične probleme sodobne družbe in je v tem nedvomno tudi njena vrednost in ocena. Če bi se prvi del dramsko strnil, bi drama umetniško gotovo pridobila. V igri se je najbolj uveljavila Angela Janko z Zoro, medtem ko sem pri Terpinu včasih pogrešil smisel za slog. Posrečene igralske podobe so dali Florjančič z Rilcem, Samec z Dimičem in Gorinšek s Pierom. Predstavo sta si poleg drugih ogledala tudi književnik Drago Šega in Fran Albreht.

Kot kronisti moramo omeniti še to, da je bil vsak večer po predstavi v foyerju sprejem, ki ga je priredil predsednik mestne občine nastopajočemu ansamblu, gostom, kritikom in poročevalcem. Tako je tudi gostoljubnost mestne občine poudarila pomen gledališkega festivala.

O ostalih predstavah bomo poročali v prihodnji številki.

T. O.

Ob jubilejni razstavi celjske likovne dejavnosti

Razstava, ki bo odprta v okvirju »Celjskega tedna« v galerijskih prostorih celjskega Mestnega muzeja, v soboto 14. maja dopoldne, bo doslej najpomembnejša umetnostna manifestacija Posavinja. Razstava bo jubilejno manifestativnega značaja ter bo poskušala prikazati retrospektivno podobo nastajanja in razvoja celjskega umetniškega življenja po letu 1918.

Na razstavi bo zastopanih, ako se bodo resnično vsi odzvali vabilom, okoli 30 umetnikov domačinov in prišlekov. Med prvimi bi omenil: Dideka, Dolinškovo, Klemenčiča, Zelenka, Sušteršiča, Žužovo, Tratnika, Slapernika, ki živijo drugod ter Deržeka, Pristovškovo, Štuko, Cesarja, Lipičnika, Salezina, Napotnika, ki delajo v svoji rodni pokrajini, ali pa so se ji že popolnoma prilagodili. Med prišleki bi omenil predvsem oba Lorenčaka, med umrlimi pa Sirka in Romiha.

Razstava bo v Celju zaradi omejenih razstavnih možnosti nekoliko okrnjena, zato bo pa v prostorih mariborske Umetnostne galerije podana v polnem obsegu. Izdan bo tudi katalog s kratkim zgodovinskim prikazom celjskega umetnostnega razvoja, kot dokument razstavnega dogodka, ki se gotovo ne bo več tako hitro ponovil.

Zato Celjani ne zamudite edinstvene prilike, da si ogledate razstavo, na kateri bo prikazan del vaše kulturne preteklosti in podan prerez sedanjega snovanja, ki obljublja napraviti iz

Visoko inozemsko odlikovanje celjskega ljudskoprosvetnega delavca

V seznam tistih kulturnih dogodkov, sivarilcev in zmag, s katerimi zlasti zadnji čas prednjači naše Celje pred ostalimi mesti naše domovine, je dolžna kulturna kronika zabeležiti tudi visoko inozemsko odlikovanje in priznanje, ki je bilo pretekle dni podeljeno celjskemu ljudskoprosvetnemu delavcu in organizatorju, železniškemu uradniku tovarišu Janku Hočevanju.

Ne glede na odlikovančevu pomembno sodelovanje že v predvojnih naprednih organizacijah, je Janko Hočevar danes nedvomno prvi v naši domaći kulturnoprosvetni skupnosti, ki v polni meri zasluži časten naziv ljudskoprosvetnega aktivista, saj ga razen na njegovem službenem mestu, skoraj ni mogoče srečati drugje, kol za dirigentskim pulom kar treh lumburaških orkestro, ali kol godbenika v krogu »Prešernove« godbe na pihala, ali kol delavnega odbornika v sejni dvorani Okrajnega odbora Ljudske prosvete, oziroma predsednika Kulturno umetniškega društva »France Prešeren«, ali kol požrtvovalnega sodelavca na tej in oni prireditvi. Njegovo požrtvovalnost

in delavnost bi mogli brez zadržka in edino opravičeno simbolizirati z marljivostjo mravlje.

Kot tak je pretekli mesec za Dan železničarjev prejel v Beogradu v imenu francoske Federacije za spodbujanje k družbenokoristni dejavnosti iz rok predsednika Mednarodne unije za kulturno sodelovanje železničarjev diplomo in medaljo. S tem visokim mednarodnim priznanjem je bila odlikovana še šestorica zaslužnih jugoslovanskih železničarjev, ki že od osvoboditve delajo na kulturnoprosvetnem dvigu železničarjev.

Te vrste odlikovanje Janka Hočevanja je častno in pomembno. Častno in pomembno pa je tudi za vso ljudskoprosvetno skupnost v Celju, saj je odlikovanje potrdilo družbeno veljavo ljudskoprosvetnega delavca.

Tovarišu Janku Hočevanju iskreno čestitamo in želimo, da bi odlikovanje še dolgo nosil kol posnemanja vreden državljan, tako v krogu svojih stanovskih tovarišev, kakor v krogu celjskih kulturnih delavcev.

G. G.

„ROKOVNJAČI“ v Vitanju

ob otvoritvi novega odra v kulturnoprosvetnem domu

Tako močni notranji zavzetosti pri gledalcih za vse, kar bo pravkar dograjen in odprt oter nudil, že dolgo nismo bili priče, kot minulo nedeljo v Vitanju. Ugodno razpoloženje gledalcev se je družilo z resno prizadevnostjo vseh igralcev, ki so čutili, da dobra igra na odru ni vedno lahka in ne enostavna. Mnogi med igralci so prvič nastopali na odru. Ob radodarnem in bogatem priznavanju uspeha po gledalcih, so vzpodbudno uspeli. S prvo predstavo Rokovnjačev se je gledališka družina v Vitanju lepo uveljavila pred domačini in gosti ter se učvrstila v svoji enotnosti ter požrtvovalnosti za nadaljnje delo.

Ves ugoden potek igre je dajal lepo priznanje režiserki tovarišici Pavli Rejčevi. V režijo igre je vložila mnogo sil in časa, saj so igralci novinci vredni posebnih naporov za njih trajno prireditve k odru. Na zelo prostornem odru so lahko prišle do polnega izraza zelo obsežne scene, kot tudi nastopajoči igralci z zelo primernimi ozadji. Učinkovitost igranja so stopnjevali sodobni reflektorji, s katerimi je oder opremljen.

Nastop mladih vojakov, rajanje deklet ob ognju v taborišču, petje čevljarja v delavnici in Polonce pred prihod fantarokovnjača — vse to je zadovoljevalo udeležence in dajalo igri povsem ljudski značaj s prijetno domačnostjo. Segavi in nekoliko naiven Blaž Mozol (Reje Franjo) je bil s svojo pohlepnostjo po zlatnikih in pljači zelo izviran in gledalcem prikupen. Pristna in prepričljiva, tudi iskrena je bila v svoji vlogi Polonca (Helena Petoci), ki je s tem dokazala lepe sposobnosti za nastopanje na odru. Vodja rokovnjačev Nande (Kuzman Janez) je igral dokaj spretno in doživeto. Originalen v maski, govoril in v svoji delavnici je bil čevljar (Medved Franc) rokovnjač. Tudi pri ostalih vlogah je bila dosežena lepa spretnost igranja.

Po navdušenem ploskanju po zadnjem dejanju je ob prisotnosti vseh igralcev tovariš Kuzman Jernej v jedrnatih besedah podal občinstvu potek vseh naporov pri gradnji Zadrudnega doma z odrom in dvorano. Ob zahvali vsem, ki so pripomogli k dovršitvi doma in odra, je govoril tudi o nalogah gledališke družine. Gledališka družina naj z mnogimi uprizoritvami dobrih iger vzgaja in kulturno dviga igralce in gledalce.

Jože Curk

Celjski Komorni zbor na Kozjanskem

Preteklo nedeljo so pevci celjskega komornega zbora obiskali Kozjansko. S tem so izpolnili načrt, da v počastitev 10. obletnice osvoboditve ponese lepoto naših pesmi v kraje, kjer je okupator neusmiljeno uničeval in kjer je tudi naletel na brezprimerno junaštvo in odpor naših partizanov.

V majhni gorski vasi St. Vidu pri Planini so pevci priredili prvi koncert

dopolodne. Prosvetna dvorana je bila polna vaščanov, pa tudi Planincev. Predsednik Komornega zbora tov. Jereb je orisal pomen narodnoosvobodilnega boja. Z navdušenjem in hvaležnostjo so navzoči sprejemali lepoto borbenih in narodnih pesmi. Ob zaključku koncerta je prosvetar izrekel pevovodji profesorju Kunežu in zboru toplo zahvalo za izreden užitek, zbor pa je prejel še lep cvetlični dar.

Popoldne je bila velika kino dvorana v Kozjem nabito polna obiskovalcev in to ne le domačinov, temveč tudi iz Pilštanja, Buč in drugod. Tudi tu je predsednik Komornega zbora govoril o desetletni obletnici osvoboditve, nakar je zbor izvajal svoj program. Pogled na polno dvorano je pevce na mah povezal s poslušalci in pesem za pesmijo je iskreno vrela iz njihovih src. Navdušenja ni bilo konca. V zahvalnih besedah so izrazili željo, da bi Komorni zbor še obiskal Kozjane, ki so tako željni kulturnih lepot. Tem željam se je pridružil še šopek prelepih tulipanov.

Po koncertu so pevci še posedeli z domačini v prijetnem kramljanju. Ko so se s pesmijo poslavljali, so sklenili, da bodo Kozje uvrstili v program svojih vsakoletnih pevskih obiskov. Z.

POTNIKE ZA INOZEMSTVO
O P O Z A R J A M O .

da naročijo vozovnice najmanj en dan pred nastopom potovanja; za izgotovitev inozemskih vozovnic tik pred nastopom potovanja ne jamčimo.

Prijave za izlet po Koroški in izlet v Trst sprejema ter daje potrebne informacije »Putnik — Slovenija«, Celje.

Kavčič: Balet z razstave mariborskih umetnikov v Celju

slovenski pisarji, odkar so te drame nastale, in vsak rod, ki hoče do svoje podobe, bje tudi boj za Cankarjevo podobo. To je za Cankarja svojevrstno potrdilo in potrdilo tiste stare resnice, da se genij razvija še po smrti.

Ljubljansko predstavo, ki jo je zrežiral Slavko Jan ob asistenci inscenatorja ing. arh. Viktorja Molke, je večina Celjanov poznalo le od daleč, po poročilih, ki so govorila o umetniški popolnosti in splošnem in v posameznostih, posebej pa o Severjevem Jermanu. V soboto zvečer smo se lahko prepričali o izredni umetniški dognanosti predstave kot celote in posameznih igralskih likov. Posebej je treba omeniti Staneta Severja, ki nam je dal Jermana z neverjetno igralsko silo, kakršno je le redko dano videti. Tudi Furijanov župnik, koncipiran nekoliko drugače, kakor smo bili navajeni, je učinkoval izredno živo in impresivno. Učiteljska zbornica je prikazala vse tisto, zaradi česar je delo v slovenski preteklosti odigralo mogočno vlogo in zaradi česar je bilo v letih pred zadnjo vojno ploskanje pri odprtju sceni prepovedano. Kovičev Komar, Potokarjev Hvastja, dve gledališki doživetji, presunljivi in nepozabni! To ni bila več igra, to je življenje samo! Prav tako Lojzka, Geni in Minka, ki so jih dale Levarjeva, Kačičeva in Juvanova.

S temi, s Cesarjevim Kalandrom in še z nekaterimi manj pomembnimi vlogami se je SNG predstavilo na festivalu kot umetniško izredno prepričljiv an-

pletu je pisatelj prikazal pisan »panoptikum« iz življenja slovenskega Primorja, ki mu nudi široko možnost za komiko in satiro in razne pojave, nalogo pa si je olajšal še z inkarnacijo pisateljevih sanj, ki ga preganjajo v »Inkriminiranem« hotelu. (Take vrste komedija nudi dalje izredne možnosti za improvizacijo na ljubo kraju in včasih tudi času, po želji ali pa navkljub gledalcem.)

Koprski predstava v skrbni režiji Hinka Košarka in sceni ing. Hohnjeca je pokazala vrsto kvalitete, ki jih je treba spričo mladosti ansambla in drugih težav, s katerimi se mora boriti, od srca pohvaliti. Naj omenim predvsem igro, ki so jo pokazali Penko s podeželanom, Pušnar z delegatom, Raner s Kvasom, pa tudi Zega kot zastopnik podjetja, Albreht kot turist s psom, Pelan kot trgovski potnik, Anderle kot profesor in vsi ostali. Med pomanjkljivostmi bi omenil tisto, ki jo je morda najlažje odpraviti — igra bi morala imeti hitrejši tempo, premisliti bi bilo tudi treba zaključni prizor. Koprski predstavo sta si ogledala tudi France Koblar, rektor Akademije za igralsko umetnost, in Franc Albreht.

V sredo 11. maja je nastopilo mariborsko gledališče z dramo »Življenje zmaguje«, ki jo je napisal mladi pesnik Branko Hofman, režiral Fran Žižek, inscenacijo pa je zamislil Vlado Rižavec. Drama je v prvem delu bolj pripovedna — ilustrativna, v drugem pa

S SODELOVANJEM OPERNIH PEVCEV SONJE DRAKSLEK IN ALEKSANDRA KOVAČA

Svoj prvi koncert v letošnji sezoni bo dal celjski godalni orkester v okviru prvega celjskega tedna. Po odličnih nastopih v Zagrebu in Mariboru se je orkester resno pripravil na letošnji spomladanski koncert.

Da bi spored poživilo, je vodstvo orkestra to pot povabilo dva pevca Celjane in sicer mezzosopranistinja Sonjo Drakslerjevo in basista Aleksandra Kovača.

Simpatična pevca bosta v spremljavi orkestra pela pesmi Pavčiča, Štravssa, imckla, Schuberta, Bohma, (Tiha kot noč), Saint-Säensa (Samson in Dalila), Schumanna (Dva grenadirja), Rubinstejna, Chopina in Griega.

To so kvalitetne pesmi, ki bodo ugalale tudi povprečnemu poslušalcu. Orkester sam nam bo zaigral znano Ipavčovo serenado in Gluckovo simphonijo v G-duru.

Drakslerjeva bo to pot prvič pela s celjskim godalnim orkestrom. Verjetno je to njen zadnji nastop, ker je

II. ČETRT BO PRAZNOVALA 10. OBLETNICO OSVOBODITVE

V sredo, 18. maja ob 18. uri bo v Ljudskem gledališču akademija, ki jo pripravljajo vse množične organizacije terena. Na programu bodo peske, glasbene, recitacijske in baletne točke.

Vijudno vabimo vse prebivalce II. četrti kakor tudi vse ostale terene. (Vstopnine ni)

Za smeh in dobro voljo

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik računovodji, ki se pritožuje, da ga boli grlo: »Recite šestkrat devetindvajset!« »Sto štiriinšedemdeset.«

BLESTEČ USPEH

Književnik pride v uredništvo založbe:

»Ste dobili kakšno pošto v zvezi s knjigo, ki ste mi jo pravkar izdali?«

»Da, eno pismo je prišlo. Pisal ga je človek, ki mu je prav tako ime kot vam in zahteval, naj objavimo, da on te knjige ni pisal.«

NAVAL

»Da si ti videl, kakšna gneča je bila sinoči v gledališču, kjer so igrali mojo najnovejšo dramo!«

»Sem slišal — po prvem dejanju pred garderobo.«

NEKAJ MISLI o beograjski in celjski mladini

Z beograjsko mladino smo se srečali že na beograjski postaji, kjer so nas sprejeli člani Mestnega komiteja in Glavnega odbora Počitniške zveze. Energični in odlični fantje so nam uredili zadnje formalnosti glede prenočišča in hrane.

Ko sem prišel v stik s srbsko mladino, sem imel občutek, da pri njih ni tiste pasivnosti, ki jo tako pogosto opažamo pri dobri večini naših kolektivov. Tudi pri njih so pač, kot pri nas, najuspešnejši aktivni na solah in podjetjih, kjer že vsebina dela sama po sebi druži mlade ljudi. Docela drugo pa je s terenskim delom. Medtem ko v Celju obstoja le malo terenskih mladinskih aktivov in še ti se povečini ukvarjajo s plesnimi prireditvami in mogoče kdaj s kakšno igro, imajo v Beogradu zelo razgibano terensko delo in ga smatrajo kot pomemben faktor pri povezavi delavcev in študentske mladine. Beograd je razdeljen na 24 občin in vsaka ima svoj mladinski aktiv, kjer so vključeni tudi dijaki in študenti, čeprav so že v organizaciji LM na svojih ustanovah.

Ena takšnih občin je Savski venac. Ko sem se zanimal v čem so končno tako uspešni, so mi povedali, da prirejajo akademije, različna tekmovanja in nastope preko vsega leta, interno za člane pa deluje Mladinska univerza. Večkrat povabijo na predavanje tudi kakšnega pomembnejšega pisatelja, pesnika, igralca ali kritika, glavni predmet je pa nato debata z njim.

Nekoliko originalnih idej. Misl Mladinskih univerz se je ob začetku šolskega leta pojavila tudi na celjskih srednjih šolah (vsaj nekaterih), je pa po dveh, treh predavanjih zamrla. Sploh pa je za nas značilno popuščanje pri mladinskem delu ob koncu šolskega leta. Nasprotno pa so mi v Beogradu povedali, da jim je jesen le priprava za delo v novem letu. Tako je n. pr. dal Mestni komite LM pobudo, da se obnovijo mladinske delovne akcije, ki bi bile sicer bolj lokalnega značaja, namen pa bi bil v poživiti prostovoljnega dela in mladinskih brigad, kar je v prejšnjih letih tako družilo mladino.

Precej mladinskih aktivov ima svoje prostore, večina pa, vsaj po občinah, svoje domove. Vse beograjske mladine pa je namenjen centralni Omladinski dom, v središču mesta na Obiličevem vencu. Tu ima mladina veliko možnosti in pogojev, da prebije ves svoj

prosti čas. Od šahovske, namizno teniške sobe, preko čitalnice in knjižnice, sejne sobe, predavalnice, do velike dvorane in radio oddajne postaje, vse to je dano mladini v prosto razpolaganje. Vsi ti prostori so zasedeni navadno čez ves teden. V predavalnici so dvakrat tedensko razna predavanja, predvajanje filmov, pa tudi sestanki različnih fakultetnih krožkov. V veliki dvorani prireajo ob sobotah in nedeljah ples. Ples pa prireajo tudi posamezni aktivni, in sicer odprtega značaja, denar pa nato koristno uporabijo v skupne namene.

Ob tej priliki sem opazil, kakšno prednost ima beograjska mladina že samo s tem, da ima svoje prostore. Marsikdo bi rekel, češ Beograd si to lahko privoščijo. Če bi imela celjska mladina za lastno uporabo le del teh dobrot, recimo, večjo dvorano za akademije in konference ter manjšo za seje, sestanke in popoldansko uporabo, ne bi bila tako navezana na različne forume, odbore, prostore in dvorane in bi lahko posvetila večjo pozornost internemu delu med mladino. Seveda bi bilo vse to zvezano s precejšnjimi stroški, vendar sem prepričan, da večina celjskih podjetij, kjer je tudi mladina zaposlena, ne bi odbila svoje podpore.

Počitniška zveza zavzema v življenju beograjske mladine vidnejšo vlogo kot pri nas v Celju, kjer se le ob loterijah sliši o njej. Težko, da bi izrekli beograjskega delavca in dijaka čez nedeljo iz prahu in vročine Beograda in da čimbolj preusmerijo vsebino dela s kampanjske in komercialne baze na aktivno delo čez vse leto, kar se jim je že v veliki meri posrečilo. Imajo velika skupna letovišča s povprečno kapaciteto 250 ljudi v Baških vodah, Cavtatu, Mlinih in Hercegovnem. Se več jih imajo posamezne družine v okolici Beograda.

Končno sem se zanimal tudi za srednje šole, posebno za gimnazije. Povsod uspešno delujejo aktivni z dramatskimi, šahovskimi, pevske, literarnimi in športnimi sekcijami. Tudi tu dajejo velik poudarek mladinskim univerzam.

Glede uspeha so kar zadovoljni, čeprav je bil kriterij postran. Inteligenčna kriza, ki se je pojavila takoj po vojni, se ublažuje, s tem pa se tudi nudi večja izbira materiala za višje šole. Aut-aut, pravijo Beograjčani, kar bi pa veljalo lahko tudi za celjske srednješolce.

V. L.

„Vaška komedija“ v Zagradu

Zadnji čas se je pojavila v repertoarjih naših podeželskih odrov troječarja Vaška komedija. Njen avtor Ivan Mikek kot ljudskoprosvedni delavec prav dobro ve za željo po domačih igrah, o zgodbah, vzletih iz domačega življenja, po možnosti z godbo in peljem. Ob tem fiktivnem pomanjkanju je Mikeku stekla izpod peresa deloma verzih, deloma v prozi — Vaška komedija. Če priznamo originalnost v obdelavi, je ne moremo v pogledu izbire snovi: fantovski prizadevanje za srce vaške lepote, zamenjava ženov, brezuspešen poskus, da bi oženili gruntnarjevega tepčka in — za vesel konec — širje srečni pari... Skladatelj Avgust Cerer je to igralsko zahtevno troječarje spremenil v žanrsko spevoigro, s čimer pa je njeno uprizorljivost, točnejše — njen popolni uspeh omejil le na igralske družine z dobrimi in številnimi pevci — igralci ter z ustreznim orkestrom. Samo ob takih pogojih lahko Mikekova Vaška komedija kolikor toliko dostojno nadomesti prenekalere plehke burke in neslane »vesele večere«. V nasprotnem primeru — se pravi ob najprimitivnejši improvizaciji, ob najprimitivnejšem nadomestilu vsega, kar spevoigra zahteva, lahko pričakujemo le neobglen poskus, le-ta pa s svojo neobglenostjo lahko zasenči še tako pošteno gledališko ambicijo.

Kot tako bi lahko ocenili uprizoritev Vaške komedije, ki jo je pripravilo DPD »Svoboda« Celje — odsek Zagrad-Poluce. (Premiera 7. t. m. v dvorani »Stegu« v Zagradu).

Iz celotne uprizoritve je v prvi vrsti prav zaradi pomanjkanja omenjenih osnovnih pogojev žarela le še ambicija po »večji« gledališki predstavi. To je bilo opazno zlasti pri režiji (E. Stoklas), ki se v tej težnji seveda ni mogla zadovoljiti z malim odrom in je podaljšala prizorišče v samo dvorano; isto se je odražalo tudi iz opreme, ki je bila izmed vseh sestavnih elementov predstave daleč najboljša, očitno po zaslugi Stjepana Nandeta in Zupanca Jožeta. Prvi je kulise slikal, drugi pa opravil odrska dela. Take ocene, žal, ne moremo izreči o sami igri, ki jo je kazilo v prvi vrsti premajhno obvladovanje tekla in nedognanost v kretnji, a igralci tudi kot pevci niso bili v celoti kos

zahtevanim samosplovom, da ne omenim spremljevalca s harmonijem, ki se je tudi lovil.

Toda, nekaj je treba posebej poudariti: nosilec celotne uprizoritve je bila — mladost in v tem je obel, da se bo gledališko veselje in znanje v Zagradu še lep čas širilo naprej in ob trdnem delu utrjevalo in izpopolnjevalo.

Obisk v malem in preprostem gledališču je zopet zdrnil misel o žepnem gledališču, ki bi se v Celju lahko konstituiralo in pod strokovnim umetniškim vodstvom za vsako ceno ponosilo luč resnične gledališke umetnosti na naše najmanjše odre, ljudi na takega, kakor je v Zagradu.

G. G.

Lavska in ciliška razstava v Ljubljani

V dneh od 14. do 24. maja t. l. bo v Ljubljani I. jugoslovanska lovska in ribiška razstava, ki jo prireja Republiška lovska zveza Slovenije. Take razstave doslej še ni bilo.

Razstava bo obsegala trofeje in gradivo, ki ga je jugoslovanska razstavila lansko leto na svetovni lovske razstavi v Düsseldorfu. Izpopolnjena pa bo še z ostalimi vrhunskimi trofejami slovenskih lovišč. Prav tako bodo razstavljene trofeje, ki so last maršala Tita, katere so na svetovni razstavi vzbujale veliko zanimanje in so bile uvrščene med najboljše trofeje razstave.

Razstavljene bodo najboljše jelenje trofeje sveta, izredno močni merjašči čekani, gamsovi rogovi, številno srnjaci, rogovci, medvedi, kozorogi, lovske orožje itd. V zgodovinskem in etnografskem oddelku bo prikazano prazgodovinsko lovske orožje, življenje najstarejših lovcev, zoografske karte jugoslavije, lovska literatura, razvoj lovske organizacije, stalez divjadi itd.

Zanimiv bo tudi oddelk naš gozd, v katerem bo v dermoplastiki prikazano zivalstvo naših gozdov.

Poseben oddelk bo obravnaval poklicno in športno ribištvo. V tem oddelku bodo v velikih akvarijih razstavljene žive ribe, ki žive v naših vodah.

Razstava bo zelo zanimiva in poučna in jo priporočamo prav tako šolski

Pred dnevi je izšla spominska knjiga libojske „SVOBODE“

V preteklem letu je libojska Svoboda zelo svečano praznovala 25. obletnico svojega obstoja. Za to obletnico je društvo pripravilo izdajo spominske knjige, katere je izšla pred nekaj dnevi. Spominska knjiga opisuje zgodovinsko pot, katero je prehodilo društvo, življenje kraja in njegove bližnje okolice. Poleg tega pa je v knjigi bogato opisana NOV, gospodarski razvoj rudnika, keramične tovarne itd.

Knjiga ima 172 strani, vsebuje 17 prispevkov iz vseh področij našega življenja in stane 200 din. Po svoji vsebini in izredno privlačni ureditvi jo priporočamo vsakemu Savinjanu. Knjigi dajejo poudarka tudi slike, ki opis dogodkov okrepe s svojo realistično podobo. Knjigo je lepo uredil tov. Drago Predan in se mu za njegov trud zahvaljujemo. Opremil pa jo je Vodišek Marjan. Knjigo je izdal upravni odbor DPD »Svoboda« Liboje.

LU-BO

Lepo je v naši domovini biti mlad . . .

KONCERT pevskega zborov II. gimnazije v CELJU

Z lepo, v srce segajočo pesmijo Radovana Gobca »Lepo je v naši domovini biti mlad« sta ob skupnem nastopu zaključila užitek polno koncertno prireditev dne 6. maja mešani mladinski in pionirski zbor II. gimnazije v Celju.

Gimnazijci so s svojim odlično uspešnim koncertom dostojno in nadvse pristržno proslavili desetletnico osvoboditve in pri tem pritegnili nase polno dvorano ljubiteljev naše slovenske pesmi. V času, ko stopajo čez nekaj tednov v življenje prvi maturanti iz te gimnazije, je bil ta koncert za zavod, starše in Celjane še posebno pomemben.

Kulturno udejstvovanje dijaške mladine na II. gimnaziji se smelo uvršča med vso ostalo kulturno in prosvetno dejavnost v Celju, poseben poudarek pa je viden pri gojitvi pevske glasbe. Na tem koncertu so se nam naši mladi pevci predstavili kar v trojni sestavi: med pionirskim in mešanim mladinskim zborom je nastopil še taborniški kvartet, ki je z nežnimi glasovi ganil vse poslušalce.

Tako pionirski kakor mešani pevski zbor nastopata z ubranimi glasovi ter popolno sigurnostjo in brez težav obvladata tudi težje skladbe. Pevci se dobro zavedajo, da jih vodi k vedno večjim in popolnejšim uspehom izku-

Jubilejni koncert mladinskega zborov ŽALSKKE GIMNAZIJE

Pet let je minilo, od kar je bil ustanovljen na žalski gimnaziji mladinski pevski zbor. To je sicer kratka življenjska in delovna doba tega edinega množičnega zbora, ki ga Zalec danes premore, vendar v polni meri zasluži vse priznanje. Od sto do stodvajset mladih pevcev in pevk šteje vsakoletni zbor, ki se iz leta v leto kvalitativno izpopolnjuje. Vsakoletni koncerti doma in drugod (zbor je koncertiral tudi na Rabu) potrjujejo to njegovo rast. Zbor je našel doslej okrog sto borbenih, narodnih in umetniških pesmi, pridelal na domačih tleh sedem samostojnih, v drugih krajih pa devet koncertov, medtem ko je priložnostno nastopal velikokrat. Zborove nastope je že večkrat prenašal ljubljanski radio.

Dne 22. maja bo priredil zbor koncert v dvorani »Partizana« v Zalcu. Koncert je posvečen petletnici zbora in desetletnici naše osvoboditve. Letošnji koncert bo zaradi tega tem pomembnejši.

O. A.

O ciklusu splošno-izobraževalnih predavanj pri mladini v Laškem

Po svoji resni zavzetosti za izobraževalno delo je kolektiv mladink in mladincev, članov mladinske organizacije v Laškem, zgled ostali mladini. Že dober mesec se polnoštevilno in redno udeležujejo predavanj, ki naj izpopolnijo njihovo znanje o najvažnejših vprašanjih življenja. Predavanjem sledijo s poglobljenim zanimanjem, kar se kaže tudi v mnogih vprašanjih, ki se vrste v razgovoru po predavanjih. — Ciklus predavanj bo zaključen konec maja. Za zaključek svojega letošnjega izobraževalnega dela bodo šli na počitniško ekskurzijo v Ljubljano, kjer bodo obiskali vzgojne zavode, Ljudsko univerzo, si ogledali Litostroj in prisostvovali operni predstavi.

Veseli smo mladine, ki prihaja do raznih vprašanj glede svojega svetovnega nazora, glede svoje vloge v družbi, poklicu in družini, glede svoje bodočnosti, svojih življenjskih nalog, svojih odnosov do sebe, do okolice, do naše

narodne preteklosti in bodočnosti. Tako mladina mnogo zavestneje in z večjim čutom odgovornosti vstopa v življenje na vseh področjih, če ji omogočimo jasne, napredne in iskrene, tudi znanstveno utemeljene odgovore na vsa izražena in nastajajoča vprašanja. Mladinski kolektiv v Laškem prihaja do teh odgovorov v obsegu naslednjih osem tem predavanj: 1. Obči vzgojni smotri in naloge jugoslovanske socialistične vzgoje. 2. Vprašanje materialističnega svetovnega nazora. 3. Pomen in značilnosti socialistične morale. 4. Osnove duševnega življenja. 5. Mladina in vprašanje ljubezni. 6. O lepem vedenju. 7. Vzgoja volje in značaja. 8. O metodah mladinskega dela.

Mladina, ki z notranjo zavzetostjo sprejema vsebino teh predavanj in si jo v debatah vedno bolj osvoja, ni in ne more ostajati brez ciljev in vrednih idealov, brez kakovostnih in dovolj družbeno-moralno utemeljenih motivov za svojo življenjsko borbo, brez stalne zavesti nujnosti neprestanega dviganja in razvoja. Resni in zadovoljni obrazi fantov in deklet po predavanjih to povsem potrjujejo. Z vedno večjim veseljem se s predavateljem Ljudske univerze v Celju, s profesorjem Albinom Podjavorškom, vračava k njim, saj je prijetno predavati mladim ljudem, ki so pripravljeni vpreči svoje sile in sposobnosti v najboljši voz napredka. —

Ivo Svarc

Zbor mladinskih organizacij v Mozirju

Pred kratkim je v Mozirju bila prva konferenca LMS za bodoče območje mozirske komune. Udeležili so se delegati iz vseh krajev Zgornje Savinjske doline. Zboru so prisostvovali tudi zastopniki raznih organizacij in društev.

Iz poročila predsednika in razprave same povzemamo, da je v LMS vključeno le malo mladine na tem teritoriju. Vendar pa je delo kljub vsemu še kar razgibano. Sorazmerno dobro delajo mladinci v Mozirju, Zadrečki dolini in Rečici ob Savinji. V Rečici je večina mladine vključena tudi v Partizanu, ki žanje zadnje čase precej uspehov. Tu bo do 12. junija zgrajen stadion, isti dan pa bo razvil društvo tudi svoj prapor.

Premalo mladine pa se udeležuje in uveljavlja v množičnih organizacijah in različnih upravnih odborih in podjetjih. Premalo pa je mladina tudi poučena o raznih gospodarskih ukrepih. Žal pa je bilo tudi premalo mladine, posebno kmečke, v naših kmetijsko-gospodarskih šolah, kar je vsekakor velika škoda.

Delegati iz Solčave, Luč in Ljubnega so se pritoževali nad pomanjkljivim vodstvom in pomanjkanju prostorov. Tako n. pr. na Ljubnem mladini ni na razpolago soba, ki je za to določena.

Vsi navzoči so se obvezali, da bodo še to leto privabili ostalo mladino, ki stoji izven organizacije. Povabili pa bodo tudi kmečko mladino, da bo v

večjem številu obiskovala kmetijsko-gospodarske šole in da bo vsa mladina bolj segala po knjigah, katerih število je v zadnjem času v naših knjižnicah močno naraslo, kar je zasluža krajnega političnega vodstva, ki je lansko leto dalo knjižnicam iz proračuna nad pol milijona dinarjev za nabavo novih knjig.

Mladina II. gimnazije v Celju je gostovala na Ponikvi

V okviru Občinskega praznika na Ponikvi je mladina II. gimnazije priredila v soboto na Ponikvi akademijo, katere se je kljub slabemu vremenu udeležilo veliko število Pankovljanov, med njimi tovariši Bole starejši, dolgoletni učitelj in vzgojitelj mladine na Ponikvi, član CK ZKS in ljudski poslanec Dušan Bole, več starih občanov in borcev NOV.

Celjski dijaki so nastopili z zorno recitacijo, orkester je zalgal venček partizanskih in narodnih pesmi, mladinke so izvajale ritmične vaje, taborniški kvartet pa je zapel par pesmi. Občane pa je tudi zelo navdušil Edi Goršič s svojo harmoniko in pa Vlado Podgoršek z recitacijami.

Zelimo, da bi mladina II. gimnazije priredila še več sličnih gostovanj na podeželju, s čimer se ustvarjajo zelo uspešni stiki med kmečko in študentsko mladino.

Majda

ZADRUŽNO PODJETJE
ZA ODKUP IN
PREDELAVO MLEKA

„Mleko“

CELJE

Telefon 24-44

CESTITA VSEMU
DELOVNEMU LJUDSTVU,
POSEBNO PA ČLANOM
KMETIJSKIH ZADRUG
IN ZIVINORJECM K

10. OBLETNICE OSVOBODITVE

VELETRGOVSKO PODJETJE »TKANINA-GALANTERIJA«
V CELJU

razpisuje mesto

vodje prodaje tekstilnega oddelka in trgovskega pomočnika

Pogoji: Večletna praksa v manufakturni stroki. — Ponudbe poslati na upravo podjetja

TKANINA-GALANTERIJA
CELJE

DESET LET ARHEOLOŠKEGA DELA V CELJU 1945—1955.

Rimsko grobišče na Bregu in druga arheološka izkopavanja

Mislím, da je prav, da sedaj, ko delamo obračun naših desetletnih naporov in desetletnih uspehov v svobodni Jugoslaviji, podamo tudi bežen pregled arheološkega dela. Arheološko delo v Mestnem muzeju se je prav razmahnilo šele v teh letih po osvoboditvi, ker je naša ljudska oblast dala v ta namen na razpolago primerno zgradbo in potrebno finančno podporo za razna raziskovalna dela.

Prvo sistematično raziskovanje je pričel Mestni muzej že leta 1947 na Sadnikovem vrtu nad Mestnim parkom. Odkrit je bil tloris rimskega templja z nekaterimi monumentalnimi arhitektonskimi členi. Kapitel, odkrit pri teh izkopavanjih, kaže na to, da so morali biti stebri templja razmeroma veliki. Med drobnimi najdbami je pa najbolj zanimiv marmorni palec nadnaravne velikosti — edini ostanek velike plastike, ki je bila postavljena v templju. To so poleg velike množine keramike in strešne opeke domala edini ostanki veličastnega templja, ki je bil v V. in VI. stoletju n. e. po zlomu rimske oblasti pri nas popolnoma porušen. Obširno študijo o tem izkopavanju bo napisal univ. prof. dr. Klemenc, ki je vodil izkopavanje. Tudi v neposredni bližini so bili odkriti fragmenti rimske in latenske keramike. Pri gradnji današnjega hotela Savinja je bilo odkritih več teh arheoloških predmetov, ki dokazujejo, da je bila terasa nad parkom v vsej dolžini poseljena.

Sledovi naselitve, ki segajo še v pred-rimsko dobo, so še danes vidni na vrhu Miklavškega hriba. Tu je bilo že v ilirskih časih manjše gradišče.

Košček rimskega udobja se nam je odkril leta 1951 tudi v Prešernovi ulici v Celju, ob priliki manjših zaščitnih izkopavanj. Pri tem izkopavanju smo odkrili dve rimski gradbeni periodi. Ostanke odkopanih stavb so nam odkrili še del njihovih ogrevalnih naprav (hipokastov), ki so bili pri Rimljanih splošno v rabi. Smisel za lepo urejena stanovanja pa kažejo tudi ostanki lepe stenske slikarije mozaičnega tlaka. Pri ostalih delih, predvsem pri ureditvi cest (Prešernova ulica, Trg V. kongresa in Trg svobode) smo odkrili več rimskih marmornih blokov. Pri kopanju temeljev za sedanjo stavbo LOMO je bil odkrit zanimiv žrtvenik rimskemu bogu Sedatu.

V jeseni leta 1951 smo odkrili tudi manjše staroslovansko grobišče v Gortovljah pri Zalcu. Nadaljnje raziskovanje je dalo naslednje rezultate: Odkrili smo 8 grobov. Prvi med njimi je imel pri glavi glinast lonček, tipičen za konec XI. in XII. stoletja. Ostali grobovi niso imeli nobenih pridačkov. Njihovo starost pa potrjuje lega in smer grobov. Ležali so — nedotaknjeni — pod kasnejšim srednjeveškim zidom, ki je bil zgrajen v XIII. stoletju ali pa morda že proti koncu XII. stoletja. Smer grobov je bila vzhod-zahod, kar je običajno za staroslovanske grobove.

V januarju 1952 je Mestni muzej začel z raziskovanjem rimskega grobišča v Sempetru. O tej najdbi je dnevno časopisje že veliko pisalo. Mislím pa, da ne bo odveč, če to še enkrat omenimo, saj po svoji pomembnosti to zasluži. Ohranjenost reliefov in njihovo število — odkritih je že preko 60 z različni ornamentalnimi kosi vred — napravi na slehernega obiskovalca močan vtis. Umetnost govori sama za sebe in skoraj ne rabi nobenega komentarija. Morda samo to, da poteka že približno 1700 let, odkar je človeška roka obdelovala ta kamen, ki še danes priča o visoki stopnji umetnosti v naših krajih. Rekonstrukcija teh objektov bo najlepše spričevalo naše kulturnosti. Toda zdi se mi, da sem zapisal že preveč. Grobišče namreč še ni v celoti raziskano. Najdbe segajo še pod hiše in bi bili zato potrebni še večji krediti, da se grobišče v celoti raziše.

V okolici Celja smo dobili tudi nove podatke za rimsko cesto Celeia-Poetovio. V Skofji vasi pri Celju smo leta 1953 odkrili dva rimska miljnika, ki sta za poznavanje te ceste velike važnosti. Prvi je iz začetka II. stoletja, drugi pa iz IV. stol. n. e. Pri gradnji stanovanjskega bloka v Ključavničarski ulici smo lansko leto v jeseni našli na staro rimsko cesto, ki pelje v smeri proti Mariborski cesti. S tem imamo za to prometno zvezo med Celjem in Ptujem kar dva dokaza. Ti pomembni podatki so pokazali nujnost, da se rimska cesta Celeia-Poetovio še bolj načrtno raziše. To nalogo si je muzej zadal tudi kot eno letošnjih nalog.

Na Rifniku pri Celju, ki je eno najpomembnejših ilirskih postojank pri nas, so kmetje pri kopanju našli na nove grobove z žarami. Leta 1953 smo odkrili dva žarna groba, poleg tega pa še več železnih sekir in sulic. Mestni muzej je za eno prihodnjih nalog vzel v načrt tudi sistematično raziskovanje Rifnika: grobišča in naselbine. V ta namen nameravamo že v tem letu prostor točno izmeriti in ugotoviti vse dosedanje najdbe ter na podlagi tega začeti s sistematičnim izkopavanjem.

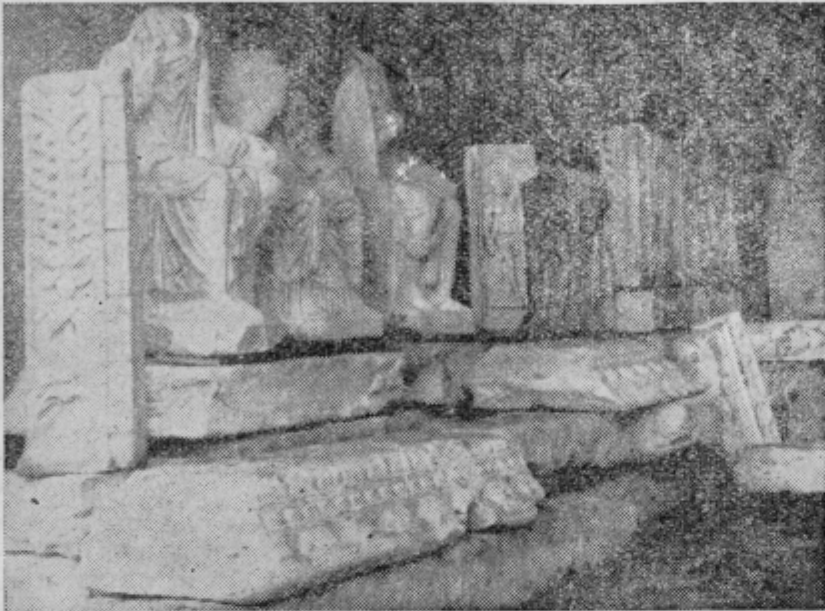
Poleg zaščitnih izkopavanj, katere vršimo priložnostno ob prilikah raznih gradbenih del, pa vrši Mestni muzej tudi načrtna izkopavanja, ki naj nam bolj natančno osvetlijo gotova obdobja naše preteklosti. Ker je izkopavanje v Sempetru zaradi obsežnosti prevzela

SAZU, je Mestni muzej preteklo leto pričel s sistematičnim izkopavanjem staroslovanskega grobišča pri Mozirju. Gradišče, znano tudi kot Stručljevo gradišče, je iz XI. ali začetka XII. stoletja. Značilnost zidov je, da niso vezani z malto, temveč imamo takozvani suhi zid. Raziskovanje bomo letos nadaljevali.

Pred 14 dnevi smo v Celju odkrili tudi rimsko grobišče na Bregu ob cesti, ki pelje proti Laškemu. Do odkritja smo zopet prišli po naključju. Pri delih za regulacijo Savinje je bilo do sedaj odkritih 12 grobov. Dosedanje rezultati so zelo zanimivi in so v glavnem naslednji. Grobišče se je začelo na tem mestu uporabljati že v II. stol. n. e. in je bilo v uporabi do IV. ali morda še do V. stol. n. e. Dokazi za to so: grobovi so ležali v dveh ravninah, drug vrh drugega. V zgornji, mlajši ravnini, imamo grobove iz IV. in V. stoletja, v

Ostali grobovi so različno napravljeni. En otroški grob je bil sestavljen iz glinastih opek, drugi je imel pri glavi in pri nogah več železnih žebeljev, ki so edini ostanek popolnoma razpadle krste. Ostali skeleti so ali obloženi s kamenjem, ali pa prosto položeni v zemljo. Ležali so v vrstah v smeri sever-jug, samo dva sta imela med vrstami smer vzhod-zahod. Starejši grobovi pripadajo starejši rimski naselbini, mlajši grobovi pa mlajši naselbini. Dve gradbeni periodi, kot sem že zgoraj omenil, sta pa pri izkopavanjih v mestu še dobro vidni.

Odkrito grobišče je važno zaradi tega, ker imamo s tem točno podano jugovzhodno mejo rimske naselbine. Pri delih za regulacijo Savinje lahko računamo še na več rimskih najdb. Pri poglobitvi struge Savinje smo že preteklo leto odkrili en nagrobnik in del žrnje.

spodnji pa iz II., morda iz III. stoletja. Najlepši je bil trojni grob iz mlajše periode, ki je bil napravljen v obliki sarkofaga. V ta namen so porabili nagrobnike z napisi iz starejše faze pokopavanja. To sklepamo lahko iz tega, ker je bil v sosednjem grobu novce iz IV. stoletja. Zanimivi so tudi napisi — nagrobniki —, uporabljeni pri tem sarkofagu. Prvi napis — nagrobnik je služil kot pokrov sarkofaga — govori o pokopu dveh Sirijcev. Podoben nagrobnik že imamo v celjskem lapidariju. Verjetno je tu živela večja družina Sirijcev, ki so prišli sem kot rimski vojaki. Naš nagrobnik je bil postavljen Aureliju Gaianu in nečaku Aureliju Maxima; napis, ki ga poznamo že od prej, je pa postavljen Aureliju Maximu. Spodnjega napisa pa do sedaj še nismo mogli prečitati, ker še vedno ležijo na njem skeleti. V sarkofagu so ležali trije skeleti: dva moška in en ženski. Poleg tega smo našli v grobu pri glavi glinast lonček, v katerega so pokojniku dajali hrano kot popotnico. Ženska v tem grobu je imela zlat uhan. Glinast lonček smo našli tudi v enem naslednjih grobov. V drugem grobu smo pa našli bronast prstan.

Naloga, ki jo vrši Mestni muzej s svojim raziskovalnim delom, ni majhna in ne lahka. Naša zemlja nam krije še nešteto neznank, ki bodo osvetlile našo zgodovino. Vse to bomo mogli razvozlati le z vztrajnim delom na terenu. Zato nam je pa potrebna pomoč vseh, ki imajo kakorkoli kaj opravka s terenom, n. pr. gradbeni inženirji in ostali gradbeni delavci, poleg tega bi opozoril tudi vse profesorje in učitelje na podeželju, da o vseh novih najdbah obveščajo muzej. Ta bo potem ukrenil vse potrebno za daljša raziskovanja.

Prihodnji teden prirejajo po vsej Jugoslaviji muzeji Muzejski teden, za katerega je dala pobudo mednarodna muzejska organizacija, ki ima svoj sedež v Parizu. Letošnji je že drugi po vrsti. V tem tednu vabimo predvsem vse, ki se zanimajo za muzej in njegovo delo, da si ga ogledajo. Namen tega tedna je tudi, da ljudstvo spozna naše napore in naše uspehe ter da nam pomaga pri nadaljnjem delu.

Lojze Bolta.

Kako sta Čret in Zavodna doživljala svojo osvoboditev pred desetimi leti

Ali bo ali ne bo? Prvi maj 1945 je že za nami. Vkljenjeni med okupatorjevimi ovaduh, ki so še vedno računali na čudežno rešitev propadajočega tretjega rajha, se kar nismo mogli ločiti od skritih radijskih aparatov ter zdaj pri enem, zdaj pri drugem zanesljivo prijatelju lovili najnovejša poročila o polomih Hitlerjeve vojske.

Cuj, celjski nemčurji se že selijo! Kam? Vse drvi proti Gradcu, nekateri pa jo celo udrihajo proti Dravogradu. Avto za avtom, kamion za kamionom, pokrit z nepremočljivimi plahtami ob najlepšem vremenu, podnevi in ponoči. Kmalu bomo ostali Slovenci sami. Za vraga! To nekaj pomeni! Vojaštvo je začelo stikati po civilnih oblekah; stroga vojaška disciplina se je začela rušiti. Marsikateri vojak je skrivaj in boječe vprašal: »Kje so partizani? Od kod pridejo?« Takrat si jim že lahko z veseljem postregel z novico: »Polni so jih vsi gozdovi krog Celja in vsak čas bodo tu. Čakajo samo še zadnjega povelja za naskok.« Medtem se je začela krčiti vojaška posadka v Celju.

Krog in krog Celja in že v mestu samem se je začelo živahno gibanje med našim ljudstvom. V najzanesljivejše hiše so začele prihajati bale belega platna. Kdo ve, od kod? Rdeče in modre barve bo skoraj zmanjkalo. Po podstrešjih in kletih so drdrali šivalni stroji. Izpod mrzlično hitečih rok so nastajale slovenske zastave. Na tleh je ležalo nešteto peterokrakih zvezd. Samo prišli jih je še treba. Nastajale so zaloge zastav, kajti skrbeti je bilo treba tudi za tiste družine, ki same

tega niso mogle ali pa še niso bile dovolj prepričane, da se bliža svoboda. Aktivisti že organizirajo tajne narodne straže, da bi zaščitile prebivalstvo ter njegovo in ljudsko imovino.

Kapitulacija! Maloštevilna nemška posadka še čuva vojašnice, militarizirane vojaške in oblastne postojanke. Narodna straža je že v službi. Mestna okolica je zavarovana. Toda kje so partizani? Pridite, pridite, da nas rešite vseh nevarnosti? Nenadoma se pojavi nova nevarnost. Divizije bežečih ustašev se vale proti mestu. Prešibke straže jih ne morejo ustaviti in razorožiti. Kam? Proti Angležem na Koroško in proti Mariboru. Pri Videnški v Čretu razobešajo zastavo in že pridri v usta, da bi drznemu domačinu izvil zastavo iz rok. Strel. Zrtev pade. Del ustaške vojske udere čez spodnji Čret. Pri tedanjih gostilni Kolar zbira narodna straža orožje in ga vleče na kup. Nenadoma se pojavi pred njo nemški oficir z naperjeno brzostrelko. Domači stražar ga je s strelom iz puške podrl na tla, preden je utegnil sprožiti prvi rafal.

Pri Confidentiju v Zavodni so ležale grmade odloženega orožja. Končno se je izvršila tudi predaja mesta samega. Ustaši so drveli proti severu, dokler jih pred Mariborom niso ustavile močne partizanske enote. Sele s prihodom partizanskih čet v središče mesta je zadihala prava svoboda. Vse mesto je zajelo nepopisno veselje. Partizanska in ljudska pesem je oznanjala lepše čase...

Čemu v Rečici ob Savinji trije domovi

Naše telovadno društvo »Partizan« kaže znake vidnega napredka. Do 12. junija namerava zgraditi svoj stadion, kajti ta dan bo slovesno razvitej prapora. Od tej prilike nas bodo obiskala tudi sosednja društva, s katerimi se bodo naši telovadci pomerili v vseh športnih panogah.

Ker nameravata letos graditi svoja domova društvo »Partizan« in Gasilsko društvo, upamo, da bo gradbena dejavnost živahna. Pozdravljamo vsak napredek, vendar se vprašujemo, čemu Rečici trije domovi. Zanima nas, komu bo služil sedanji Prosvetni dom? Ali ni škoda mnogih prostorov in lepe dvorane, ki bodo ostali neizkoriščeni. Kdo bo popravil ostrežje na sedanjem domu, da se notranji prostori ne bodo kvarili? Z več dobre volje bi se dalo urediti kako drugače. Zgoraj omenjeni društvi bi lahko zgradili skupen dom. Telovadnica je Partizanu nujno potrebna, a rodjarna in večja sejna soba pa gasilcem tudi. Lepa dvorana v sedanjem domu pa za razne prireditve, ki so zadnje čase presneto redke, tudi zadostuje. Treh domov pa Rečica nikakor ne potrebuje. Teh še Celje nima, ki je menda res malo večje kot Rečica. Ali ni škoda denarja, katerega so občani v obliki le-sa spravili skupaj?

Na trgu je pred cerkvijo odstranjen griček, ki je oviral promet. S tem je pridobil lep prostor, kjer bo stal spomenik padlim borcem. Pa tudi zunanje lice trga je dobilo prikupnejši izgled, ker je Turistično društvo napravilo lep park. Škoda le, da še nekateri zlagajo les na tem prostoru, kar kvari celotno lice okolja samega. Malo več uvidevnosti pa bi le bilo potrebno. Kaj pravite?

Kotiček za naše žene

KAJ MORAMO VEDETI O POTENJU

Mnogi mislijo, da je potenje samo neprijetnost, ki kvari obleko in sploh povzroča nevedčnosti. Pozabimo pa na funkcijo, ki jo s potenjem opravlja telo. S pomočjo potenja namreč človeški organizem ureja telesno toploto in izloča strupe.

Potenje po obrazu je neprijetno, ker se koža sveti in se ga ženske še posebno bojimo. V tem primeru pomaga, če se vsak dan umivamo s kakim dobrim medicinskim milom, ki kožo posuši. Tudi kumarična voda je zelo dobro zdravilo.

Ce se prekomerno potite pod pazduho, nikar ne uporabljajte potnic, ker se boste tako le še bolj potile, poleg

ČESEN IN ČEBULA KOT DOMAČI ZDRAVILI

Čebula vsebuje mnogo rudninskih soli, olj, sladkorja, limonine kisline in drugih spojin. Zaradi teh sestavin je znana kot izvrstno sredstvo proti poapnenju žil. Čebula pa tudi pospešuje izločanje seča, krepi živce, urejuje prebavo in razkužuje prebavila.

Čebulova omaka čisti želodec in čreva ter pospešuje izločanje škodljivih snovi. S surovo čebulo pogosto odpravimo prebavne motnje, preženemo kašel, zdravimo boleznj sečnega mehurja in ledvice ter odpravljamo posledice prehlada.

Najlažje uživamo drobno sesekljano čebulo, potreseno na kruh s surovim maslom ali pa v svežem kravjem siru in v raznih solatah.

Česen ima razen sestavin, ki jih vsebuje čebula, tudi precej joda, zato je še primernejše sredstvo proti poapnenju žil. Uporabljajo pa ga tudi za odpravljanje glist pri otrocih.

Čebulo in česen pa koristno uporabljamo še v razne druge namene.

Ce te p'či čebela, osa ali komar, natri ranico s prerezano glavo česna ali če-

tega pa tudi higienične niso, ker jih ne moremo tako pogosto prati, kot bi jih morale. Edino in najboljše zdravilo proti tej nevedčnosti je redno umivanje v vroči vodi in izpiranje z mrzlo, ki znojnice dobro zapre. Vsako drugo zdravljenje lahko škoduje. Gotovo tudi ni prazna trditve, da so tisti ljudje, ki se pogosto pote bolj zdravi kot tisti, ki se neradi potijo.

Tudi potenje nog je neprijetno, ker nam kvari nogavice in čevlje. V tem primeru si moramo noge vsak večer umivati s salicilnim milom, če pa tega nimamo, pa vsaj v vodi, ki smo ji dodali nekoliko boraksa. Priporočljivo je tudi umivanje nog v deževnici.

bule. Bolečine bodo kmalu prenehale in otekline ne bo.

Ce imaš ozeblino na rokah ali nogah, jih kopaj v mlajni vodi, nato dobro obriši in namaži s čebulnim sokom. To ponavljaj po krajših presledkih.

Krvavenje iz nosa hitro ustaviš, če vdihavaš vonj zveze prerezane čebule ali če vsrkavaš v vodi razredčen sok čebule.

Hripavost, kašel in celo katar bronhijev preženeš, če uživaš večkrat na dan po eno žlico čebulnega soka s sladkorjem. Čebulni sok pa pripraviš takole:

Nastrgaj pol kilograma čebule in izcedi ves sok, nato pa ga zmešaj s 15 do 20 dkg čistega medu in v litru brezalkoholnega groznega soka. Zdravilo je takoj uporabno.

Izvrstno sredstvo proti prebavnim motnjam in tudi proti bolečinam v vratu so čebulne kapljice, ki jih užiješ trikrat na dan v kozarcu vode ali sladkorju (10 kapljic). Pripraviš pa jih tako, da zmečkaš dve čebuli, sok pa premešaj s četrt litrom čistega alkohola in pusti počivati 8—10 dni.

Čebula kot čistilno sredstvo

Muhe ne bodo sedale na šipe, ki smo jih zdrgnile s koščkom v krop pomočene čebule.

S koščkom čebule odstranimo s slik madeže od muh.

Noži ne bodo rjaveli, če jih podrgnemo s koščkom čebule.

Mažeže, ki ste jih napravili na perilu s prevročim likalnikom, odpravite, če jih zdrgnete s koščkom čebule in nato izperete z mrzlo vodo.

Zmrznjene roke in prste močno zdrgnite s čebulo.

Molji ne bodo prišli v omaro, v katero ste položili nekaj celih, neolupljenih čebul. Najbolje je, da jih daste v odprto skatlo. Obleke, ki jo vzamete iz te omare, pa ne pozabite pred uporabo dobro prezračiti.

Izdatno in poceni pecivo

V pol litra mleka daj 5 dkg kvasa, dve celji stepeni jajci, dve žlici sladkorja, kozarec belega vina, nekaj limonove lupinice in nekaj soli. V to vsuj približno 1 kg bele moke in zmešaj. Testo naj bo mehko in naj vsaj četrt ure počiva, nato pa ga razvaljaj za prst debelo. Zdaj nastrgaj pol kilograma sala v kosu z nožem in ga postavi za kake pol ure na toplo. Četrtno tega sala natrosi na razvaljano testo, nato pa ga razreži (testo) na štiri enake dele podolgim in počej. Dele položij drugega vrh drugega tako, da se namazani plasti stikata. Na koncih malo pritisi, da se testo sprime. Nato testo zopet razvaljaj, ga potrosi z drugo četrtno sala, razreži na štiri enake dele in položij drugega vrh drugega tako kot prvič. Tako ponovi štirikrat. Nazadnje razvaljano testo nareži na kvadratke po približno 8 do 10 cm², v sredino daj malo marmelade ali orehovega nadeva in zgani v trikotnik. Peci v zmerno vroči pečici. Ko je pecivo pečeno, ga povaljaj še v sladkorni moki. Čim delj to pecivo stoji, tem bolj okusno je.

IZ CELJA...

Preko 2.800 Celjanov gledalo zabavno prireditev

V soboto in nedeljo je bilo v celjskem starem gledališču pet predstav z zabavnim sporedom. Nastopili so naši znani humoristi kot so Ježek iz Ljubljane, Božo Podkrajšek in Zlatko Zei iz Maribora, Buci — tov. Hrašovec iz Celja in Tumpek s svojim partnerjem Leibom iz Zagreba. Pri sporedu je s solo točkami in v duetu sodelovala Beti Jurkovič, igral pa je znani Feri Souvanov orkester iz Ljubljane.

Prireditev je organiziralo trgovsko podjetje »Volna«, ki je hotelo na ta način ustreči svojim odjemalcem in Celjanom sploh. Ker zaradi precejšnjih stroškov takih prireditev v Celju ni mnogo, je to toliko bolj hvalevredno. Dvajset udeležencev prireditev je bilo tudi izžrebanih in so dobili lepe nagrade — pet med njimi volneno blago za moške obleke.

Zanimanje za prireditev, ki sicer ni bila reklamnega značaja, je bilo zelo veliko. Vstopnice za vseh pet predstav

PRIZNANJE TOVARNI POHIŠTVA V MIRNI

Pri nas smo vajeni, da kritiziramo in godrnjamo nad tovarnami in trgovskimi podjetji, če dobimo slabo blago. To je seveda upravičeno. Zelo redko pa se primeri, da bi nekdo, ki je dobil za zmeren denar dobro blago po enakem merilu, izrekel tovarni oziroma kolektivu priznanje ter mu tako dal zadoščenje za trud in pobudo za nova prizadevanja.

Ob tej priliki bi predvsem rad dal priznanje delovnemu kolektivu Tovarne pohištva v Mirni pri Gorici. Če se ne motim, je to mlado podjetje in pri nas še malo znano (ne smemo zamenjati s tovarno pohištva v Novi Gorici — Kromberk), vendar pa izdeluje kvalitetne izdelke. Ko sem pregledoval novo nabavljeno spalnico, nisem opazil niti ene napake, temveč povsod sledi skrbne roke. To pri vseh naših podjetjih s tako dragim predmetom kot je pohištvo ni vedno primer, pa tudi pri drugih konjunkturalnih panogah ne. Omeniti je treba tudi, da je podjetje iz Mirne, ki prodaja svoje izdelke preko Trgovskega podjetja »Les«, tudi glede cen solidno. Spalnice (trodelna omara s komodo) stane 87.000 din, torej je cena nižja od sličnih spalnic, ki so jih prodajala ostala podjetja v zadnjih šestih mesecih.

Celjani so nove spalnice iz Mirne, ki jih je bilo okrog 15, hitro kupovali. —ko

CENE NA CELJSKEM ZIVILSKEM TRGU

	Soc. sekt.	Priv. sekt.
krompir	22-24	25
čebula	42-44	45
kislo zelje	48-50	49
špagetini	240	240
grah v stročju	80-100	100
fižol, nizke	60	50
fižol, visok	80	70-80
solata	70-80	80-120
špinata	60-80	80-110
cvetača (brokoli)	90	—
korencček	—	30-40
radič	40-60	100
česen	80-100	100-150
jabolka	100	100
suho sadje	125	120
suhe slive	120-150	—
suhe smokve	160	—
orehi v lupinah	150-165	—
orehova jedra	500	—
limone	200	—
smetana	—	160
skuta	—	120
jujca	—	11-12
perutnina, komad	—	250-300
bela moka	—	110-120
psenični zdrob	—	120
psenica	—	60
koruza	—	60
vino	—	130
bučno olje	—	350

Z ZBORA VOLIVCEV TERENA SPODNJE TRNOVLJE

Pred kratkim smo imeli v Trnovljah zbor volivcev, kjer smo poleg predloga družbenega plana za leto 1965 obravnavali še vrsto aktualnih vprašanj. Tako smo govorili o izdanih odloku, po katerem bodo morali lastniki zemljišča, kjer se nahajajo odvodni jarki, kanale redno čistiti.

Volivci smo se razveselili tudi vesti, da je konstrukcija za poplavi uničeni Majdičev most že naročena in da ga bomo v doglednem času začeli graditi.

Razsvetljava Trnoveljske kakor tudi Bežigradske ceste od Tovarne emalirane posode do Gajev je zbuja lastne čase mnogo negodovanja med Trnoveljskimi. Govorili smo o tem na mnogih zborih volivcev, pošiljali prošnje in delegacije na LOMO, vendar so obljube ostale le obljube. Končno pa imamo v rokah dopis, v katerem je obljubljeno, da bodo te ulice v kratkem dobile razsvetljavo. Volivci upamo, da tokrat ne bo ostalo samo pri obljubah.

POT SKOZI HUDIČEV GRABEN BO UREJENA ŠE TA MESEC

V zvezi s člankom o potrebi ureditve poti na Hudičev graben, ki smo ga objavili v zadnji številki našega lista, nam je celjsko Planinsko društvo poslalo tole pojasnilo:

Pot na Hudičev graben bi bila že meseca aprila obnovljena, če bi bilo ugodnejše vreme. Zica in klini so že pripravljeni, prav tako pa tudi odoben kredit s strani Olepeševalnega in turističnega društva Celje. Delo bo izvršeno še ta mesec.

Sreča te išče...

Tovariš Špeglič Alojzij doma iz Arcelina, mizar v tovarni Celeia-Sad, je pred kratkim prvič v življenju kupil srečko Sportne loterije, jo vtičnil v žep suknjice in skoraj pozabil na njo. Ko je bilo žrebanje, tudi ni pomislil, da bi nemara bil med srečnimi dobitniki in sploh ni zasledoval izžrebanih rezultatov. Uprava loterije je zato morala po radiu in časopisu iskati izžrebano številko in srečnega lastnika. Njegova hčerka si je slučajno zapomnila številko srečke, ki jo je nedavno kupil njen oče, ko je slišala poziv, je presrečna stekla k očetu v tovarno in mu naznanila veselo vest. Takoj se je napolnil na podružnico drž. loterije in izvelel iz žepa zmekčano srečko, ki mu je čez noč prinesla premoženje — milijon dinarjev.

Prebivalci Celja in okolice imajo sploh srečo pri žrebanjih. V lanskem letu je pri državni loteriji Pepca Rebernjak, doma iz Ponikve pri Celju, zadela milijon dinarjev samo na eno srečko. Prav tako je Zerdonerjeva iz Lave pri Celju lani zadela 300.000 din. Pri Sportni loteriji je neka delavka iz Volne Laško zadela 200.000 din. Računovodja iz »Konus« v Slov. Konjicah je kupil letos pol srečke in zadela 400.000 dinarjev. Sploh je več Celjanov v zadnjem letu zadelo pri srečkah po 100.000 dinarjev. Kot so mi povedali v podružnici Državne loterije v Celju, skoro slednji mesec »čez noč obogatila« kdo iz Celja ali okolice, tako, da ima človek že vtis, da prebivalce celjske okolice še prav posebno išče sreča. Preizkusimo jo še mi...

Gibanje prebivalstva v Celju

V času od 4. do 7. maja 1955 je bilo rojenih 51 dečkov in 25 deklic.

Poročili so se: Franc Krajnc, mesarski pom. in Marija Kobale, kuh. pom., oba iz Celja; Anton Oberžan, železostrojar in Marija Vetrnik, nižji knjižničar, oba iz Celja; Mihael Kolari, avtomobilist in Dragica Golob, tkalka, oba iz Celja.

Umrli so: Angela Timbran, roj. Jeršek, snailka iz Dobrne, stara 51 let; Anton Srebotnjak, kmet iz Celja, star 77 let; Ivan Selik, delavec iz Celja, star 21 let; Franc Prešiček, poljedelec iz Vetrnika, obd. Kozje, star 22 let; Martina Ulaga, otrok iz Laškega, star 1 leto; Jože Ambraz, delavec iz Bunčič, Veržje, star 44 let.

PRVA REDNA LETNA KONFERENCA KOMUNISTOV KOMUNE VOJNIK

Premalo individualnega študija - glavna hiba komunistov

Obširno poročilo o dosedanjem delu začasnega komunskega komiteja je podal sekretar vojniškega komunskega komiteja tov. Stane Sotler. V poročilu je zajel predvsem hibe dela v vseh štirih osnovnih organizacijah: Dobrna, Strmec, Frankolovo in Vojnik. Kljub temu, da je v poročilih iz letnih konferenc osnovnih organizacij razvidno, da so se člani vključili v množične organizacije, da bi jih dvignili in v njih pravilno usmerjevali delo, vendar je premalo čutili agilni vpliv članov. Osnovne organizacije posvečajo vse premalo pozornosti sprejemanju novih članov — zlasti mladincev, ki prihajajo iz vojske. Tudi socialni sestav komunistov v tej komunici ni zadovoljiv, ker tvorijo večino članstva le nametščenci. Člani se premalo udeležujejo v raznih gospodarskih akcijah, kjer

bi morali biti vodilna sila, saj bi se s tem najbolj uveljavili in dobili zaupanje ter ugled pri ljudeh.

Na konferenci so ugotovili, da je vzrok takemu stanju pomanjkanje ideološke izobrazbe članov. Večina diskutantov se je izjavila za individualni študij, ki naj bi bil povezan s seminarji. Na konferenci so poudarili važnost poseganja članov v dejavnost kmetijskih zadrug kakor tudi odgovornosti članov za kriminalna dejanja v podjetjih.

Izvoljen je bil devetčlanski komunski komite in pet delegatov za okrajno konferenco.

Konferenci sta prisostvovala tudi člana Okrajnega komiteja tov. Pelko in tov. Ančič, ki sta dala napotke za nadaljnje uspešno delo.

Vizjak Darinka

TO in ONO iz občine Prebold

ČLANI DRUŠTVA PARTIZAN KLJUB VSEMU DELAJO

Nekateri so ugotovili, da je v društvu Partizan v Preboldu nastopila kriza. Res je, da se je v Preboldu za šport in telovadbo trudilo več desetletnih telovadcev in tako sta bila v Preboldu vsakovrsten šport in telovadba že tradicija. Danes pa ni dovolj »gonilne sile« in telovadnice pogrešamo. Sicer pa tudi brez prave, čiste in značne telovadnice preboldski Partizan ne spi. Pozimi so smučarske tekme, tudi tečaj, poleti pa se kosamo v plavanje, saj imamo lep, nov bazen. Potem so štafete, proste vaje ali pa vaje na orodju.

Na letošnjem občnem zboru smo se dogovorili, da mora društvo zajeti vso širino udeleževanja. Posebna naloga pa bo, da bomo zajeli ves zdrav mlajši rod in mu vcepili veselje do telovadbe. In če bomo dosegli še zgraditev prepotrebne telovadnice, bo preboldski Partizan žel najlepše uspehe.

PEREC PROBLEM JE ŠOLA

Otrok je za 15 učilnic, učilnic pa le 7. V Preboldu se pouk na osnovni šoli kot na nižji gimnaziji vrši pravzaprav od zore do mraka, in kot vse izgleda, se bo kmalu poučevalo v treh izmenah. Pa da vidite te šolske stare klopi! Nič kolikokrat se zgodi, da se sredi pouka stresejo šipe od silnega poloma. Namreč, nek učenec se je prehitro okrenil in s tem zamajal celo vrsto klopi, ki so med seboj povezane. Posledica? Dvajset učencev v razredu stoji sledi pouku. Mimoidoči včasih pozno ponoči slišijo, kako v šoli poje kladivo in škriplje žaga. Tovariš ravnatelj namreč zbija klopi. Ze nekaj let se govori o gradnji nove šole, toda...

IN TA PRELJUBA STANOVANJA

V Preboldu ni stanovanj za zdravnik, niti za ostalo zdravstveno osebje, težko ga je najti za učitelja in prav tako težko za druge. Kadar prispe odločba za izselitev, so vedno prepri. Na mnogih sejah pa se Preboldčani zaskrbijo vprašujejo, kako rešiti problem. Dva ali tri stanovanjske bloke, pa bo stvar v redu! Toda kje dobiti denar? Postavili so že odbor, ki naj bi osnoval stanovanjsko zadrugo in le-ta bi vodila borbo za graditev novih stanovanj. Na nekem sestanku so govorili, da bi se sicer našli lepi milijončki, samo treba je ljudi, ki bi resno in z vne-mo zagrabili za delo. Toda v tem odboru so najbrže ljudje, ki imajo sami lepa in udobna stanovanja in jim ni mar za tiste, ki so stlačeni po zatohlih luknjah, ki so dostikrat slabše od prenekaterih svinjakov.

TUDI PREBOLDSKA SVOBODA PRIDNO DELA

Pevci pripravljajo samostojen koncert, gledališka družina je naštuđirala »Mladost pred sodiščem« in »Ugasle luči«. (S prvo dramo so nastopili že petnajstič.) Dramska skupina obrtne šole pridno vadi »Navadnega človeka«, nižja gimnazija pa pravilčno igra »V gradus«.

Vse sekcije v okviru Svobode se pripravljajo na kulturni dan, ki bo v mesecu juliju. Gledališka družina ima v načrtu naštuđirati »Veliko puntarijo«. Dobro bi bilo, da bi se takoj osnoval odbor, ki bi povezal priprave za ta pomembni dogodek v Preboldu — kulturni teden.

IZ NAZARIJ

ALI JE RES ZA NAŠE OTROKE VSE DOBRO

Zaradi imobilizacije denarnih sredstev v lanskem letu je pri nas gradbena dejavnost precej zaostala. Tako bodo letos nadaljevali z delom samo na gradnji stanovanjskega bloka, medtem ko izgleda, da se gradnja šole ne bo premaknila z mrtve točke. In ravno novogradnja šole bi bila nujno potrebna. Res je, da smo lansko leto pridobili s preureditvijo potrebne prostore, toda pomisliti moramo, da to stanje ne more trajati še naprej, kajti prostori, ki smo jih preuredili, so zaslini in v zimskem času tako hladni, da so zdravju otrok škodljivi. Mogoče so si oni, ki so predlagali tak zasilen izhod, ogledali šolo v Velenju, kjer sedaj gostuje nižja gimnazija. V tem prostoru je bila svoj čas tudi konjušnica. Ali je res za naše otroke vse dobro? Mislimo, da bi bilo za Nazarje prvo, da postavi svojimi otrokom tako šolo, ki bo le-tem drugi dom. Ali ne?

MISLI

Ljubezen je barva življenja. Zal, tudi ta barva zelo rada obledi.

—o—

Teško živi, kdor je sebičen, še teže pa živijo s sebičnejšim drugimi.

—o—

Optimist ima to napako, da ima sebe za boljšega, kakor je v resnici.

...IN ZALEDJA

Kozjani se zahvaljujejo...

Kozjansko ljudstvo se iskreno zahvaljuje organizatorjem Kozjanskega tedna, to je DIT, vsem vodilnim funkcionarjem celjskega okraja in OZZ za razumevanje, da so to velikopotezno akcijo tudi materialno podprli, vsem požrtvovalnim kmetijskim strokovnjakom, ki so pustili svoja odgovorna mesta in v kratkem času pregledali področje 22 kmetijskih zadrug na območju 12 občin. Pregledana in analizirana so bila dobra, srednja in najslabša kmetijska posestva, tako da smo dobili točno sliko

IZ VELENJA

V počastitev desete obletnice osvoboditve, je ljudska univerza v Velenju pripravila pretekli tork Kosovelov večer. Dijaki velenjske gimnazije so obširno in dovršeno recitalizirali Kosovelove pesmi. O delu in življenju kraljskega poeta je govoril predmetni učitelj Smajs. Literarni večer so lepo izpolnile glasbene točke.

Lahko trdimo, da je literarni večer zelo dobro uspel, kar so potrdili tudi poslušalci, ki so s ploskanjem dokazali, da jim je večer ugaljal.

Na zadnji seji Svobode so se pogovorili o izobraževalnem tečaju za delavsko mladino. Podprla ga bo uprava rudnika. Upajmo pa, da se bodo poleg nje za tečaj zavzeli in ga podprli vse množične organizacije in podjetja.

Na rudniku bo vsakdo, ki bo hotel v tečaj za polkvalificirane in kvalificirane delavce, moral najprej v splošno izobraževalni tečaj. Dotok delavcev iz vseh krajev Slovenije in Hrvaške je vedno večji. Zato je prav nujno, da čimprej začnejo s takim tečajem.

S takim tečajem bodo lahko močno dvignili splošno izobražbeno ravnanje delavstva v Velenju. Zato je bila tudi seja Svobode plodna. Na njej so se pogovorili o najnujnejšem delu v bodočnosti.

PROSLAVE 10. OBLETNICE OSVOBODITVE

Tudi na Prevorju so v nedeljo, dne 8. maja proslavili 10. obletnico osvoboditve s kratkim programom v osnovni šoli, kjer se je zbralo mnogo ljudi.

Posebno pozornost je zbudila godba na pihala SKUD »France Prešeren« iz Celja, ki je še po proslavi višvala vedro in svečano razpoloženje med poslušalci.

*

Prav dobro pripravljeno proslavo desete obletnice osvoboditve so imeli v Dobrini pod Žusom v nedeljo, dne 8. maja. Ob 15. uri so v nabito polni dvorani nove osnovne šole pričeli izvajati program, ki je bil bogato in dobro naštuđiran. Po referatu učiteljice tov. Gabrškove je zapel moški pevski zbor IZUD več pesmi, sledile so recitacije in deklamacije. Nato je bila igra »Matji«, lepo podana in dobro naštuđirana. Potem je še godba na pihala SKUD »France Prešeren« iz Celja z igrala nekaj venčkov partizanskih, narodnih in nekaj umetnih kompozicij, kar je občinstvo zelo navdušilo.

ALI JO BO VSAJ TA KAZEN IZUČILA

V tekstilni tovarni »Volna« v Laškem so kaznovali neko delavko z disciplinsko kaznijo premesitve na drugo delovno mesto nižje skupine za dobo treh mesecev.

To je dokaj ostra kazen, zato pogledimo zakaj je bila izrečena.

Delavka je bila zasačena, ko je skušala odnesti iz podjetja 45 dkg volnene preje. To ni bilo prvič, tudi prej je že storila podobno dejanje, saj je sama priznala, da je tak zavilek že lani odnesla domov.

Ta delavka je tudi zelo nedisciplinirana. Samo v mesecu januarju je imela 26 neopravičenih izostankov, za kar jo podjetje ni kaznovalo, ker so smatrali, da je že zadostno kaznovana s tem, da je izgubila pravico do otroškega dodatka za dobo enega leta.

V podjetju pravijo, da bi jo sicer za vse to lahko takoj odpustili z dela, vendar pa tega niso storili samo zaradi tega, ker so upoštevali, da ima otroka, ki bi v primeru odpustitve ostal brez vsakih sredstev.

Tudi lokalni niso izrekli najostrejšee kazni, temveč so jo samo premeslili na drugo mesto nižje skupine v prepričanju, da bo la kazen na njo vzgojno vplivala in da bo z delom pokazala, da hoče popraviti storjene napake.

V podjetju so še enkrat dali možnost tej delavki, da se popravi, da se vključi v delo s pravilnim odnosom tudi do družbene lastnine. Samo od nje je odvisno ali bo la zadnji vzgojni ukrep podjetja pravilno razumela.

IZ STRMCA

Soške vasi so letošnji prvi maj prav svečano proslavile s tem, da je v njihovi vasi ta dan prvič zagorela električna luč. V dveh letih so napeljali 3 km daljnovo, postavili transformatorsko postajo in napeljali 24 km lokalnega omrežja. Ta dan bo vsem prebivalcem ostal v trajnem spominu. Poleg zelo prizadevnih in delavnih prebivalcev teh vasi ter poleg dobrega odbora ima največ zasluga za razumevanje hitro napeljavajo elektrike resnično požrtvovalni predsednik elektrifikacijskega odbora tov. Maks Majcen.

današnjega kmečkoga gospodarjenja na Kozjanskem.

Ko so ob zaključku te akcije na skupnem zborovanju še enkrat analizirali delo te akcije, so navzoči smatrali ta dan kot mejnik med stari in novim načinom kmetovanja na Kozjanskem.

Kozjansko je bilo doslej res zaostalo in revno, kar pa ni samo krivo. Pozabiti ne smemo, da je te kraje močno opustošil okupator in da si ljudstvo le s težavo utira pot k napredku in izboljšanju. — Kot je pokazal Kozjanski teden, bo ta prepotrebna akcija brez dvoma rodila koristne sadove. Zato pa je ljudstvo hvaležno vsem, ki so v tej akciji sodelovali.

IZ MOZIRJA

Zadnjo nedeljo je gostovalo pri nas mladinsko kulturno-umetniško društvo »Kajuh« iz Ljubljane, ki je priredilo večer narodnih pesni in plesov. Pohvaliti moramo nastopajoče, kajti izvajanje celotnega programa je bilo brezbolno in na višku. Ni čuda, da so ljudje v soboto in nedeljo zvečer dvorano popolnoma napolnili. Prihodnjo soboto in nedeljo pa bo nastopilo domače KUD »Savinja« z Budakovim »Metežem«. Tudi tu pričakujemo obilne udeležbe.

Preteklo soboto in nedeljo se nam je nudil v Mozirju kulturni dogodek posebne vrste. Nastopila je plesna skupina Mladinskega kult. umet. društva Kajuh iz Ljubljane. Skupina je izvršno izvajala razne ljudske plesne ob spremljavi svoje lastne godbe. Mladi plesalci in plesalke, bilo jih je 22, so nam nudili lep umetniški užitek. Gledalci so bili z izvedbo plesov izredno zadovoljni in niso štedili s priznanjem. Najbolj je užgal ukrajinski ljudski ples. Ples je spremljalo tudi petje. Ob pestrih skupinskih nastopih nam je hitro minil čas. Vsi želimo, da bi nas ta skupina ob priliki zopet obiskala.

V soboto, dne 14. 5. in v nedeljo dne 15. 5. bo uprizorila naša igralska družina Budakov »Metež«.

Pripravlja se tudi proslava 10-letnice zmage nad nacizmom. Sodelovali bodo vse organizacije v kraju.

PREBIVALCI REKE NAD PREBOLDOM SI ŽELE TRGOVINE

Pred nedavnim je imel vaški odbor SZDL v Reki nad Preboldom sejo, na kateri so razpravljali o letošnjih pridelavih v okviru desete obletnice osvoboditve. Med drugim je iznesel odbor tudi željo vaščanov po lastni trgovini. Vas Reka je oddaljena 5 km od najbližnje trgovine, tako da vaščani za nakup blaga in prehranbenih artiklov izgube precej časa, kalerega bi koristneje porabili drugje. Odbor je mnenja, da naj bi KZ Prebold ustanovila v Reki svojo poslovalnico, katere bi imela z enim uslužbencem dobre uspehe, ker bi poslovalnica ne samo nudila razno blago polnošnikom, ampak bi tudi v jesenskem času odkupovala kmetijske pridelke.

Prav tako kot za trgovino pa je odbor iznesel željo, da bi v bližini na Dobrni pri Preboldu ali pa v sami Reki odprli zopet žago, ki bi rezala za kmetje hlodovino.

Gibanje prebivalstva v celjski okolici

V času od 2. do 7. maja 1955 je bilo rojenih 15 dečkov in 11 deklic.

Poročili so se: Jakob Dernaž, delavec iz Sv. Petra, obd. Brezje in Marija Juvan, poljedelka, stanujoča istotam; Karl Vidic, poljedelec in Santej Vida, poljedelka, oba iz Marjane vasi, obd. Jurkloster; Kunšek Jožef, poljedelec in Kranjc Ana, gospodinja, oba iz Marjane vasi; Franc Menhart, tesar iz Zbelovske gore in Marija Bralec, tovarn. delavka iz Rimskih Toplic; Peter Krajnc, elektromonter iz Megojine in Vasilija Čuš, nameščena iz Zalca; Jožef Hribnerič, delavec iz Skednja in Marija Gaber, poljedelka iz Pletovarja, obd. Dramlje; Planko Stanislav, poljedelec iz Laži in Brilej Marija, poljedelka iz Planinskega vrha; Smeh Vincenc, tovarniški delavec iz Štor in Orož Julijana, tovarniška delavka iz Vrhnar; Jernej Andrej, kmetijski tehnik iz Bezovja in Skočir Nada, gospodinja iz Sentjurja 17; Valentin Reher, rudar iz Velenja in Rožič Franciska, poljedelka iz St. Jungert; Rudolf Rožič, poljedelec in Marija Špeglič, poljedelka, oba iz St. Jungerti; Maks Krajnc, poljedelec iz Otmenje in Emilija Stožir, poljedelka iz Smartra in R. d.; Sušnik Ivan, gozdni delavec iz Tešove in Pina Marija, poljedelka iz Cepelji; Strnišnik Valentin, iz Jesenovega in Strnišnik Ivana, poljedelka iz Zaplanje.

Umrli so: Della Mea Anton, osebni upokojenec iz Lahovgrabna, star 87 let; Katarina Ojsteršek, previzitarka iz Pance, stara 84 let; Dolac Jožef, previzitarka iz Trnovelja, obd. Strmec, star 76 let; Franciska Oevirk, roj. Svet, gospodinja iz Gotovelj, stara 74 let; Katarina Jelen, rojena Zupanc, previzitarka iz Studenc, obd. Zalec, stara 75 let; Antonija Koncila, roj. Bucar, o-skrbovalnica iz Pernovega, stara 72 let; Vincenc Steiner, upokojenec, kmet iz Gotovelj, star 78 let; Kotnik Analijsa, gospodinja iz Dobja pri Lesincem, stara 25 let; Koprivc Franc, otrok iz Drenške rebr, star 7 let; Crnec Pankar, zidar iz Pilštana, star 67 let; Tržan Franc, kmet iz Hrušovja, Planina, star 75 let; Novak Mihael, mlinar in žagar iz Vrhnar, star 80 let; Točaj, roj. Novak Marija, gospodinja iz Smartra in R. d., stara 58 let; Divjak Katarina, kmetovalka iz Ojstriške vasi, stara 78 let.

MED ŽENAMI

Prva: »Ona mi je povedala, da si ti njej povedala tajno, za katero sem ti naročila, da jo ne poveš neje.«

Druga (užaljeno): »Toda jaz sem ji vendar rekla, naj ti ne pove, da sem ti povedala!«

Prva: »Oh, draga, torej ne povej ji, da sem ti povedala, da je ona meni povedala...« Itd. itd.

Noč pred slovesom

(Konec.)

Zopet sta slonela ob ograji, zatopljena vsak vase, drug poleg drugega, in vendar tako nedoločno daleč vsaksebi kakor noč, ki je bila izginila neznano kdaj, in jutro, ki je gorelo zdaj v tisočih slabotnih ognjih blede svetlobe... Trenutki tišine... břežkončne tišine in žogčega, negotovega molka... Drhte-nje... neenakomerno sunkovito dihanje, kakor nezaznavno počasno nihanje časa. Naposled bežni pogled... sijoči v strahu... gasnoči v bojazni, in v njih nekje eno samo kruto vprašanje — čemu.

»Darja, vse je odveč,« je hladno, skoraj odsotno spregovoril Leonid, ko je začutil njene solze. »Nič ne more spremeniti bistva stvari... in poleg tega ni sedaj ne časa in ne časa za to, kajti niti solze ne morejo podaljšati tega trenutka v večnost, ali pa ga narediti drugačnega, kakor je... Zatorej ne joči več... Saj taka vendar ne boš mogla na vlak! Slišiš, Darja?«

Darja se je nenadno obrnila in zbežala, Leonid pa je počasi stopil za njo. Dvorana se mu je zazdela zdaj temna, kakor da so v nji še zmeraj sence noči, zdaj zopet svetla, lesketajoča se in žareča v slepeči svetlobi brezštevilnih luči. Kako daleč je bilo vse! Neizmerno daleč. Bilo je. Nekeč. In nikoli več. Oziral se je naokrog in taval... taval skozi žalostno prizorišče slovesa. Človek se zmeraj poslavlja. Vse življenje ni nič drugega kakor poslavljanje. Slovo! Kako bedasto... in kako trpko, če se poslavljaš od človeka, ki si ga ljubil, ker ti je bil vse. Nenadoma je začutil vso prejšnjo slabost; obraz je pobelzel, v oči je planila tema... rahel val vročine... in bilo je zopet vse mimo. Samo trenutek, je pomislil, in življenje odmre. Da, trenutek, in VSE se spremeni v NIC. Mahoma ga je postalo strah, strah pred nečim neznanim, nedojemljiv brezimen občutek, ki je legel na njegovo dušo in jo vzmirlil. Stal je pred ogledalom, blede kakor stena, ko se je v njem prikazala Darja. Stala je za njim, oblečena v črno težkega brokata, kar je še bolj poudarjalo dovršene oblike njene vitke postave, belino polti in sijaj zlatih kodrov, ki so v lahnih valih padali na ramena; spod privzdignjenega ovratnika kratkega hermelinskega ogrinjala se je lesketala biserna ogrlica, ki je prav tako izpopolnjevala dovršene poteze grško oblikovanega obraza. Stala je, blede in hladna v brezizrazni lepoti svojega bitja. Leonida, ki je bil ob pogledu nanje tolikokrat znova očaran in ga je ta angelska nežnost zmeraj znova zbežala, so navdala blažena čustva tiste prve čiste in plemenite ljubezni, kakršno si priznavajo petnajstletni zaljubljeni. Rahlo se je okrenil.

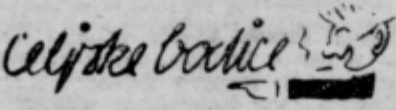
»Kje si bila?«
»Zgoraj. Ali ne vidiš, da tu ni nikogar, razen tebe seveda.«
»Ah, da. Saj tudi nisem nikogar iskal, razen tebe,« je z boleštnim nasmeškom ponovil Leonid.

»Sedaj pa stopiva še gor, sicer se v teh kratkih minutah ne bova utegnili posloviti...« Boječe se ga je oklenila in Leonid je bilo, kakor da mu je bla-

žena usoda vrgla v naročje deklico njegovih sanj, ki mu je ne more vzeti nič več na tem svetu. Strastno jo je objel in se dotaknil njenih ustnic... z nje-nega obraza je ta hip izginila senca prikrita nemira, in mahoma je stala pred njim vsa drugačna, nedojemljiva in skrivnostna... kakor dete, ki razume veliko resnico, ker je ne more razumeti... stala je pred njim kakor pre-živ fantom nečesa izgubljenega, po-zabljenega, in kakor sanjski privid, ki se zmeraj znova vrača, ker to pozablje-no ne moreš nikoli pozabiti. Gledal jo je in se smehljaj, ne da bi vedel; čutil je njeno bližino, in sedaj se mu je zazdela, kakor da je tudi sam otrok, otrok, ki ne razume, ker ne more, ker ne sme, kajti brž ko bi hotel razumeti, bi privid izginil, in izgubljeno bi bilo morja pozabljenost. Zdrnil se je in glava je klonila pod težo bežnih ne-jasnih spominov... Mučen molk... in nato oklevajoči koraki...

Znašla sta se sredi sobe, pogreznjena v temo, ki so vanjo skozi zastrte šipe tipali svetlobni prameni mračnega jutra. V kotu na desni je orkester igral nek osladen blues, tako da je z obrazov igralcev odsevalo blago melanholično navdahnjenje. Mize, obložene z naj-ravnostnejšimi pljčkami, so bile pri-maknjene k vsem štirim stenam. Poleg velikega, nizko spuščenega lestenca, ki je s svetlobo najrazličnejših barv raz-svetljeval plesišče, so prav tako iz vseh štirih kotov žarele rdeče luči, ki kljub medlosti niso mogle spremeniti vtisa slabo dekoriranega bara. Banalna me-lodramatična scena, je pomislil Leonid, ko je gledal te izmučene obraze, izmu-čene kakor po težaškem delu. Nesmi-selne, nepotrebne ceremonijalne sve-čanosti. Pretiravanje. Nič drugega. Toda ali je res tako? Mar moreš sploh prav presoati in prav misliti, če si bolan... neozdravljivo bolan?... Stojiš tu, stojiš kakor nič, kajti ti nisi več to, kar so oni. Podajš roko. Zakaj? Čemu? Ali bo potem kaj drugače? Hladni stiski rok. Naposled nepomem-bne vsakdanje besede. Besede zaradi besed! »Ostani, ali pa se vrni kasneje!« — »Prav rad, toda zdaj ne morem ostati.« — »Pridi!« — »Da!« — »Pri-deš?« — »Da, kasneje!« Leonid je vedel, da se ne bo vrnil za nič na svetu, zakaj jasno mu je bilo samo to, da ničesar več ne more voditi nazaj.

Ko sta odhajala, se je še enkrat ozrl. Kakor da bi nečesa iskal, nato so se vrata zaprla. »Za zmeraj. Vse za zme-raj. Šest let nerazdružnega življenja za to, da en sam trenutek zabriše in uniči vse.« Spustila sta se po stopnišču ni-zdol, molče in brez besede, ter odšla. Šla sta skozi sivkasto kopreno, ležečo nizko nad pokrajino, ki so kmalu v nji med borovce utionile mogočne stene nekdanje graščine. Nobenih vprašanj in nikakih odgovorov... Samo megla in konture dreves in gozdov... megla, ki se je prelivala in se zopet vase, kakor v samotni pozabe otočni spomini na preživele dni... in samo pot... neskončno dolga in kratka kakor hip... ter koraki kakor v negotovost, ki je v tem hipu našla v obeh svoj mir in pokoj...

MASCEVANJE

Kregal se z ženico je možiček in ji masčevanje je koval, da kaznuje zlobni njen jeziček, ki nikdar ni mirovati znal.

Dolge ure pamet je napenjal, da ženico bi kako ugnal in v iskanju vztrajnem ni odjenjal, dokler prave misli ni dognal.

Prav tedaj ženici se je bližal kruti petdeseti rojstni dan. Da prevzetnost njeno bi ponižal, zasnoval je prav peklenjski plan.

Ploščo z valčkom sam po svoji želji v celjskem radiu naročil je in so tam jo gladko zavrteli, ko njen jubilej napočil je.

»Svoji ljubi ženki mož čestita, ko stoletnice že pol slavi, da kljubuje letom srborita še naprej, to iz srca želi.«

Ko je čula v radiu ženica to število svojih mnogih let, jo popadla je omedlevica. Zdaj odkril je njeno starost svet!

In oblubo možu je storila, če pred svetom bo molčal odslej o višini njenih let števila, da bo dobra z njim kot nikdar prej.

Se celo pogodbo sta sklenila, ki prelomil je nihče še ni. Z njim je sladka in neskončno mila, nova sreča pa oba mladi.

MAJSKI SNEG

Po ulici stopal sem v majski dan pod okni široko odprtimi in vase sem vlekel pomladni dih z nosnicami razprostrtimi.

Tedaj prileteli nenadno, glej, po zraku metuljčki prebeli so in v soncu kot svetli koščki srebra nad mano se zavrteli so.

A vendar ni to metuljčkov roj, morda le zimske snežinke so, ki v lepi maj zakasile se čez čudno dolge ovinke so.

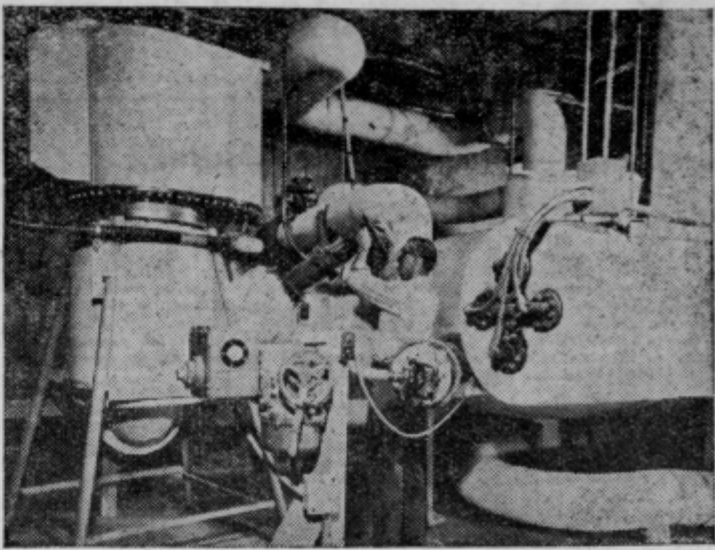
Ne! Niso metuljčki, ne majski sneg! Nad mano se roka je dvigala in skozi okno odprto je z velikimi cunjami migala.

In bil sem prašnih kosmičev poln, ki z njimi pokrila me usoda je, a vendar se nisem jezil nad njo. Le majhna to celjska nezgoda je...

PRAVEGA JE NAŠEL

»Dragi prijatelji! Zadnje čase mi je začel pešati spomin. Komaj, da se česa spomnim. Kaj naj naredim?«
»Posodi mi tisočaka.«

Priredil:
Jurček Krašovec
Ilustriral:
Tonček Skok

Poleg velikih izdatkov za proizvodnjo atomskega orožja v državah, kjer atomsko energijo proizvajajo, začnajo uporabljati jedrsko energijo tudi za gospodarske namene. Slika prikazuje velikansko napravo, ki s pomočjo jedrske energije proizvaja električni tok. Koliko bolje bi bilo, če bi vse napore za proizvodnjo atomske energije uporabili v koristne in mirne ljubne namene.

Žreb je določil srečne dobitnike

Letošnja prvomajska nagradna križanka ni bila težka, zato je čudno, da nismo dobili več rešitev, čeravno so nagrade zelo lepe. Bržčas so lepi prvomajski dnevi zvabili naše bralce v naravo in se jim ni zdelo posedati za mizo in reševati. Letos smo prejeli komaj 58 rešitev, v primerjavi z novoletno križanko (nekaj sto), zelo malo število. Tako majhno število reševalcev je pripomoglo, da so imeli vsi večje izgleda, saj je bil nagrajen skoraj vsak osmi reševalec in če odračunamo več kot polovico nepravilnih rešitev, vsak četrty reševalec.

Sreča je imela torej lažjo izbiro in je določila nagrade takole:

- 3.000 din Novak Vilma, Celje
- 2.000 din Oblak Miroslav, Celje
- 1.000 din Smeh Leopold, Teharje
- 500 din Kinkl Franjo, Celje
- 500 din Kramar Jože, Celje
- 500 din dr. Hočevar Vojteh, Celje
- 500 din dr. Hrašovec, Celje, Zidaniška

Štiri tolažilne nagrade za nenarodni-ke, vsak po 500 din, so dobili:

Paušer Drago, Celje; Pogačnik Janko, Celje; Primec Ferdo, Celje in Kopinšek Anton, Teharje.

Ker so vsi izžrebani nagrajenci iz Celja in bližine, naj vsak dvigne nagrado sam v upravi »Celjskega tedni-ka«.

RESITEV

PRVOMAJSKE NAGRADNE KRIZANKE

Vodravno: 1. Aparat; 6. ZIVEL PRVI MAJ; 16. Kapica; 22. Tar; 23. Motiv; 25. Ječev; 26. Epitet; 28. As; 29. Peruti; 30. Kupeja; 31. Usaditi; 32. Parija; 33. Kabina; 34. Prevala; 35. Da; 36. Apenini; 38. Korita; 39. Planita; 40. Cer; 41. Novaka; 42. Košata; 43. Planica; 44. Kala; 45. Gama; 46. Parati; 47. Vranica; 48. Kost; 49. Dola; 50. Morava; 51. Klevete; 52. Zastop; 54. Eni; 55. Galana; 56. Ploditi; 57. Kanoni; 58. Li; 59. volja; 60. Krivica; 61. Mati Vida; 62. Adamita; 63. Nakapal; 69. P. n. 65. Vsečina; 67. Adamita; 68. Nakapal; 69. P. n. 70. Sibila; 71. Statika; 72. Parabel; 73. Kri; 74. Krala; 75. Srakica; 76. Mosadik; 77. Trik; 78. To; 79. Via mala; 80. Novčan; 81. Bron; 82. Ra; 83. Sen-malo (Saint Malo); 84. Nalajim; 85. Blanca; 87. Bo; 88. Kartone; 89. Zarojen; 90. Krava; 91. Prijeti; 92. Zakoten; 93. Vrata; 94. Ve; 95. Vogezi; 96. Maričon; 97. Mrena; 98. ASU; 99. Ob; 101. Mota; 102. Pugačev; 103. Klada; 104. Amor; 105. Nad; 107. Ni; 108. Na-roden; 109. Hrana; 110. Uhati; 111. Ilok; 112. Vitamini; 113. Aida; 114. Trajan;

Navpično: 1. Ataman; 2. Pas; 3. Ar; 4. Amerika; 5. Torina; 6. Zita; 7. Ivi; 8. Vi; 9. Ljubiti; 10. Popita; 11. Rima; 12. Vela; 13. Iva; 14. Mi; 15. Jesenice; 16. Kidata; 17. Atila; 18. Peta; 19. Ili; 20. Co; 21. Ankar; 24. Tulji; 27. Pavica; 29. Panama; 30. Karata; 31. Uraliti; 32. Pevati; 33. Košava; 34. Planeta; 35. Deloid; 37. Pogoni; 38. Korana; 39. Plavica; 40. Castnik; 42. Karata; 43. Predica; 44. Kosovel; 46. Polica; 47. Vlovita; 48. Kanibal; 49. DELAVSKI; 50. Malina; 51. Klinika; 52. Zatopek; 53. PRAZNIKI; 55. Gonila; 56. Premica; 57. Karabin; 59. Vabilo; 60. Kratilo; 61. Makadam; 62. Debat; 63. Ada-kale; 64. Paračin; 66. Sir; 67. Atamani; 68. Na-sajen; 69. Princ; 71. Sramoti; 72. Povojen; 73. Krona; 75. Sintexa; 76. Molotov; 77. Trava; 79. Verjeti; 80. Naročeni; 81. Blata; 83. Saigon; 84. Nakičen; 85. Brana; 86. Aneurin; 87. Brioni; 88. Krom; 89. Zaradi; 90. Kreda; 91. PV; 92. Zagom; 93. Vrana; 94. Vsota; 100. Bar; 102. Pal; 103. Kri; 104. Aha; 106. Do; 108. Ni; 109. Ha; 110. Ur.

6. vodravno: ZIVEL PRVI MAJ
49. navpično: DELAVSKI
53. PRAZNIKI

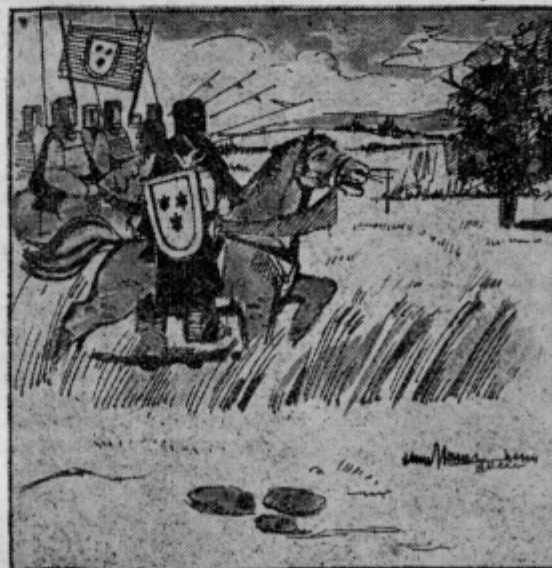

Želja po dogodivščinah in spoznanje, da zna sukati orožje, Ulriku ni dala mir. Ogrsko-hrvatski kralj Ljudevit Braniborski je klical srčne može za boj proti Benečanom. Ker brat Herman ni maral z njim, je Ulrik sam zaje-zdil konja in se s hlapci podal v boj. Prvič v zgodovini Celjanov se je on bojeval ob

Ulrik se ni dobro odpočil, ko ga je vojna vihra spet gnala na strani Ljudevita nad samozvanca Valemarja. Tu si je pridobil tak vojaški sloves, da so sovražniki vzklíkali »voj in groza«, če so zagledali tri celjske zvezde. Ko je uporneža pomagal pokončati, ni šel domov, temveč jo je z bojnimi četami udaril

Ulrik se je poročil z Adelejdo, sestro svaka Otona Ortenburškega. Ker je bil takrat star grof Friderik že precej na koncu svojih moči, je Ulrik prevzel v njegovem imenu vodstvo Celja. To se je zgodilo prej zato, ker je bil mir, kot zaradi morebitne Ulrikove vneme za gospodarstvo. Čim je cesar Karl dvignil

Stari grof Friderik se ni mogel odločiti za prvenstvo enega ali drugega sina. Ulrik je kot vojak prinašal rodu lavorike časti, Her-man je obetal pridobiti še večje bogastvo. Poleg tega se je bal, da bi se morebiti oba brata sprla, zato je še nadalje pustil veljati pogodbo Žovneških o nedeljivosti posestev.

obalah sinjega Jadrana. S kraljem Ljudevito-m je oblegal Zader, ki je bil v rokah bene-ške republike.
Ko se je vrnil domov, je ves iz sebe pri-povedoval o krajih na jugu in še bolj razvel brata Hermana, ki je bil že tako dovolj navdu-šen zanj. Stari grof Friderik je z velikim zadovoljstvom zasledoval vnemo sinov:
Kakor hočeta. Naj bo jug, zahod ali vzhod!

na Prusko, kjer pomaga pobijati poganske Pruse in Litavce, za kar so mu podelili viteški udarec. Domov grede se je Ulrik spet zapletel v boj med češkimi gospodi in Valsejci.
Po vseh teh bojih se je Ulrik poln vojaške slave in rana vrnil v Celje.
Brat Herman in grof Friderik sta ga spre-jela z veseljem in ga spomnila še na nevo-jaško dolžnost: »Vzemi si vsaj toliko časa, da se koristno poročiš.«

čete, je bil Ulrik precej nared zapustiti dom, ženo in malega sinčka Viljema.
Spet je Ulrik II. Celjski korakal ob zvoku bobnov in fanfar čez sončno Italijo in vneto pomagal Karlu IV. zasesti Rim. Ko se je s tega pohoda vrnil, je ostal doma spet slabo leto, nato se je priključil ogrskemu kralju Ljudevitu, ki se je spet lotil Benečanov.
Herman pa je doma pridno pregledoval in sprejemal Ulriku podarjene gradove.

To pogodbo so celo razširili na posest Orten-burških. Grof Friderik je čutil, da bo kmalu sledil svoji ženi Dimuti, ki je umrla pred leti.
Očetova bolezen je Ulrika zadržala tisto leto doma. Starec je rad posedal poleg svojih sinov, poslušal zgodbe iz bitk, še raje njune drzne naрте.
Sred zime 1360. leta pa je nenadoma v vi-soki starosti omahnil v naročje sinov. Slo-vesno so ga pokopali v cerkvi minoritski.

ŠPORT

Titova štafeta — praznik naše mladine

Se nekaj dni na loči od letošnje vseljudske manifestacije Titova štafete. Po obsegu in pripravi bo prireditev v tem letu prekašala vse dosedanje. Po vseh stizah in poteh bodo 19. maja prenašali titovski tekačev pozdrave in čestitke iz vseh naših krajev predsedniku republike tovarišu Titu. Prireditev bo združila solsko mladino z mladino in delavci iz naših podjetij, s telovadci, športniki, gasilci, obvezniki predvojske vzgoje — skratka z vsemi ljudmi, ki bodo tega dne prisostvovali tej veličastni manifestaciji.

Seznanjamo prebivalstvo celjskega okraja s časovnico te prireditve, da bo na ta dan lahko prisostvovalo sprejemu tekačev Titove štafete. Gavna proga veže Slovenske Konjice z Zidanim mostom. V Slovenskih Konjicah bodo svačani sprejeli štafeto že 18. maja ob 17.12, od kod bo krenila naprej proti Celju. 19. maja ob 6.46 V Vojski bodo tekači okrog 7.46, v Celju na ob 8.26 V Celju bo svačan sprejem Titove štafete na Titovem trgu pred kinom Union, kjer bo štafeta imela 20 minut postanka. Ob 8.46 bo krenila naprej proti Laškem, v istem času pa se bodo po Savinji spustili tudi kajakaši s svojo štafeto proti Brezici. Prihod v Laško bo ob 9.32, v Rimske Toplice pa ob 9.52.

Na glavno progo je vezanih cela kopica lokalnih prog, ki po svojih poteh povezujejo celotno omrežje celjskega okraja. Vse te proge se zlivajo proti Celju oziroma na glavno republiško progo. Kar pogledamo si jih:

1. Dobrna 7,02, Strmec 7,28, Višnja 7,54 in glavna cesta 7,38 s priključkom Vitanje 6,52 na Strmec 7,24.
2. Dramlje 7,02, Dole 7,14, Blagovna 7,24, Gorčica 7,32, Ljubčena 7,45, Trnovlje 7,53 in glavna cesta 8,00.
3. Smartno v Rožni dolini 7,45, Lopata 8,04, Ostrožno 8,12, Celje 8,21.
4. a) Polje 8,21, Prekopa 8,15, Smarje 6,50 b) Buče 4,45, Prekopa 8,15 (priključek).
5. Kozje 5,42, Pilištanj 6,03, Lesično 6,11, Prevorje 6,31, Žegu 6,43, Košnica 6,57, Čret 7,09, Slivnica 7,17, Crnolica 7,25.
6. Rogatec 5,42, Rogaska Slatina 6,00, Podpiat 6,16, Smarje 6,56, St. Vid 6,52, Grobelno 7,16, Šentjur 7,32, Stora 8,01, Celje 8,21.
7. Podčetrtek 5,45, Pristava 6,07, Smarje 6,51, 8. Ponikva—St. Vid pri Grobelnem 6,52.
8. Dobje 6,48, Jezercje 6,56, Vodice 7,06, Crnolica 7,20, Šentjur 7,27.
9. Vransko 6,57, Prekopa 6,49, Kapla 7,25, Gomilsko 7,05, St. Rupert 7,17, Groblje 7,25, Šempeter 7,33, Zalec 7,45, Petrovče 7,53, Celje 8,21.
11. Letuš 6,24, Male Braslovče 6,34, Braslovče 6,39, Polzela 6,53, Dobrtaša 7,16.
12. Gomilsko (vsi) 6,53, glavna cesta 7,00.
15. Ojstrica 6,30, Loke 6,58, Tabor 6,46, Kapla 6,52.
14. Mrzlica 6,40, Prebold 7,11, Dolenja vas 7,13, Laškova vas 7,20.
15. Zabuškova 7,20, Griže 7,28, Zalec 7,40.
16. Sečnje 7,13, Griže 7,24.
17. Vrbje 7,56, Zalec 7,40.
18. Gotovlje 7,36, Zalec 7,40.
19. Liboje 7,25, Kasaze 7,38, Petrovče 7,48.
20. Pirešica 7,24, Arja vas 7,38, Petrovče 7,48.
21. Svetina 7,45, Celjska koča 8,00, Celje 8,21.
22. Breze 9,44, Mala Breza 9,50, Tevče 9,05, Lahomno 9,11, Marija Gradec 9,21, Laško 9,27.
25. Vrh 8,56, Laško 9,27.
24. Bohor 7,20, Planina 7,40, Breznica 7,44, Loke 7,50, Dežno 8,00, Mrzlo polje 8,20, Jurkloster 8,35, Mišji dol 8,47, Brodnica 9,10, pri Močniku 9,24, Zagradnica 9,32, Gračnica 9,40, Rimske Toplice 9,47.

Nogomet

CETRTA ZMAGA KLADIVARJA

V nedeljo je Kladivar na domačih tleh zopet razveselil preko 2.000 gledalcev. Prvenstvo tekmovalno s Segesto iz Siska je odločil v svojo korist z 2:1 (1:1). Pomladna postava Kladivarja je zaigrala polno in s požrtvovalnostjo. Gostje so sicer v prvih minutah ustvarili zmedo v domačih vrstah. Kladivar pa se je hitro zbral in je v prvem polčasu več kot pol ure gospodaril na igrišču. Moštvo je igralo lepo povezano, vrstilo so se napad za napadom proti vratom Segeste, od katerih pa se je le na sam koncu z uspehom. Marinek je lepo prestregel Piklovo žogo iz kota in jo usmeril v mrežo — 1:0. Po tem uspehu so se vrstili odločni napadi, strelci pa v zaključnih akcijah niso imeli sreče. V drugem delu igre je Kladivar že po 10 minutah igre dosegel vodstvo z 2:0. Piki se je znašel v kazenskem prostoru in brez oklevanja je s ostrim strelom iz neposredne bližine zadel mrežo. Še dve zrela situaciji sta bili za Kladivarja žal sta ostali neizkoriščeni. Posle je sam pobelil proti vratu. Drazeničev se mu je pogumno vrgel pod noge in rešil svoja vrata. Kmalu za tem je Hribnik nekoliko prehal poslat žogo v prazen gol, kjer jo je dohitel obrambni igralec Segeste in jo iz samega gola črtil v polje. Gostje so dosegli častni gol po Tenišu 15 minut pred koncem igre. Kladivar je kljub nedeljski zmagi ostal še na repu tabele.

Stiri točke za celjske nogometaše

V nadaljevanju prvenstva CNP je ZSD Celje premagal Unjarija v Celju z 2:0. V drugi skupini pa je celjska Svoboda izbojevala zmago v Radetahu s 4:2. V prvi skupini te lige so bili uspešni tudi nogometaši iz Konjic, ki so v Trbovljah premagali Svobodo z 2:1. Vodilno moštvo Brezje je na domačih tleh premagalo Svobodo iz Kisovca z 10:1. V mladinski ligi CNP je Unjarija premagal Rudarja iz Velenja 3:1. Rudar iz Trbovelj pa ZSD Celje z 2:0.

Atletika

Dva nova slovenska rekorda v Celju

V nedeljo so nastopili v Celju mladi atleti V I. kolu zvezne atletske lige. Domačini so imeli v gosteh ZAK Ljubljana iz Ljubljane. Mladi atleti Celja nas niso povsem zadovoljili. Ekipe je bila močno okrnjena, saj niso prišli na tekmovalni nastop prav dobri atleti. Tako so Ljubljanci, ki so bili znatno boljši, pobrali zaželeno zmago s 16984:14456 — to je za preko 2400 točk Kladivarju so priborile ekipno zmago mladince z 8696:7829 točkami. Tudi ta zmaga nas ne more zadovoljiti, saj so v nedeljo v Mariboru in Ljubljani kar 4 mladinske ekipe dosegle višje število točk.

V vmesni točki je Lorge poskrbel za novo presenečenje. Kljub neugodnemu vetru je v prav dobrih časih 22.2. Na 5000 m je po novno poskušal zrušiti slovenski rekord Vipotnik. Zanimivo je, da sta tega dne kar dva slovenska atleta izboljšala slovenski rekord na tej progi. Spacapan, član Odreda iz Ljubljane, je v Ljubljani postavil rezultat 8:41.0, Vipotnik pa v Celju celo 8:35.2. Pravzaprav lahko trdimo, da je postavil nov slovenski rekord na 5000 metrov je Vipotnik Andrej, ki ga je dosegel dopoldne, dočim je Spacapan tekkel v Ljubljani popoldne med odmorom nogometne tekme Odred — Rabotnički ...

Dobri rezultati na atletskem prvenstvu II. gimn. V tem tednu je II. gimnazija svoj VI. športni dan izkoristila za atletsko zavodno prvenstvo. Nastopilo je na stotine mladih atletov. Med najboljših so se uvrstili: tek 100 m: Jordan 12.0, Lorge 12.1, Draksler 12.2. V skoku v daljino: Tratinč 5.50, Koren 5.27, Poljanec 5.31. V metu kroglice: Podgoršek 11.90, Pipal 11.75, Škerl 11.40.

Rokomet

ZSD Celje: Branik 13:11 (9:4)

Mladi celjski rokometniki so presenetili z zmago v prvenstvenem srečanju proti Braniku. V malem rokometu so premagali eno najboljših moštev Slovenije in si s tem nabrali prvi dve točki. Za domačine so bili uspešni strelci: Poznik 3, Cizelj 13, Cizelj 11, Debeljak 11. Šeiko po 2 in Zakrajšek 1.

V samem Celju bo organizirana pionirska štafeta, ki bo povezovala vsa pomembnejša mesta in izletne točke s centrom. Poleg te štafete bodo ponesli športniki iz vseh celjskih kolektivov v svojih štafetah čestitke na zborni mesto pred kino Union, mladina vseh celjskih šol pa iz svojih ustanov. Tudi v vseh večjih industrijskih naseljih celjskega okraja bodo delovni kolektivi po svojih tekaških ponesli svoj pozdrav na glavne lokalne proge oziroma v samo mesto Celje.

Takšen je potek Titove štafete v celjskem okraju, na kateri bo pretečenih na stotine kilometrov s tisoči tekačev in manifestantov. Brez dvoma je prireditev šteti med najbolj množične manifestacije naših ljudi, še posebej mladine. Zato trdimo, da je Titova štafeta — praznik naše mladine.

POTEK TITOVE ŠTAFETE KAJAKASEV PO SAVINJI

Vse prebivalstvo mesta Celja vabimo, da se dne 19. maja ob pol 9. uri dopolne udeležijo sprejema tradicionalne Titove štafete kajakašev pri kapucinskem mostu. Sodelovali bodo kajakaši BD Polzela, Celja in Maribora. Odhod iz Celja bo ob 9. uri, prihod v Laško ob 10.30, v Rimske Toplice ob 11.30, Zidani most 12.30, V Zidanem mostu se bodo priključili kajakaši iz Liliče, Ljubljane in Hrastnice, od kod bodo nadaljevali pot do Brezje.

Sabljanje

Ekipno prvenstvo Slovenije v Celju

Po daljšem obdobju bodo ljubitelji sabljanja športa v Celju lahko prisostvovali kvalitetni prireditvi, ki bo zbrala vse najboljše slovenske sabljače. Odred, Branik, Partizan iz Ljubljane in domači Kladivar se bodo med seboj spoprijeli za naslove ekipnih prvakov v floretu in sablju. Brez dvoma je največji favorit ljubljanski Odred, ki ima v svojih vrstah kvaliteten borilec, od katerih so nekateri med najboljimi v državi. Nastopile bodo med drugimi večletne državne prvakinje Mihelčič Majja in Eli, mladinski prvaki Baumgartner, Klopčič in Grahor. Koliko bo mladim celjskim sabljačem uspelo v tej borbi, bomo videli v soboto, 14. maja ob 17.30 dalje in v nedeljo, 15. maja ob 8.30 dalje. Tekmovanje bo v telovadnici I. osnovne šole v Drapnovi ulici.

Namizni tenis

V okviru športnih prireditev I. celjskega turističnega tedna bo v soboto, 14. in v nedeljo, 15. maja v telovadnici I. gimnazije v Kajuhovi ulici velik namiznoteniški turnir moških in ženskih povabljenih ekip. V moški konkurenci bodo sodelovali Triglav (Kranj), republiški prvaki Ljubljana, Partizan (Kočevje) ter Svoboda (Celje). V ženski konkurenci pa Triglav (Kranj), Ljubljana in Svoboda (Celje). Zmagovalni ekipi bosta prejeli pokala v trajno last. Tekmovanje bo v soboto ob 18 ter se nadaljevalo v nedeljo zjutraj ob 8.

Sah

Brzturnir posameznikov za prvenstvo Celja V okviru Celjskega tedna in s podporo Opleševalnega društva Celje organizira Okrožni šahovski odbor brzturnir posameznikov za prvenstvo Celja. Turnir bo odigran v Šahovskem domu, v ponedeljek 16. maja s pričetkom ob 18. uri. Pravico udeležbe imajo vsi šahisti, ki stanujejo na področju mesta Celja, brez oziroma če so organizirani ali ne. Tekmovali bodo za prehodni pokal Opleševalnega društva, poleg tega pa bo nekaj knjižnih nagrad. Prijave sprejema oskrbnik Šahovskega doma med 16. in 20. uro od petka dalje.

28. IN 29. MAJA — PRAZNIK TELOVADCEV IN TELOVADK!

8. leciono

Bonan tagon!

Cakali smo 14 dni na kosilo, upajmo, da bomo danes kosili. Se prej pa novonaj vortojn: mangolisto, menukarto — jedilni list, listo — list, seznam, kelnero — natakara, supo — juha, buljono — mesna juha, mangafo — jed(ilo), rizo — riž,

pastajo — testenina, apetito — tek, apetit, teler — krožnik, kulero — žlica, forko — vilice (samo ena), trančilo — nož, rostita terpomo — pražen krompir, rizoto — rižota, makarono — makaron, viando — meso (kuhano), karno — meso (živ), bifsteko — biftek, pečena govedina, bovida rostafo — telečja pečenka, bovafo — govedina, kolbaso — klobasa, miksita salato — mešana solata, tomatato — paradajžnik, fazeolo — fižol, frukto — sadje, pano — kruh, tagmango — kosilo,

piro — hruska, pomo — jabolko, vinebro — grozdje, sata — sit, varma — topel, verda — zelen, mi montras — pokažem, mi volas — hočem, mi prenas — vzamem, čar — ker, kun — s, z (spremstvo), per — s, z (sredstvo), aŭ — ali (veznik), post — po, za (predlog).

Ni estas en la restoracio, čar (ker) ni estas malsataj. (Mal) je nasprotje, sat- koren, -a pridevniška končnica, -j končnica za množino. Mal-sat-aj, malsataj — lačni. Kelnero staras apud la tablo kaj montras mangoliston (menukarton).

Mi prenas (vzamem) rostitajn terpomojn kun bovida rostafo kaj miksitano salaton. Kion prenas vi, kamaradino (tovarišica)? Mi prenas rizoton kaj verdan salaton. Ču vi prenas ankaŭ panon? Jes, mi prenas ankaŭ panon. Ču vi mangas rizoton kaj salaton per kulero? Ne, rizoton kaj salaton mi ne mangas per kulero. Mi prenas forkon kaj trančilon. Post la tagmango ni prenas fruktojn.

Tago — dan, manĝo — jed, tagmanĝo — kosilo. Fruktoj en la telero estas: piroj, pomoj kaj vinebroj.

Po kosilo se prileže še kozarček dobre kapljice, toda že za kosilo je bil čas prekratko odmerjen, zato do prihodnjic: Ĝis la revido!

MISEL KONSERVATIVCA TRDI UTOPIJA. RESNICA STVARNOST. KONIH, POBIA VEDNO MOCNEJE

Brzturnir Celjskega šahovskega kluba

Na rednem mesečnem brzturnirju za prvenstvo v mesecu aprilu je sodelovalo devet igralcev. Zmagal je Draksler, ki je premagal vse svoje nasprotnike. Sledijo Šnajder, Oder, Pajman, Trojak, Hojnik, Davidovac, Rataja in Pišorn.

Dvoboj Hrvaška-Slovenija na 100 deskah

Celjskim šahistom je uspelo, da bo letošnja prireditev dvoboja Hrvaška-Slovenija na 100 deskah v Celju, dne 22. maja. Ta dvoboj je tradicionalen in ga prireja Šahovski zvezi Slovenije in Hrvaške vsako leto v čast rojstnemu dnevu maršala Tita. Dvoboj bo odigran v hotelu »Savinja« s pričetkom ob 13.30. Obe zvezi se trudita, da bosta nastopili z reprezentancami, v katerih bodo sodelovali mojstri, mojstrski kandidati in najboljši prvo in drugo kategorijski. Zato bo prireditev zelo zanimiva in borbeno. Poleg tega bo v obeh reprezentancah nastopila ženska ekipa na 10 deskah.

SPORTNI SPORED

Sobota, 14. maja ob 17.30: Ekipno prvenstvo LRS v sabljanju v telovadnici I. osnovne šole. Ob 18: Namizni tenis v I. gimnaziji. Nedelja, 15. maja ob 8: Nadaljevanje ekipnega prvenstva LRS v sabljanju. Ob 8: Prvenstvo društev Partizan v mnogoboju (telovadnica II. osnovne šole, stadion AD Klavdar). Ob 8: Namiznoteniški turnir — I. gimnazija. Ob 17: Nogometna tekma Kladivar v ZSD Celje (mladina) na Glaziji. Ob 15: Nogometna tekma Kovinar (Store) — Rudar (Velenje) mladina v Storah. Ob 16:15: Nogometna tekma Kovinar (Store) — Rudar (Velenje).

V NEDELJO, 29. MAJA — VSI NA POKRAJINSKI ZLET PARTIZANA V CELJE!

Kronika nesreč

Pri padcu na stopnicah si je zlomil nogo Filipič Jože iz Celja.

Rovšnik Franc iz Rakovelj pri Braslovčah je padel in si poškodoval nogo.

Pri delu se je vsekaj v desno koleno Rozman Jože iz Dobre pri Laškem.

Pri padcu je dobil poškodbe na glavi Einšpiler Viljem iz Ostrožnega.

Koprivc Anton iz Blatnega vrha pri Jurkloštru je padel na cesti in si zlomil desno nogo.

Pri vožnji z motorjem je padel Kačičnik Marijan iz Lave pri Celju in si zlomil levo nogo.

Jesenek Janja iz Žalca se je polila z bencinom. Dobila je opekline na nogah.

Lešnik Alajz iz Hramš pri Dobrni je streljal z močnjaki. Pri tem je dobil težje poškodbe po obrazu in roki, izgubil pa je tudi oko. Prepeljali so ga v bolnišnico v Maribor.

Polznič Terezija iz Roginske gorce je prišla pod kmečki voz. Utrpela je poškodbe na hrbtenici in nogi.

Pri padcu si je poškodovala rebro Vinder Terezija iz Dečkove ceste v Celju.

OPEŠEVALNO IN TURISTIČNO DRUŠTVO CELJE

PROGRAM

priridev v proslavo 10-letnice osvoboditve in 30-letnice društvenega delovanja

SOBOTA, dne 14. maja:
ob 10.00 Otvoritev umetniške razstave
ob 12.00 Pričetek aranžerskega tekmovanja
ob 15.00 Izlet v Šempeter
NEDELJA, dne 15. maja:
ob 8.00 Namiznoteniški turnir »Celjski tečaj« za pokal Opleševalnega in turističnega društva v Narodnem domu
ob 10.30 Promenadni koncert v Mestnem parku
ob 20.00 Slavnostna predstava na Ljudskem odru — Buck-Rabadan: Kveč-Lan
PONEDELJEK, dne 16. maja:
ob 18.00 Šahovski turnir za prehodni pokal Stalne turistične konference v Šahovskem domu
ob 20.00 Koncert Celjskega godalnega orkestra SKUD Ivan Cankar s sodelovanjem opernih solistov v Narodnem domu
TOREK, dne 17. maja:
ob 9.00 Otvoritev turistične razstave
ob 19.30 Celje v NOB, predavanje na Ljudski univerzi (učiteljske)

ob 20.00 Celjski literarno-glasbeni večer s sodelovanjem Celjskega godalnega kvarteta v sejni dvorani LOMO Celje
SREDA, dne 18. maja:
ob 15.30 Opera »Sevillski brivci« v Mestnem gledališču
ob 20.30 Opera »Lucia Lammermoorska« v Mestnem gledališču
ČETRTEK, dne 19. maja:
ob 19.30 Zgodovina obrti in industrije Celja in okolice, predavanje na Ljudski univerzi (učiteljske)

ob 15.30 Opera »Lucia Lammermoorska« v Mestnem gledališču
ob 20.30 Opera »Sevillski brivci« v Mestnem gledališču
PETEK, dne 20. maja:
ob 8.00 Turistični film v kinu Union
ob 10.00 Večer SKUD France Prešerna v Narodnem domu
SOBOTA, dne 21. maja:
ob 10.00 Skupščina Stalne turistične konference v salonu restavracije Pošta
ob 15.00 Izlet v Šempeter
ob 20.00 Izlet v Logarsko dolino
ob 26.00 Koncert Komornega zbora v Narodnem domu
ob 29.30 Plesni večer pri Mlinarjevem Juncu
NEDELJA, dne 22. maja:
ob 10.00 Slavnostni občni zbor Opleševalnega in turističnega društva Celje v sejni sobi LOMO Celje
ob 10.00 Lohkotletski troboj Kladivar v Mladost: Dinamo za prehodni pokal Turistične zveze Slovenije na Kladivarjev stadion
ob 10.00 Tradicionalni šahovski dvoboj Slovenije: Hrvaška na 100 deskah v veliki dvorani Narodnega doma v čast rojstnega dne maršala Tita

Prodaja vstupnic od 9. maja dalje dnevno od 16. do 18. ure pri blagajni Ljudskega odra v Stanetovi ulici. — Vstopnice za vse prireditve je še dovolj na razpolago.

OBJAVE IN OGLASI

OBJAVA

Ker je rok za zamenjavo delovnih knjižic s 1. aprilom 1955 že potekel, uvaža Biro za posredovanje dela Celje zaradi nadaljnjega poslovanja pri izdaji in zamenjavi delovnih knjižic od 1. maja 1955 naslednji red:

IZDAJANJE GOTOVIH DELOVNIH KNJIŽIC za podjetja, ustanove in posameznike, ki so že vložili prijave za izdajo in zamenjavo delovnih knjižic, je vsak ponedeljek, četrtek in petek od 8. do 12. ure.

SPREJEMANJE DODATNIH PRIJAV za podjetja, ustanove in posameznike je samo ob torkih od 8. do 12. ure.

SPREJEMANJE NAKNADNIH PRIJAV za izdajo in zamenjavo delovnih knjižic pa je vsak ponedeljek, četrtek in petek od 8. do 12. ure. OB SREDAH IN SOBOTAH strank ne sprejemamo zaradi internega dela pri izdaji delovnih knjižic.

Vsa podjetja, ustanove ter posameznike prosimo, da upoštevajo navedeni red, ker nam bo to na ta način mogoče urediti vestno in hitro poslovanje pri izdaji delovnih knjižic. Izjem ne bomo upoštevali, ker s tem samo zaviramo redno poslovanje. Opozarjamo, da smo po zakonitem roku, o zamenjavi delovnih knjižic zmanjšali število uslužbencev pri izdajanju delovnih knjižic. Zato smo svoje poslovanje uredili tako, da nam bo z malim številom uslužbencev omogočeno redno izdajanje ter zamenjava delovnih knjižic.

Vsa vodstva podjetij in ustanov prosimo, da dvignete gotove delovne knjižice. Opažamo, da nekatera podjetja kljub našemu pozivu še niso dvignila knjižic. Ker je veliko primerov, da delavci že po izdaji delovne knjižice zahtevajo, da se jim naknadno prizna delovna doba, prosimo vsa podjetja in ustanove, da ne pošiljajo posameznih delavcev ali uslužbencev na Biro zaradi priznavanja te delovne dobe. Podjetja naj skrbno zberejo od delavcev naknadna dokazila ter jih skupno za vse prinesejo na Biro. Sprejemanje posameznih primerov za delavce in uslužbence, ki so že zaposleni, nam bi samo oteževalo redno poslovanje.

OBVESTILO

Odjemalce električne energije obveščamo, da bo v nedeljo, dne 15. t. m. zaradi vzdrževalnih del prekinitev električnega toka od 7. do 9. ure v naslednjih ulicah: Jenkova, Ipavčeva, Lava, Tkalska, Stritarjeva, Miško Krančeva, Drapšnova, Cankarjeva, Aškercova, Gubčeva, Stanetova in Prišernova. Elektro Celje.

OPEŠEVALNO IN TURISTIČNO DRUŠTVO CELJE

prirreja v čast 10-letnice osvoboditve in v proslavo svojega 30-letnega delovanja od 14. do 22. maja

I. CELJSKI TURISTIČNI TEDE

Sodelujejo: Ljubljanski opera, Komorni zbor, Godalni orkester, godalni kvartet, Kulturni klub, Ljudski oder, SKUD France Prešeren, AD Kladivar, ŠD Svoboda, Šahovski klub itd.

CELJANI, VREDNO JE PRECITATI

Letni oddih vam nudi najbolj poceni (celotna dnevna oskrba 420 din) Pension v Vrbovki na Hvaru. Vožnja od Splita trajata tri ure s parnikom. Zveza je vsak dan, razen nedelje.

Obširne informacije dobite pri PUTNIKU Celje ali pa na Tomšičevem trgu 3.1. Od 1. VI. se obračate pisмено na pension Vrboška na Hvaru. Toplo se priporoča upravnik Gabelič Ivo iz Celja.

DPD ZAGRAD — POLULE ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo, dne 15. maja 1955 ob 16. uri v dvorani »Stegu« Zagradom veseligrs s petjem »Vaška komedijac«. Vabljeni!

valovna dolžina 202 metra

Nedelja, 15. maja
10.00 Proslavljamo 10. obletnico osvoboditve! — Spomini na slavne dni. Čestitke kolektivov, vmes borbene pesmi
11.00 Kar ste želeli — to bomo zavrteli!
12.00 Literarna oddaja — Prežihov Voranc: Osem tovarišev
12.30 Poje moški komorni zbor iz Celja p. V. Egona Kuneja
12.45 Zahvalne melodije
13.00 Zaključek oddaje
Ponedeljek, 16. maja
19.30 Pregled »Večera«
19.40 Športni tednik
20.00—21.00 Prenos iz Ljubljane
Torek, 17. maja
19.30 Poročila
19.35 Vi vprašujete — mi odgovorjamo!
19.45 Melodije bratskih narodov
20.00—21.00 Prenos iz Ljubljane
Sreda, 18. maja
19.30 Poročila
19.45 Kar ste želeli — to bomo zavrteli!
20.00—21.00 Prenos iz Ljubljane
Četrtek, 19. maja
19.30 Pregled »Večera«
19.35 Gosposdarski in kulturni pregled
19.45 Neznana vokalna glasila
20.00—21.00 Prenos iz Ljubljane
Petek, 20. maja
19.30 Pregled Celjskega tednika
19.45 Plesna glasba
20.00—21.00 Prenos iz Ljubljane
Sobota, 21. maja
19.30 Poročila
19.45 Kar ste želeli — to bomo zavrteli!
20.00—21.00 Prenos iz Ljubljane

GLEDALIŠČE

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Nedelja, 15. V. 1955 ob 15.30 in 20 — Marjan Matkovič: NA KONCU POTI — Popoldanski in večerni festivalni abonma.
Ponedeljek, 16. V. 1955 ob 15.30 in 20 — Arthur Miller: CAROVNICE IZ SALEM — Izenabonmaj — Gostovanje Zagrebskega dramskega gledališča iz Zagreba.

Torek, 17. V. 1955 ob 20 — Jože Javoršek: KRIMINALNA ZGODBA — Abonma red terek in izven.

Opozarjamo občinstvo na izven festivalsko gostovanje Zagrebskega dramskega gledališča z Millerjevimi »Carovnicami iz Salema«. Gostje bodo imeli v ponedeljek, 16. 5. dve predstavi (ob 15.30 in 20